

Laabaau jiidá iyi Luku í kò

Ide Sinte

¹⁻⁴ Baakòom Teofilu, ilu bæere nla, n̄ wa n ceε fòo.

Í síaam si n kòe tiau ihē wa n s̄e dee dee mii iyi í ce si anini nwa. Ine ηa iyi à yòò hai sinte, nò à baa à je woo ce ic̄ei ideu, aηai à s̄ò wa. İyi ine ηa à gbòò, ine nkpò nkpòí í ce kookaai ku ba a kòò dee dee. Nò í síaam si amu mò n kòe wa ku ba i mà kam kam iyi ide ηa iyi à kòe siu ntòí, domi n̄ wūa ideu fei hai sinteε.

Amaleka gò wa fò ideí kubí Zãa woo dasi inyí

⁵ Si waati iyi Herodu í je ilaalui Zudee, woo weei Ilaaḍ gò í wa be à ya kpoo Zakari. Si wuai woo weei Ilaaḍ ηa iyi í je ti Abiaí í wa. Aboei à ya kpe Elizabeti. Si dimii Arḍò iyi í je woo wee nla sintei Ilaaḍui í wa.

⁶ Aηa minji fei à je dee dee si wajui Ilaaḍ nò à waa jirima woodai Lafēε do ideε fei mam mam.

⁷ Amma a kù ne ama domi Elizabeti gbendai, nò aηa minji fei à gbo tā.

⁸ Ajò nηu gò, Zakari wa ce ic̄ei kuweeε si wajui Ilaaḍ domi si wuaei kuweeu í to si.

⁹ Wee, à ya ta kpasai ku ba a mà ine iyi á lò si kpasēi Ilaaḍ koo jo tularé. N̄òí ajò nηu bæ, kpasau í so Zakari, ηòí í jò í lò inò ileu koo jo tularéu.

¹⁰ Nò zamaau fei wa ce kutòò waduude si waati iyi wa jo tularéu.

¹¹ N̄òí amalekai Ilaaḍ gò í naa siε, wa leekí si awò njei bi ku jo tularéu.

¹² İyi Zakari í yòò ηòí zigie í da, nò njo í muu hee í caa.

13 Amma amalekau í s̄o í ni, maà j̄ò njo ku muε, Zakari. Ilaāó í gb̄o kut̄oε. Elizabeti aboε á bíe ama inεm̄ok̄o n̄o í s̄o Z̄aa.

14 Aa nε in̄o did̄o nla nla n̄o inε nkp̄o á wεε do in̄o did̄o na kubie,

15 si na iyi í j̄ò inε nlai á je si wajui Āo Laf̄εε. Kaa m̄o v̄εε, hee má je at̄ε kulele mmu go. N̄o á k̄ōo Hundi
Ilaāó hai in̄o iyiε.

16 Á j̄ò inεi Izireli nkp̄o ku kpaasi id̄o n̄o a nyi wa bi Āo Laf̄εε n̄ja.

17 N̄jui á cuaa Ilaāó n̄o ku ye bei Elii walii nlai takou. Gbugb̄aε m̄o á yei bei ti Elii. Á j̄ò baa do ama n̄ja n̄a a gb̄osi n̄je, n̄o á j̄ò hai gb̄o ide n̄a m̄o a ce lasabu bei inε dee dee n̄a.

18 Amma Zakari í s̄o amalekau í ni, amu wee ñ gbo t̄a n̄o abom m̄o í ce inε ngbo. To, beirei an ce n mà iyi ideu á ce.

19 N̄joi amalekau í jeaa í ni, amui Gabieli. Amui ñ ya n wa bi Ilaāó n maa n ceaa ice. N̄jui í b̄em wa n na n b̄aε ide ku f̄o n̄o n sisie laabaau j̄iidau ih̄ε.

20 Amma i k̄u dasi idem n̄ou naane baa do iyi á na ku ce bii waatiε í to. Na n̄ju, aa deki, i kaa ȳok̄o i f̄o ide má í gbe aj̄o iyi ideu í cei.

21 Wee inε n̄a à waa degbe Zakari, n̄o à biti do iyi wa kpe in̄o kpas̄i Ilaāó b̄ε.

22 Iyi í fita wa, k̄u ȳok̄o ku ba n̄a ide ku f̄o má, n̄joi à mà iyi í ce kuyε goi si in̄o ileu b̄ε. Wa ba n̄a ide ku f̄o do aw̄o ku nyisi iyi nt̄oi, amma k̄u ȳok̄o ku f̄o ide do gele.

23 Si anyii kuyεu, Zakari í m̄osi iceε má hee í koo í to aj̄o iyi iceε í kpa iri in̄o kpas̄ε b̄ε. N̄joi í nyi ideε.

24 Si anyie, Elizabeti aboe í ba así, nɔ wa singa arae zakai cukpa miu, í ni * ,

25 cɔ mii iyi Ilaaɔ́ í ceem. Í cɔm do iju jiida nɔ́ í nyaam anyɔ́ si wajui amanɛ ɲa.

Amaleka wa fɔ ideí kubí Jesu

26 Iyi asíi Elizabeti í ba cukpa mɛɛfa, ɲɔi Ilaaɔ́ í be amaleka Gabieli Nazareti si ilei Galilee.

27 Í bɔɔi bi mudɛɛ gɔ iyi kù mà mɔkɔ, amma à mua awaasũ gɔ iyi à ya kpe Zozɛfu, si dimii ilaalu Davidi. Irii mudɛɛui í jɛ Maari.

28 Amalekau í lɔ bi tɛɛ í sɔɔ́ í ni, ɲ wa n ceɛ fɔɔ, awɔ iyi Ilaaɔ́ í cea didɔ́. Aɔ́ Lafɛɛ í wɛɛ do awɔ.

29 ɲɔi Maari í biti do ideu nɔ wa bee arae ide wa ni, yoomai í jɛ yaasei fɔɔu ihɛ.

30 ɲɔi amalekau í sɔɔ́ í ni, màà jɔ́ njo ku muɛ Maari. Ilaaɔ́ í ceɛɛ didɔ́.

31 Aa ba así i bí ama inɛmɔkɔ nɔ i sɔɔ́ Jesu.

32 Á na ku jɛ inɛ nla. Amai Ilaaɔ́i aa ya kpoɔ, ɲɲu iyi kù nɛ saa. Aɔ́ Lafɛɛ á coo ilaalu, á náa bommai Davidi balae.

33 ɲɲui á jɛ bomma si dimii Zakɔbu do ajɔ fei. Bommaɛ kaa nɛ kɔɔ †.

34 ɲɔi Maari í bee amalekau í ni, beirei á ce ku ce, si bei n kù mà mɔkɔ.

35 ɲɔi amalekau í jɛaa í ni, Hundei Ilaaɔ́i á naa sie, nɔ gbugbɛɛ ku biie bei jíjí. ɲɲui í jɔ́ aa kpe ama kumá iyi aa na i biu Amai Ilaaɔ́.

* **1:24 wa singa arae** Ara ku singaɛu kù jɛ na anyɔ. Á yɔkɔ ku jɛ wa bi ku maa wɛɛ ɲɲu aká ku ba ku saabu Ilaaɔ́. † **1:33 Zakɔbu** Zakɔbui à ya kpe Izireli má. Bii à ni á jɛ bomma si dimii Zakɔbu, si dimii inei Izireli ɲa feii à waa fáa.

36 Elizabethi nyaanze eu mō iyi à ya maa kpe gbendau, do si agbo eu fei, í ne asíi ama inemakō. Í wεε si cukpa mεefasiae nsei.

37 Maari, jò í mà iyi nkāma kù wεε iyi Ilaaḍ í mōngō.

38 Nḗi Maari í ni, amu woo ce icei Aḍ Lafḗei. Fei ndεε ku ceem bei ì sōm nḗu. Nḗi amalekau í ne.

Maari í bḗ Elizabethi ku cḗ

39 Si anyii nḗu, nḗi Maari í dede do saasa í dasi kpāa wa ne ikpa geete ḗa, í bḗ ilu gḗ si ilēi Zudee.

40 Iyi í to be nḗi í lḗ kpasēi Zakari nḗ í ce Elizabethi fḗḗ.

41 Waati iyi Elizabethi í gbḗ fḗḗi Maariu, nḗi amau í yaga si inḗe, nḗ Elizabethi í kḗḗ Hundei Ilaaḍ.

42 Nḗ í dḗ anu hee lele í ni, Ilaaḍ í weε í re inaabo fei, nḗ kuweeu á sḗ si ama iyi aa na í bíu.

43 Yooi nḗ je hee iyei Lafḗem í naa bi tom.

44 Waati iyi nḗ gbḗ fḗḗeu be, ama iyi í wa inḗm í yaga do inḗ didḗ.

45 Ilu inḗ didḗi awḗ iyi ì dasi naane iyi mii iyi Ilaaḍ í sḗe á na ku ce.

Iri ku kḗi Maari

46 Nḗ Maari í ni,

Idḗm wa saabu Aḍ Lafḗe.

47 Nḗ nḗ wεεḗ inḗ didḗ na irii Ilaaḍ Woo faabam,

48 Si na iyi í jḗ í kāsīm iju jiidae, amu woo ce iceε iyi n kù je ngḗḗ.

Nḗ hai nsei inēi andunya ḗa fei aa maa ni amuu ilu inḗ didḗi,

49 Domi Ilaaḍ, ilu gbugbā fei í ceem mii nla nla.

Iriε í má.

50 Í ya ce araarei inε ḗa iyi à waa jirimae hee do ajḗ fei.

51 Í ce ice gbugbã ña do gbugbãi awɔɛ
Nɔ́ í fangaa inɛ ña iyi lasabui idɔ́ ñña í nɛ faao.

52 Í kɛkɛ ilaalu ña si batai bomma ñña ña,
Nɔ́ í so ilu are ña lele.

53 Í jò inɛ ña iyi ari wa kpa à jɛ mii jiida ña à yo,
Amma í lele ilu fia ña awɔ́ ngbɛ.

54-55 Í sobi inɛi Izireli woo ce icɛɛ ña,
Í ce araare ñña hee do ajɔ fei
Bei í tako í sɔ́ Aburhamu do tɔ́kuɛ ña
Aña iyi à jɛ bala nwa ña.

56 Iri iyi Maari í kɔ́u mbe. Si anyiɛ nɔ́ í buba bi
Elizabethi be zakai cukpa mɛɛta, í bei í nyi ideɛ.

Kubí Zāa woo dasi inyiu

57 Awaati í to bii Elizabethi á bí amaɛ, nɔ́ í bí ama
inɛmɔ́kɔ́.

58 Kpaasie ña do nyaanzeɛ ña à gbɔ́ iyi Aɔ́ Lafɛɛ í
ce araareɛ ntɔ́ ntɔ́, nɔ́ añaɔ́ ña à wɛɛò inɔ́ didɔ́ ajɔ́.

59 Si ajɔ́ mɛɛjɔ́sia à naa ku dasi amau bango, nɔ́ à
waa bi à kpoo Zakari, irii baɛɛu.

60 Amma iyeɛ í so ide í ni, aawo, Zāai aa kpoo.

61 Nɔ́i à sɔ́ɔ́ à ni, si nyaanzeɛ inɛ kāmá kù nɛ dimii
iriu be.

62 Nɔ́ à bee baɛɛ do awɔ́ ku ba a mà bei í bi a kpe
amau.

63 Nɔ́i Zakari í tɔ́ɔ́ mii gɔ́ si bii á kɔ́ si, nɔ́ í kɔ́ í ni,
Zāai í jɛ iriɛ. Nɔ́ aña fei à biti.

64 Nɔ́i gbakã Zakari í yɔ́kɔ́ í fɔ́ ide do gɛɛɛ, nɔ́ í lɔ́si
ide ku fɔ́ wa saabuò Ilaaɔ́.

65 Nɔ́i njó í mu hee do inɛ ña iyi à wa amɛɛ amɛɛ
fei. Nɔ́ si ilɛkoi geetei Zudee ña fei inɛ ña à wasi ku
ce faajii ideu.

66 Ine ɲa iyi à gbɔ ideu fei à ya maa muui si idɔ ɲɲa nɔ a maa ni, debei, beirei amau ihẽ á na ku jɛ.

Mii ɲa iyi í ceu ihẽ fei wa nyisi iyi gbugbãi Ilaaɔ́ í wɛɛ do ɲɲu.

Iri ku kɔ́i Zakari

67 ɲɔ́i Zakari baai amau í kɔ́ɔ́ Hundei Ilaaɔ́, nɔ́ í ce walii í ni,

68 Saabui í jɛ ti Ilaaɔ́ Lafɛ́ei inɛi Izireli ɲa Si na iyi í jò́ í naa bi inɛɛ ɲa í na í ya ɲa.

69 Nɔ́ í naa nwa Woo faaba ilu gbugbã wa si nyaanzei ilaalu Davidi amaaceɛu,

70 Si bei í jò́ walii kumáɛ ɲau à fɔ wo hai ku kpɛ.

71 ɲɲui á faaba wa hai si awɔ́i mbɛɛ nwa ɲa, Do hai bi inɛ ɲa iyi à cé wa fei.

72 Bɛɛbei í nyisi bala nwa ɲa araareɛ, Nɔ́ wa yeð gígii akabuu kumáɛ.

73 Akabuuui í jɛ kuwã iyi í cea Aburhamu bala nwa,

74 Í ni ɲɲu á nya wa hai si awɔ́i mbɛɛ nwa ɲa, Nɔ́ ɲɲu ku jò́ ka cea ɲɲu icɛ do wɔ́kɔ́.

75 Nɔ́ icɛ iyi aa ka ceau ku jɛ do idɔ kumá nɔ́ ka je dee dee si wajuɛ do ajɔ́ fei si kuwɛɛ nwa.

76 Nɔ́ awɔ́ amam, aa kpeɛ waliii Ilaaɔ́, ɲɲu iyi kù nɛ saa,

Domi aa cuaa Lafɛ́ɛ i maa teesea kpãa,

77 Nɔ́ aa jò́ inɛɛ ɲa a mà iyi aɲa aa ba faaba waati iyi Ilaaɔ́ á nya dulum du ɲa.

78 Ntɔ́ ntɔ́, araarei Ilaaɔ́ Lafɛ́ɛ nwa í lá si wa.

Na saabui araareui í jò́ inya kumá í naa si wa hai lele bei nunui daakɔ́,

79 Ku ba ku má inya si inɛ ɲa iyi à waa buba si ilu kuku do si j̄j̄ji iku

Ku maa nɛ̀ò awa fei si kpãai laakai akã.

80 Iri iyi Zakari í kǝu mbε. Si anyii n̄ɲu amau wa la, n̄ɔ bisie wa kǝasi n̄ɔ í koo í wa gɓabua hee í koo í t̄oò aj̄ɔ iyi í nyisi araε bantuma si wajui inei Izireli ηa.

2

Kubí Jesu

(Cɔ Matie 1:18-25)

¹ Waati bεεbε, ilaalu n̄lai Romu iyi à ya kpe Ogusitu í na wooda í ni a ce inε ηa kuka si ilεε fei.

² Kuka sinteu ih̄ε à cooi si waati iyi Kiriniusi wa jε ilu ile si ilei Siri.

³ N̄ɔ inε fei í nε si iluε koo na irie a kǝɔ si tia.

⁴ N̄ɔi Zozefu m̄ɔ í nε hai Nazareti si ilei Galilee, í b̄ɔ ilei Zudee si ilui Davidi iyi à ya kpe Betelehemu, domi n̄ɲu m̄ɔ nyaanzei Davidii wa jε.

⁵ Í b̄ɔ ku na irie, n̄ɲu do Maari aboε iyi í nε así*.

⁶ Si waati iyi à wa bε, aj̄ɔ í na í to bii á bí amaε.

⁷ N̄ɔ í bí ama sinteε, ama inεm̄ɔk̄ɔ. Í b̄iie do aɔɔ n̄ɔ í t̄ɔɔ si bi ku jei angud̄ã ηa, si na iyi í j̄ò inya kù wεε bii inε njoo ηa aa s̄ɔ.

Amaleka ḡɔ ηa à naa bi woo degbe ηa

⁸ Woo degbe ḡɔ ηa à wa in̄ɔ sako bε, à waa degbe angud̄ã ηa id̄ũ.

⁹ N̄ɔi amalekai Aḏ Laf̄εε ḡɔ í faata si ηa wa, n̄ɔ inya kumá n̄la ḡɔ í kaako ηa. Inya kumáú amboei Laf̄εεui. N̄ɔi njo í mu ηa jiida.

¹⁰ Amma amalekau í s̄ɔ ηa í ni, i maà j̄ò njo ku mu ηε. Laabaau jiidai ñ naa ku sisi n̄ɲε, iyi á jεa inε fei in̄ɔ did̄ḏ n̄la n̄la.

* **2:5 Maari aboε** à ni Maari í jε aboε si na iyi í j̄ò aηaḏi à wεε, amma aηaḏ a kù t̄ɔt̄ɔ s̄εε hee í koo í biḏ Jesu.

11 Laabaauu wee. Nnyi, si ilui Davidi, à bí nnye Woo faaba. Nnyi í je Lafɛɛ, ine iyi Ilaaɔ́ í cicau.

12 Yaase bei aa màau na wee. Aa ye ama kpɔtɔɔ go be à biiɛ do aɔɔ, wa sũ si bi ku jei angudã na.

13 Iyi í fɔ beɛbe í tã nɔi gbakã amaleka mmu go na à naa bi tee aɔa nkɔ nkɔ nɔ à saabu Ilaaɔ́ à waa ni,

14 ka jò irii Ilaaɔ́ ku ne amboe hee lele. Nɔ laakai ku sũ ku wa si ile si ine na iyi Ilaaɔ́ í bi.

Woo degbe nau à bɔ Betelehemu

15 Nɔi amaleka nau à jò na à nyi lele. Si anyii nnyu, woo degbe nau à sabuu nje à waa ni, debɛi, ka bɔ Betelehemu, kaa cɔ mii iyi í ce, iyi Aɔ́ Lafɛɛ í jò à mà.

16 Nɔ à ce saasa à sei à koo. Nɔi à to nɔ à ye Maari do Zozɛfu, do ama kpɔtɔɔu bii wa sũ si bi ku jei angudã na.

17 Iyi à yɔɔ, à waa sisi mii iyi amalekau í sɔ na si gãmɛi amau.

18 Nɔ ine na iyi à gbɔ ideɛ woo degbe nau fei ideu í ya mu na bitii.

19 Amma Maari nje wa mu fei ndɛɛ si idɔɛ, nɔ wa lasabu si do laakai.

20 Nɔi woo degbe nau à sinda à waa ne. Nɔ à waa nyisi amboei Ilaaɔ́, à waa saabuɛ na irii mii iyi à gbɔ do iyi à ye fei, domi fei ndɛɛ í cei si bei amalekau í sisi nna.

À bɔ̀ Jesu kpasɛi Ilaaɔ́

21 Si aɔ́ mɛɛjɔsia nɔi à sɔɔ Jesu, iri iyi amalekau í ni a kpoo hai waati iyi iyee kù ne asũ. Aɔ́ nnyu be mɔi aa dasie bango.

22-23 Mii iyi Moizi í kɔ si woodaɛ wee. Í ni, ama inɛmɔkɔ iyi à bí sinte fei aa nyaa ikãi ku je ti Aɔ́ Lafɛɛ. Na nɔi í jò iyi waati í to si bii aa ce kuwee Maari ku

bei ku má si ayawo iyi í ceu Zozefu do Maari à so amau à bɔ̀d Zeruzalemu ku ba a nyisi Aã Lafẽe

²⁴ nɔ a ce kuwee. Kuweeu do kufe minji wala do ankasiidi minjii à ya coòd si bei à kɔ̀ɔ si woodai Aã Lafẽe.

²⁵ Wee mɔ̀kɔ̀ ɔ̀ɔ̀ í wa Zeruzalemu be à ya kpoo Simeã. Mɔ̀kɔ̀u í je ine dee dee nɔ í mà beɛɛi Ilaaã. Wa degbe ine iyi á na ku tũ idɔ̀i inei Izireli ɲa nɔ Hundei Ilaaã í wee do ɲɲu.

²⁶ Hundei Ilaaãu í sɔ̀ɔ̀ wo í ni á ye ine iyi Aã Lafẽe í cicau ku bei ku ku.

²⁷ ɲɔ̀i Hundeu í tale sie kpasẽi Ilaaã ku bɔ̀. Iyi iyeò baai Jesu ɲa à lɔ̀dɛ be ku ba a cea bei wooda í fɔ̀,

²⁸ ɲɔ̀i Simeã í gbaa í muu si awɔ̀e í saabu Ilaaã wa ni,

²⁹ Lafẽe, nsei j̀d amu woo ce icɛɛ n j̀d andunya do laakai ku sũ si bei ì sãm wo,

³⁰ Domi ijum í ye faabaɛ,

³¹ Iyi ì ce sɔ̀ɔ̀lue si wajui dimi fei.

³² ɲɲui í je inya kumá iyi á nyisi dimi mmu ɲa kpãaɛ. Nɔ ɲɲui í je amboei inɛɛ ɲa, inei Izireli ɲa.

Walii iyi Simeã í ce

³³ Ide iyi Simeã wa fɔ̀ si gãmei amau í mu iyeò baɛɛ fei bitì.

³⁴ Simeã í wee ɲɲa nɔ í sɔ̀ Maari iyei Jesuu í ni, Ilaaã í cica amau ihẽi ku kɛkɛ ine nkpɔ̀ nɔ ku dede ine nkpɔ̀ mɔ̀ si inɔ̀i inei Izireli ɲa. ɲɲui Ilaaã í be wa ku je bei nyinda, amma ine ɲa aa kɔ̀ sie.

³⁵ Nɔ lasabui idɔ̀i ine nkpɔ̀ kú fita gbugbãa. Awɔ̀ takɛ, inɔ̀ ku fɔ̀ á gũe ajɔ̀ akã si idɔ̀e bei taakuba.

Ana walii inaabo

36 Inaabo walii gɔ mɔ í wa be à ya kpoo Ana, amai Fanuɛli si dimii AZEE ɲa. Abou í gbo ntɔ ntɔ. Í ce muau zakai adɔ meeje mɔkɔe kù bei kù na kù wEE,

37 nɔ í buba jaaɔ adɔ nkpɔ nkpɔ. Nsei abou í ne adɔ cine do mee, nɔ ci ya fita hai bantumai kpasɛi Ilaaɔ. Dasã do idũ fei, í ya maa cea Ilaaɔ icei do anu kudĩ do kutɔɔ.

38 Waati beɛbe ɲɲu mɔ í sekee si ɲa wa, wa saabu Ilaaɔ, nɔ í lɔsi ideɪ amau ku sisia ine ɲa iyi à waa degbe ine iyi á na ku faaba inei Zeruzalemu ɲa fei.

39 Waati iyi iyeò baai Jesu ɲa à tã mii ɲa iyi woodai Aɔ Lafɛɛ í ni a ceu fei, ɲɔi à nyi Nazareti ilu ɲa si ilei Galilee.

40 Nɔ amau wa la, gbugbãe wa kɔɔsi nɔ í kɔò bisi. Nɔ didɔi Ilaaɔ í wEEa.

Jesu í bɔ kpasɛi Ilaaɔ si waati iyi í ne adɔ maateeji

41 Adɔ fei iyeò baai Jesu ɲa à ya bɔ jingauɪ Iku ku kuai Zeruzalemu.

42 Si waati iyi Jesu í ne adɔ maateeji ɲɔi à bɔ jingauu si bei à ne dɔɔneɛ.

43 Iyi jingauu í tã à waa ne, ɲɔi Jesu í gbe Zeruzalemu be, amma baae ɲa a kù mà.

44 A waa tamaa bei í wa si inɔ ɲɲai. Wee à nei zakai ajɔ akã, ɲɔi à dedee si inɔi nyaanze ɲa ɲa do kpaasi ɲa ɲa.

45 Amma a kù yɔɔ, nɔ à sinda à nyi ikpa Zeruzalemu à waa dedeeɛ.

46 Si ajɔ mɛetasia ɲɔi à yɔɔ bantumai kpasɛi Ilaaɔ. Wa buba si aninii woo kɔ ine ɲa si wooda ɲa, wa gbɔ ide ɲa nɔ wa bee ɲa ide.

47 Ine ɲa iyi à waa gbɔ ideɛ fei à bitio bisiɛ do si bei wa je ɲa ide.

⁴⁸ Iyi baae ηαυ à yəə be, ηəi aηa mə à biti, nə iyee í ni, amam, na mii í ce ì ce nwa beεbe. Amu do baae wee, à wasi ku dεdεε do inə ku fə nla nla.

⁴⁹ Nəi í bee ηa í ni, na mii í ce ì waa dεdεεm ηa. I kù mà ηa iyi wūai Baam nii n̄ ne n ce?

⁵⁰ Amma ide iyi wa s̄ə ηau a kù gbə yaaseε.

⁵¹ Nəi í too ηa à ne Nazareti nə wa gbə ide ηa. Wee iyeu wa mu ide ηau ih̄ε fei si idəε.

⁵² Jesu í lá wa koo nə bisie mə wa k̄əsi nə wa d̄əa Ilaā si hee do amanε ηa fei.

3

Waazoi Zāa woo dasi inyi

(Cə Matie 3:1-12; Maaku 1:1-8; Zāa 1:19-28)

¹ Iyi ilaalu nlai Romu iyi à ya kpe Tibεε í ce ad̄ə maatū si bommaε, waati beεbe Pənsu Pilatii wa jε ilu ilei Zudee, nə Herodu mə wa jε inε ngbo si ilei Galilee, nə Filipu ifəeu mə wa jε inε ngbo si ilei Iture do Takoniti, nə Lisania mə wa jε inε ngbo si ilei Abileni.

² Ani do Kaifu ηa mə à waa jε woo wee nlai Ilaā. Waati beεbei Ilaā í s̄ə Zāa amai Zakari ide si gbabua.

³ Nə Zāa í bə si ilu ηa iyi à wa kəkəi idoi Zuud̄εε fei wa waazo ηηa wa ni, i kpaasi idə ku ba Ilaā ku kpa idei dulum du ηe nə a dasi ηe inyi.

⁴ Beεbei ide iyi walii Ezai í kə si tiaεu í ce. Í ni, Imui inε gə wa d̄ə anu si gbabua wa ni, I teese kp̄ai Laf̄ε ku tε ηa.

⁵ Nə aa d̄i ləma ηau fei.

Nə geete do iri kuta fei á munga anu,

Nə kp̄aa ku ka ηa fei aa tε,

Kp̄aa iyi í s̄ami fei á s̄ia.

⁶ Ine fei á ye béi Ilaaḏ wa faaba wa.

⁷ Zamaa nkpṛ nkpṛi wa koo bi Zāa ku dasi ḡa inyi. Nṵ í sṵ ḡa í ni, inḡ inḡ buu ḡa bei njo wukuku, yooi í sṵ ḡe í ni i saa idṵkṵi kiitii Ilaaḏ iyi á na ku naau.

⁸ Na nḡu, i ce kookoosu jiida i nyisiḵ iyi ì kpaasi idṵ ḡa, nṵ i maà tamaa mà aa ba faaba ḡa si na iyi í jṵ ì ya maa ni inḡ ì je dimii Aburhamu ḡa. N̄ wa n sṵ ḡe, Ilaaḏ á yṵkṵ ku so kuta ḡau ih̄ ku ce ḡa dimii Aburhamu ḡa.

⁹ Wee dagba wa kā si j̄i tā mṵm a daḵ icuḡ. Na nḡu, j̄i iyi kṵ waa so iso jiida fei aa daa a dasi ina.

¹⁰ Nḡi zamaau í beee wa ni, debei, beirei aa ka ce.

¹¹ Nṵ í je nḡa í ni, inḡ iyi í ne ibṵ minji ku so akā ku mua kpaasie iyi kṵ ne, nṵ inḡ mṵ iyi í ne ije ku kpṵḵ do kpaasie.

¹² Woo gba fiái lḡmpoo gṵ ḡa mṵ à naa a dasi aḡa mṵ inyi, ḡai à beee à ni, Mḡetu, beirei aa ka ce.

¹³ Nḡi í sṵ ḡa í ni, i maà gba ku lṵ zaka bei à da nḡe.

¹⁴ Nḡi sooge gṵ ḡa mṵ à beee à ni, awa mṵ ni, beirei aa ka ce. Nṵ í sṵ ḡa í ni, i maà ya gba fiái inḡ gṵ do gbugbā ḡa, nṵ i maà ya má inḡ gṵ ide, nṵ i maà ya donda iyi à waa s̄a nḡe.

¹⁵ Inḡ ḡau à waa cṵ kpāai inḡ iyi Ilaaḏ í cicau nṵ à waa lasabu si idṵ nḡa mà Zāai í je inḡeu.

¹⁶ Nṵ Zāa í sṵ aḡa fei í ni, inyii amu n̄ wa n dasi ḡe, amma inḡ gṵ wa naa iyi í rem do gbugbā. N kṵ to n fū baa ikūi baataḡ. Nḡui á da nḡe si Hundei Ilaaḏ do ina.

¹⁷ Wa mu kaale ku fḡ bileee si aḡṵ, nṵ ku kpā bileeu bii à kpokpoe, nṵ ku ko yṵyṵu ku dasi aka, sakou mṵ ku dasi ina iyi ci ya ku.

18 Do faaji nkpɔ gɔ ɲa mɔi Zãa wa ceadò inɛ ɲa waazoi laabaau jiidau.

19 Amma hai tako ilaalu Herodu í so Heriodiasi, aboi ifɔɛ, í jɛ aboɛ, ɲɔi Zãa í gbagba siɛ na ideu do na daa laalɔ ɲa iyi í ce fei wo.

20 Si antai laalɔ ɲa iyi Herodu wa ce, do ankãanyi í na í jò à mu Zãa à dasiɛ piisɔ́o má.

Inyi ku dasii Jesu

(Cɔ Matie 3:13-17; Maaku 1:9-11)

21 Zãa í wasi inɛ nkpɔ nkpɔ ku dasi inyi si waati iyi a kù dasiɛ piisɔ́o, ɲɔi Jesu mɔ í naa bi tɛɛ, nɔ í dasi Jesu mɔ inyi. Nɔi Jesu wa ce kutɔɔ nɔ lelei Aɔ́ í cɪ,

22 nɔ Hundi Ilaaɔ́ í de siɛ wa hai lele do ara gɔ bei ankasiidi. Nɔ à gbɔ ide ku fɔ́ gɔ wa hai lele í ni, awɔu amam nii, ñ biɛ jiidai jiidai. Siɛi inɔ didɔm fei í ya wa.

Balai Jesu ɲa

(Cɔ Matie 1:1-17)

23 Jesu í to adɔ́ kuntaa í bei í sinti icɛɛ. Inɛ ɲa à ya maa cɔ́i bei amai Zozɛfu *. Balai Zozɛfu † ɲa wee

24 Heli do Matati do Levi do Mɛliki do Zanai Zozɛfu,

25 do Matatia do Amɔsu do Naumu do Esili do Nagai,

26 do Maatu do Matatia do Semeni do Zozeki do Zoda,

27 do Zoanani do Reza do Zorobabeli do Salateli do Neri,

28 do Mɛliki do Adi do Kosamu do Elimadamu do ɛɛ,

* **3:23 à ya maa cɔ́i bei amai Zozɛfu** Ntɔ ntɔ Zozɛfu kù tɔtɔ sɛɛ do Maari à bei à bí Jesu. Ilaaɔ́i í jɛ baɛ. † **3:23 balai Zozɛfu** Tengi ihɛ idei balai Maarii à waa fɔ. Bii à ni balai Zozɛfu, na iyi aɲadò Maari à so ɲjei.

- 29 do Zozue do Elieze do Zorimu do Matati do Levi,
 30 do Simeõ do Zuda do Zozefu do Zonamui do Eliakimu,
 31 do Melea do Mena do Matata do Natãa do Davidi,
 32 do Izai do Obedi do Boazi do Salumə do Nasõo,
 33 do Aminadabu do Adimi do Aani do Esiromu do Perēzi do Zuda,
 34 do Zakəbu do Izaaki do Aburahamu do Tera do Nakəo,
 35 do Seruku do Ragau do Faleki do Ebe do Sala,
 36 do Kainamu do Aafasadi do Semu do Nowee do Lameki,
 37 do Matusala do Enəku do Zeredi do Maleleli do Kainamu,
 38 do Enəsi do Seti do Adamu do Ilaaõ.

4

Seetam í lɛɛ Jesu

(Cə Matie 4:1-11; Maaku 1:12-13)

- 1 Jesu í kəõ Hundei Ilaaõ nə í baa hai idoi Zuudē. Nə Hundeu í bəðe si ghabua.
 2 Nə Seetam í lɛɛ be zakai ajə ciiji. Nə si ajəu be fei kù je nkāma. Iyi baai nηu í lə, ηəi ari wa kraa.
 3 Nə Seetam í səo í ni, bii awəu Amai Ilaaõ do ntə, jə kutau ihē ku kpəð pē.
 4 Nə Jesu í jɛa í ni, kukəi idei Ilaaõ í ni, amanɛ ci ya wɛɛ na ije nηu akā.
 5 Nə Seetam í bəðe hee antai iri kuta gə, í nyisie bommai andunya fei si iju kāmɛ.
 6 Nə í səo í ni, amboei bomma ηau fei an muuə nə an jə i ne yiiko si ηa. Inɛ iyi n̄ bi, lafēi an mua, si na iyi í jə à nam nii.

⁷ Na n̄ɲu, bii ì naa ì gule si wajum, fei ndeé á jε tεε.

⁸ Nò Jesu í jεaa í ni, kukɔi ideí Ilaaḍ í ni, Aḍ Lafḗεεi aa gulea, nò n̄ɲu akāi aa tṵ.

⁹ Nò Seetam í gbāa í bṵḍe Zeruzalemu nò í gūḍe hee si antai ile lelei kpasēi Ilaaḍ nò í sṵḵ í ni, bii aẁɔu amai Ilaaḍi, fo i dinga ile,

¹⁰ domi kukɔi ideí Ilaaḍ í ni, Ilaaḍ á na amalekae ɲa wooda na iriε a maa degbeε,

¹¹ nò a maa muε si aẁṵ ku ba i maà ti i koose si kuta.

¹² N̄ɲi Jesu í jεaa í ni, kukɔi ideí Ilaaḍ í ni, maà ti i sii Aḍ Lafḗεε.

¹³ Iyi Seetam í leleε si bisie ɲau be fei í tā, ɲɔi í jḵḵ titā í ne hee waati mmu gṵ má.

Jesu í sinti icεε Galilee

(Cṵ Matie 4:12-17; Maaku 1:14-15)

¹⁴ Nò Jesu í nyi ikpa ilei Galilee do gbugbāi Hundei Ilaaḍ, nò iriε í fangaa si ileu fei.

¹⁵ Wa kṵ ɲa si cioi ideí Ilaaḍ ile bii Zuifu ɲa à ya ce kutṵtṵ n̄ɲa ɲa, nò inε fei wa saabuε.

À kṵsi Jesu Nazareti be

(Cṵ Matie 13:53-68; Maaku 6:1-6)

¹⁶ Nò Jesu í bṵ Nazareti ilu bii í jε amau. N̄ɲi si aḵɔi kusimi í bṵ ile bii Zuifu ɲa à ya ce kutṵtṵɔu si bei í ne dṵḵneε. N̄ɲi í dede ku cio tia.

¹⁷ N̄ɲi à náa tia iyi Ezai waliu í kṵ. Si bei wa fṵu ɲɔi í kā si kukṵ gṵ iyi wa ni,

¹⁸ Hundei Aḍ Lafḗεε í wa sim.

Í cicaam n sisiaḵ ilu are ɲa laabaau jiidau.

Í bem n koo n sṵ inei piisḵṵ ɲa n ni aa jḵ ɲa a ne

Nò n sṵ fεεju ɲa n ni aa ye ilu má,

Nɔ n jò inɛ ɲa iyi inɛ ɲa à waa taa gbugbã a nɛ ara ɲa.

19 Nɔ n sisia inɛ ɲa n ni awaatii didɔi Lafɛɛ í to wa.

20 Ɖɔi Jesu í ka tiau má í sindoa woo ce icɛu nɔ í buba. Ɖɔi inɛ ɲa iyi à tɔtɔ bɛ fei à kãsiɛ iju.

21 Ɖɔi í sinti ideɛ ku sɔ ɲa í ni, nnyii kukɔi idei Ilaaɔ iyi ì gbɔ nɛɛiu ɲa í kɔ.

22 Ɖɔi aɲa fei à waa jɛaa sɛɛda jiida, nɔ biti í mu ɲa do ide didɔ iyi wa fita hai si gɛɛɛu. À ni, kù jɛ amai Zozɛfuu mbɛ ya.

23 Nɔ Jesu í sɔ ɲa í ni, kù nɛ sika aa kpaam mɔndau ihɛ í ni ɲa, awɔ lokotoro, faaba araɛ. Ce iluɛ ihɛ mii ɲa iyi à gbɔ ì ce Kapɛranumu fei.

24 Amma an sɔ ɲɛ, walii kãma kù wɛɛ iyi í ya nɛ bɛɛɛ si ilui nɲu takɛ.

25 Ì mà sãa sãa ɲa iyi ari nla gɔ í ce si ilɛu fei si waatii Elii walii nlau. Iji kù rɔ si afei adɔ mɛɛta do cukpa mɛɛfa, ma irei. Waati bɛɛbɛ inaabo jaaɔ nkɔi í wa si ilɛi Izireli.

26 Do nɲu fei, Ilaaɔ kù bɛ Elii walii nlau bi kãma ɲa bii kù jɛ bi jãaɔ gɔ í wa Sarɛputa si ilɛi Sidɔɔ*.

27 Nɔ dintɛ nkɔ mɔi í wɛɛ wo si ilɛi Izireli si waatii Elizee waliiu. Do nɲu fei, kù jò gɔgɔ ɲa gɔ ku ba iri, bii kù jɛ Naama inɛi ilɛi Siriu.

28 Iyi Jesu í fɔ bɛɛbɛ í tã ɲɔi idɔi inɛ ɲa iyi à wa ile bii à ya ce kutɔtɔu bɛ fei í kɔ.

29 Ɖɔi à dede à leleɛ hai inɔ iluu à bɔðɛ hee si antai iri kuta si bii à ma ilu ɲa ku ba a taleɛ wa ilɛ.

30 Amma í lɔ anini ɲa bɛ í nɛɛ.

* **4:26 Sarɛputa si ilɛi Sidɔɔ** Sarɛputa do Sidɔɔ fei irii ilu ɲai, amma bii à waa fɔ ideɛ ilu ɲa iyi à wa kɔkɔi Sidɔɔ, si ilɛi Sidɔɔi à ya ni à wa.

Jesu í lele inei inɔ̀koi inε gɔ

(Cɔ Maaku 1:21-18)

³¹ Nɔ̀ Jesu í bɔ̀ Kaperanumu, ilui Galilee gɔ̀ nɔ̀ wa kɔ̀ inε ηa si cioi ideí Ilaaɔ̀ si ajɔ̀i kušimi.

³² Wa kɔ̀ ηa si cio do yiiko. Nηui í jɔ̀ ideu í tosi ηa.

³³ Wee mɔ̀kɔ̀ gɔ̀ í wa ile bii Zuifu ηa à ya ce kutɔ̀tɔ̀u be í ne inei inɔ̀ko, ηɔ̀i í dɔ̀ anu hee lele í ni.

³⁴ mii í wa si gãmei awaε ηa awɔ̀ Jesu inei Nazareti. Ì naa ku kpa wai? Ñ mà inε iyi ì jε. Awɔ̀i ì jε inε kumá iyi Ilaaɔ̀ í be wa.

³⁵ Nɔ̀i Jesu í la sie í ni, coko, fita hai si mɔ̀kɔ̀u. Nɔ̀i inei inɔ̀kou í ta mɔ̀kɔ̀u ile si anini nηa, nɔ̀ í fita sie, kù mεε.

³⁶ Nɔ̀i aηa fei à biti, à bee nje aηa duusɔ̀ à waa ni, ide dimi yoomai ihε. Mɔ̀kɔ̀u wee wa sɔ̀ inei inɔ̀ko ηa ide do yiiko do gbugbã nɔ̀ à waa fita.

³⁷ Nɔ̀i irie í fangaa si ilεkoi iluu fei.

Jesu í jɔ̀ bɔ̀o nkɔ̀ í ba iri

(Cɔ Matie 8:14-17; Maaku 1:29-34)

³⁸ Nɔ̀i Jesu í fita hai ile bii à ya ce kutɔ̀tɔ̀u, nɔ̀ í bɔ̀ kpasɛi Simɔ̀. Wee iyei aboi Simɔ̀u wa ce bɔ̀o ara gbãa ntɔ̀ ntɔ̀. Nɔ̀i à tɔ̀ε ku jɔ̀ ku ba iri.

³⁹ Nɔ̀i í kɔ̀mba si abou í la si ara gbãau nɔ̀ í nya. Nɔ̀ abou í dede gbakã í yaaε ηa.

⁴⁰ Alei ajɔ̀ nηu iyi inunu í lɔ̀, ηɔ̀i inε ηa iyi inε nηa ηa à waa ce bɔ̀o dimi ikã ikã fei à wasi ku naaɔ̀ ηa wa bi tεε. Nɔ̀ í lesi aηa fei awɔ̀ í jɔ̀ à ba iri.

⁴¹ Inei inɔ̀ko ηa mɔ̀ à fita hai si inε nkɔ̀, à dɔ̀o anu à waa ni, awɔ̀i ì jε Amai Ilaaɔ̀. Amma Jesu í la si ηa nɔ̀ wa ganji ηa ide ku fɔ̀ domi à mà iyi nηuu inε iyi Ilaaɔ̀ í cicai.

*Jesu wa waazo ilei Zudee**(Cɔ Maaku 1:35-39)*

⁴² Iyi iju í má ηɔi Jesu í fita hai inɔ ilu í bɔ gbabua. Nɔi zamaa nkpɔ nkpɔ gɔ wa dɛdɛɛ. Iyi à to bi tɛɛ ηɔi à tɔɛ suuru ku maà nɛ ku jɔ aɲa.

⁴³ Amma í sɔ ηa í ni, kù nɛ bɛi an ce iyi n kù waazo laabaau jiidai bommai Ilaaɔ si ilu mmu ηa má, domi na nηui à bɛm wa.

⁴⁴ Iyi í fɔ bɛɛbɛ í tã nɔ í koo í dabii wa ce waazo ile bii Zuifu ηa à ya ce kutɔtɔ ηa ilei Zudee.

5*Jesu wa kpe mɔcɔ sinte ηa**(Cɔ Matie 4:18-22; Maaku 1:16-20)*

¹ Ajɔ nηu gɔ Jesu wa leekɪ kɔkɔi tenku iyi à ya kpe Genesarɛti, nɔ zamaa nla gɔ wa mantɛɛ ku ba a gbɔ idei Ilaaɔ.

² Nɔ í yɛ akɔi inyi minji itfi tenkuu bɛ. Amma sɔɔkɔ ηau à fita à waa wiɛ taao nηa ηa.

³ Nɔ Jesu í lɔ inɔ akɔi inyiu akã. Akɔi inyi iyi í lɔ siu inɛ nηu ti Simɔɔi. Nɔ í kpe Simɔɔ í tɔɛ í ni ku na ku sɛkɛɛɔ akɔu hai itfi inyiu keeke. Nɔi í buba si inɔi akɔu, wa kɔ zamaau si cɔ.

⁴ Iyi í fɔ ideɛ í tã nɔ í sɔ Simɔɔ í ni, bɔɔ akɔu si bua, nɔ í le taao nηɛ ηa si inyiu i mu cɛɛ ηa.

⁵ Nɔi Simɔɔ í sɔɔ í ni, Mɛɛtu, à ce icɛ do idũ fei a kù mu ngɔgɔ. Amma si bɛi awɔi ì fɔ, an dasi taao ηau inɔ inyi.

⁶ Nɔi à dasi taao nηa ηau inɔ inyi. Iyi à dasi ηɔi à mu cɛɛ bututu hee taao nηa ηau à waa bi a ga.

⁷ Nɔ à kpe kpaasi nηa ηa iyi à wa si akɔ minjisiau do awɔ a naa a sobi ηa. Iyi aɲa mɔ à naa nɔ akɔ minjiu fei í kɔ do cɛɛ hee wa bi ku mi.

⁸ Iyi Simᵉᵉ Piεε í ye mii nᵉu í ce beεbe ηᵉi í koo í gule si wajui Jesu í ni, Lafēε, tekεε hai bi tom, domi amuu ilu dulum nii.

⁹ Í fᵉ beεbei si na iyi í jᵉ njo í muu, nᵉu do kpaasie ηᵉu fei na cēε nkrᵉ nkrᵉ iyi à muu.

¹⁰ Beεbe mᵉi njo í mu kpaasi minjie ηᵉ, Zaaki do Zāa amai Zebedee ηᵉu. Amma Jesu í sᵉ Simᵉᵉ í ni, maà jᵉ njo ku muε. Bebei ine ηᵉ iyi aa toom ηᵉi aa ya maa dεdε.

¹¹ Nᵉi à bᵉᵉ akᵉi inyiu ice nᵉ à jᵉ fei ndεε à waa too Jesu.

Jesu í jᵉ dintε gᵉ í ba iri

(Cᵉ Matie 8:1-4; Maaku 1:40-45)

¹² Si anyii nᵉu Jesu í wa si ilu gᵉ be, nᵉ mᵉkᵉ gᵉ í naa bi tεε. Mᵉkᵉu wa ce bᵉᵉi dintε jiida. Iyi í ye Jesu ηᵉi í naa í seεbata si wajue í tᵉε suuru í ni, Lafēε, bii ì bi, aa yᵉkᵉ i jᵉ n ba iri n je ine iyi í má.

¹³ Nᵉi Jesu í yᵉ awᵉε í luu nᵉ í ni, ñ bi. Ba iri nᵉ i je ine kumá. Be gbakā bᵉᵉi dintεu í nya.

¹⁴ Nᵉi Jesu í sᵉᵉ í ni ku maà sᵉ ine kāma ideu be, amma koo nyisi arae bi woo weei Ilaaᵉu. Nᵉ í ni ku ce kuwee iyi Moizi í jilεu. Kuweeu bei á nyisi ine ηᵉ iyi ì je ine iyi í má bebei.

¹⁵ Do nᵉu fei, irie í fangaa wa kᵉᵉsi, nᵉ zamaa nkrᵉ nkrᵉ í ya maa tᵉᵉᵉ bi tεε ku ba a gbᵉ ideε nᵉ ku ba a ba iri si bᵉᵉ nᵉa ηᵉ.

¹⁶ Amma Jesu í ya bᵉ gbabuai nᵉu akā koo ce kutᵉᵉ.

Jesu í jᵉ wεεge gᵉ í ba iri

(Cᵉ Matie 9:1-8; Maaku 2:1-12)

¹⁷ Ajᵉ nᵉu gᵉ Jesu wa kᵉ ine ηᵉ si cio. Wee Farisi do woo kᵉ ine ηᵉ si wooda gᵉ ηᵉ à waa buba be. À

naai hai Zeruzalemu do hai ilu na iyi à wa ilei Zudee do ilei Galilee fei. Nò inè na à waa ye gbugbāi Lafēe Jesu waati iyi í jò bōo na à waa ba iriu.

¹⁸ Njoi inè gò na mō à naa be à waa so wēege gò wa si makēe. Nò à waa dede bei aa ce a lòde ile a koo a jilōo si wajui Jesu.

¹⁹ Amma a kù ba do bii aa lòde na irii zamaau, njoi à koo à gū antai ileu, à luu nò à kitaae do makēeu si aninii zamaau si wajui Jesu.

²⁰ Iyi Jesu í ye naane nna njoi í sō wēegeu í ni, mākōyi, n̄ kra ideidulum dēe.

²¹ Woo kō inè na si wooda do Farisi na à wasi ku bee ara nna ide à waa ni, yooi inēeu ihē í je iyi wa bu Ilaaō. Yooi á yōkō ku kra ideidulum dii inè gò bii kù je Ilaaō nna akā.

²² Amma Jesu í mà lasabui idō nna, njoi í bee na í ni, na mii í jò ì waa ce dimii lasabu beebe si idō nne na.

²³ Yoomai í faala í re, inè ku sō inè gò ku ni n̄ kra ideidulum dēe, walakō ku ni ku dede ku ne.

²⁴ Amma n̄ bi i mà na iyi amu Amai Amane n̄ ne gbugbā n kra ideidulum dii inè na si andunya.

Iyi í fō beebe í tā njoi í sō wēegeu í ni, dede i so makēee i bō kpasē.

²⁵ Njoi gbakā wēegeu í dede si waju nna, í so makēe iyi wa sū siu, nò wa ne kpasē wa saabuò Ilaaō.

²⁶ Njoi ana fei à biti à waa saabu Ilaaō. Njo í bei wa mu na à waa ni, à ye mii maamaake nnyi.

Jesu í kpe Levi

(Cò Matie 9:9-13; Maaku 2:13-17)

27 Si anyii n̄ju, Jesu í fita wa ne si in̄o ilu. N̄o í ye woo gba fiái l̄empoo ḡo à ya kpoo Levi, wa buba íle bi ku ce ic̄eε, n̄o Jesu í s̄oó í ni, toom wa.

28 N̄j̄i Levi í dede, í j̄ò mii nd̄eε fei í tooε.

29 Si anyiε, í cea Jesu j̄ingau n̄la ḡo si k̄pas̄εε. Woo gba fiái l̄empoo bututu do in̄e ḡo ña m̄o à waa ba ña ku j̄e.

30 Wee Farisi ḡo ña à wa b̄e do Farisi mmu ḡo ña iyi à j̄e woo k̄o in̄e ña si wooda ña. An̄ai à waa ḡbagba si m̄oóai Jesu ñau à waa ni, na mii í ce ì j̄e ì waa m̄o ña do woo gba fiái l̄empoo do in̄e laal̄o ña.

31 Iyi Jesu í gb̄o b̄eεbe ñ̄i í j̄e ñ̄a í ni, ilu baani ña a k̄u ne bukaatai ilu iw̄o bii k̄u j̄e b̄oó ña.

32 B̄eεbe m̄oi n̄ k̄u naa ku k̄pe in̄e dee dee ña, amma ilu dulum ñai ñ̄ naa ku k̄pe a k̄paasi id̄o ña.

Jesu wa f̄o ideí anu ku d̄i

(C̄o Matie 9:14-17; Maaku 2:18-22)

33 N̄j̄i in̄e ñau à bee Jesu m̄á à ni, beirei í ce m̄oóai Z̄āa woo dasi inyiu do ti Farisi ña à ya d̄i anu a maa ceò kut̄o, n̄o wee m̄oóe ña a ci ya d̄i anu. À ya maa j̄ei n̄o a maa m̄o.

34 N̄j̄i Jesu í bee ña í ni, aa ȳok̄o i j̄ò k̄paasii m̄ok̄o tit̄o ña à d̄i anu si waati iyi m̄ok̄o tit̄oú í wa in̄o ñ̄a?

35 Amma aj̄o wa naa iyi aa nya m̄ok̄o tit̄oú hai si in̄o ñ̄a. Waati b̄eεbei aa d̄i anu.

36 N̄j̄i í k̄pa ñ̄a m̄anda ḡo í ni, a ci ya ga íb̄o tit̄o a s̄oó íb̄o nḡbo. Bii ì ce b̄eεbe, ì bej̄e íb̄o tit̄oú m̄be n̄o jaε tit̄oú á w̄eεi ik̄ā kaa ce si íb̄o nḡbou.

37 In̄e ḡo ci ya n̄o k̄u dasi v̄εε tit̄oú iyi wa gba si b̄oḡo bata nḡbo ña. Bii í ce b̄eεbe, v̄εεu á j̄ò b̄oḡo ñau ku ga, v̄εεu ku nik̄ā n̄o b̄oḡo ñau ku bej̄e.

38 Amma à ya dasi v̄εε tit̄oú si b̄oḡo tit̄o ña.

39 Nɔ inɛ ɔɔ kù wɛɛ iyi á mɔ vɛɛ nwo nɔ ku bi vɛɛ titɔ́ má, domi á ni nwou í cea nɔu.

6

Jesu wa fɔ ideɪ ajɔi kusɪmi

(Cɔ Matie 12:1-8; Maaku 2:23-28)

1 Si ajɔi kusɪmi ɔɔ Jesu wa too kɔɔi ile ɔɔ, nɔi mɔcɔɛ nɔ à wɔ amaaje iyi à gbɛ si ileu à nunu ijuɛ si awɔ à Waa nɔ.

2 Nɔi Farisi ɔɔ nɔ à bee nɔ à ni, na mii í jò ò waa ce mii iyi a kù nɛ kpɔai ku ce si ajɔi kusɪmi.

3 Nɔi Jesu í bee nɔ í ni, i kù cio mii iyi Davidi í ce, nɔu do inɛɛ nɔ, si waati iyi ari wa kpa nɔu?

4 Í lɔ kpasɛi Ilaaɔ nɔ í so pɛɛ iyi à jileɔ Ilaaɔ í jɛ, nɔu do inɛɛ nɔ. Wee à ganji inɛ fei ku jɛ pɛɛu be bii kù jɛ woo weei Ilaaɔ nɔ aɔa akã.

5 Nɔ Jesu í sɔ nɔ má í ni, amu Amai Amanɛ, amui nɔ jɛ inɛ ngboi ajɔi kusɪmi.

Inɛ iyi awɔ akɛɛ í ku

(Cɔ Matie 12:9-14; Maaku 3:1-6)

6 Si ajɔi kusɪmi mmu ɔɔ, Jesu í lɔ ile bii Zuifu nɔ à ya ce kutɔtɔu nɔ í wasi ku cea inɛ nɔ cioi ideɪ Ilaaɔ. Wee mɔkɔ ɔɔ í wa be, awɔ nɔjɛɛ í ku í gbɛ.

7 Woo kɔ inɛ nɔ si wooda do Farisi nɔ à kãsi Jesu iju, à waa cɔ mà á jò inɛɛu ku ba iri si ajɔi kusɪmi. À waa cɔɔ domi à waa bi a yɛ taaleɛi.

8 Amma Jesu í mà lasabu nɔ, nɔi í sɔ mɔkɔ iyi awɔɛ í kuu í ni, dede i leekɪ si anini nɔa be. Nɔ í dede í leekɪ.

9 Nɔ Jesu í ni, nɔ wa n bee nɔi, si ajɔi kusɪmi, í sia amanɛ ku ce jiida de mà laalɔ, ku faaba amanɛ de, mà ku kpaɔ.

10 Njoi í cə aŋa fei í kaako ŋa, nɔ́ í sǎ məkəu í ni, tɛ awəɛ. Iyi í tɛ awəu ŋoi í baa dee dee.

11 Njoi idə ŋa í kǎ, nɔ́ à waa busi nje bei aa cea Jesu.

Jesu í cica woo bɛ maateoji ŋau

(Cə Matie 10:1-4; Maaku 3:13-19)

12 Waati bɛɛɛ Jesu í koo í gǔ iri kuta gə ku ce kutə. Nə idūu fei í wasi ku ce kutə.

13 Iyi iju í má í tətə məcəɛ ŋa nɔ́ í cica amanɛ maateoji si inə ŋa, í sə ŋa woo bɛ ŋa.

14 Iri ŋa wee, Siməɔ iyi í sə Piɛɛ, do Anderee ifəɛ, do Zaaki do Zǎa do Filipu do Baatelemi

15 do Matie do Tomaa do Zaaki amai Alifee, do Siməɔ inɛi igbei Zelətu *

16 do Zudasi amai Zaaki, do Zudasi Isikariəti iyi á na ku zambəu.

Didə do ijuukpǎ

(Cə Matie 4:23-25; 5:1-12)

17 Waati iyi Jesu í cica woo bɛ maateoji ŋau í tǎ ŋoi aŋaə ŋa à kita wa à waa leekǐ si ilɛ ku munga anu gə. Tengi bei məcə nkpəɛ ŋau à wa do zamaa nla gə. Inɛ ŋau à naai hai ilei Zudee fei do Zeruzalɛmu ilu nlaɛ, do hai Tii do Sidə, ilu ŋa iyi à wa ikpa bi inyi dūdū.

18 À naa bi tɛɛi ku ba a gbə ideɛ nɔ́ a ba iri si bəɔ ŋa. Inɛ ŋa iyi inɛi inəko ŋa à sinda iri ŋa à ba iri.

19 Njoi inɛ ŋau fei à waa dɛ ku luu, domi gbugbǎ nla nla í ya fita siɛ nɔ́ ku jə aŋa fei a ba iri.

20 Njoi Jesu í cə məcəɛ ŋau í ni, Ilu inə didə ŋai inɛ ilu are ŋa, domi inɛi ì jɛ inɛi bommai Ilaə ŋa.

* **6:15 igbei Zelətu** inɛi igbei Zelətu ŋai à waa jabu ku ba Zuifu ŋa a nɛ ara ŋa hai si awəi inɛi Romu ŋa.

21 Ilu ino didõ ñai inε iyi ari wa kpa si nsei domi Ilaaõ á jè i yo ña.

Ilu ino didõ ñai inε iyi ì waa kpata si nsei, domi aa na i nyaanyi ña.

22 Inε ilu ino didõ ñai bii inε ña à cé ñε, nò à lele ñε hai ino ñña, nò à waa bu ñε, nò à waa sò ñε iri laalo na irii amu Amai Amanε.

23 Ajò ññu, i jè ino ññε ku dõ, i fo i dingaa do ino didõ, domi riba iyi à jilε ññε lelei Aõ í la. Inε ñau be, beεbei mòi bala ñña ña à cea walii ñau wo.

24 Amma ino kufõi á je ti inε ilu fia ña, domi ì ba ino ññε í tũ tã ña.

25 Ino kufõi á je ti inε iyi ì wa si ayo si nsei, domi ari á na ku kpa ñε.

Ino kufõi á je ti inε iyi ì waa nyaanyi si nsei, domi aa na i kpata i maa cã kpokpo ña.

26 Inε ilu ino kufõ ñai bii inε fei wa saabu ñε domi beεbei bala ññε ña à cea walii ilu ibo ñau wo.

I bi mbεε ññε ña

(Cò Matie 5:38-48; 7:12a)

27 Amma inε iyi ì sotí ì waa gbò idem ña, ñ wa n sò ñei, i ya bi mbεε ññε ña, nò inε ña iyi à cé ñε i ya ce ñña jiiida ña.

28 I weea inε ña iyi à waa ce ikpe ñε, nò i ya cea inε ña iyi à waa ce ññε laalo kutò ña.

29 Bii inε gò í sambalae, toa kekεle akãε má. Inε iyi ì gba ibò kumbooe, maà ti i kò ku so danzigie má.

30 Bii inε gò í tòεe mii gò, muaa. Bii inε gò í so mii ndεε gò, maà ti i beεε má.

31 Dimi iyi ì bi inε ña a ce ññε, inε mò i ce ñña dimi ññu.

32 Bii inε ηa iyi à bi ηε aηa akāi inε mō ì bi ηa, saabu yoomai ì ne ηa. Baa woo ce laalō ηa taka nηa à ya bi kpaasi nηa ηa.

33 Bii inε ηa iyi à waa ce nηε jiida, aηai inε mō ì waa sãa gbese, saabu yoomai ì ne ηa. Baa woo ce laalō ηa taka nηa à ya ce beεbe.

34 Bii ì waa wēa inε ηa ngōgō na iyi í jò ì waa tamaa aa na a sã nηε, to, saabu yoomai ì ne ηa. Baa woo ce laalō ηa taka nηa à ya wēa nηε nō a sã.

35 Amma i bi mbεε nηε ηa, i ce nηa jiida ηa, i ya wē nηa i maà cō kpāai ku sã ηa. Bii ì waa ce beεbe ηa, riba nηε á la nō aa je amai Ilaaḏ ηa, nηu iyi kù ne saa, domi nηu takae wa nyisi amane gudulu ηa do amane laalō ηa didōe.

36 I jò ì ne araarei inε ηa bei Baa nηε mō í ne.

*Maà kiiti kpaasie
(Cō Matie 7:1-5)*

37 Jesu í sō ηa má í ni, i maà ya kiiti inε ηa, nō Ilaaḏ mō kaa kiiti ηε. I maà ya ye taalei inε ηa nō Ilaaḏ mō kaa ye taale nηε. I ya kpa idei kurarai nηε ηa nō Ilaaḏ mō á kpa idei kurarai inε mō.

38 I ya mua nηε ηa nō Ilaaḏ mō á mu nηε. Si gūa nla nlai á ce nηε amua. Á yagae ku kitigbae ku kō hee andεε, nō ku cuu nηε si bōgō. Ntō ntō gūa iyi ì wāaḏ kpaasi ηa, nηui Ilaaḏ mō á wā nηε do.

39 Nō í kpa nηa mōnda gō í ni, fεεju á yōkō ku mua fεεju akpa? Bii fεεju ηa à waa mua nηε akpa aηa minji fei a kaa dasi isa?

40 Woo kōkō ice ci ya re inε ngboε. Amma inε fei, waati iyi í mà mii iyi inε ngboε í nyisie, nηu mō í ya yei bei inε ngbou.

41 Na mii í ce ì waa ye fɔfɔ keeke iyi í wa si ijui kpaasie nɔ̀ i kù ye j̄i ite iyi í wa si titɛɛ.

42 Beirei aa ce i ni, kpaasi, j̄ò n nyaɛ fɔfɔ si ijuɛ, nɔ̀ awɔ̀ i kù waa ye j̄i ite iyi í wa si titɛɛ. Awɔ̀ ilu muafitii, j̄ò i tako i nya j̄i ite iyi í wa si ijuɛu titã ku ba i ye ilu sãa sãa, i bei i nya fɔfɔ iyi í wa si ijui kpaasie.

À ya mà j̄iì hai si isoɛ

(Cɔ̀ Matie 7:16-20; 12:33-35)

43 N̄ɔ̀i Jesu í s̄ɔ̀ ña má í ni, j̄i j̄iida kaa so iso laalɔ̀. Bɛɛbɛ m̄ɔ̀i j̄i laalɔ̀ kaa so iso j̄iida.

44 Ntɔ̀ ntɔ̀ j̄i fei hai si isoɛi à ya màa. A ci ya ka figi si agũ, bɛɛbɛ m̄ɔ̀i a ci ya ka rezɛɛ si agũ fũfũ, mà irei.

45 Amanɛ j̄iida í ya nya j̄iida wai hai si mii j̄iida iyi wa singa si idɔ̀ɛ. Amanɛ laalɔ̀ m̄ɔ̀ í ya nya laalɔ̀ wai hai si mii laalɔ̀ iyi wa singa si idɔ̀ɛ, domi mii iyi wa k̄ɔ̀ si idɔ̀i amanɛ, n̄ɛui gelee í ya fɔ̀.

Woo ma ile minji gɔ̀ ña

(Cɔ̀ Matie 7:24-27)

46 Nɔ̀ Jesu í s̄ɔ̀ ña má í ni, na mii í ce ì ya maa kpem Lafɛɛ, Lafɛɛ, nɔ̀ i ci ya ceò ide iyi ñ s̄ɔ̀ ñɛ ice ña.

47 Inɛ iyi í naa bi tom fei nɔ̀ wa gbɔ̀ idem nɔ̀ wa jirimɛ, an nyisi ñɛ inɛ iyi lafɛɛ í jɔ̀.

48 Í jɔ̀ mɔ̀kɔ̀ gɔ̀ iyi wa ma ile. Mɔ̀kɔ̀u í tu isa titã í j̄i hee í koo í kãsi kuta í bei í nyɔ̀ icui ileu. Si anyie ñɔ̀i ij̄i í na í rɔ̀ nɔ̀ ido í k̄ɔ̀ wa nikã, wa cã ileu, amma kù yɔ̀kɔ̀ ku kekɛɛ domi kumɛ í s̄lã.

49 Amma inɛ iyi í gbɔ̀ idem nɔ̀ kù waa jirimɛ, í yei bei mɔ̀kɔ̀ gɔ̀ iyi í ma ile nɔ̀ kù nyɔ̀ icue do kuta. N̄ɔ̀i ido í na í k̄ɔ̀ í nikã wa cã ileu nɔ̀ gbakã í cuku í lege fei.

7

*Jesu í jò amaacei sooge ine ngbo gò í ba iri
(Cò Matie 8:5-13)*

¹ Iyi Jesu í sǎ ña ideu fei í tǎ, ñai í bǎ Kaperanumu.

² Wee ine ngboi sooge gò í wa be. Soogeu í ne amaacee, nǎ í buui jiiida jiiida. Amaaceui wa ce bǎo hee wa bi ku ku.

³ Ñai soogeu í gbǎ baauí Jesu, nǎ í be ine ngboi Zuifu gò ña bi tee a koo a tǎe ku na ku faaba amaacei ñu.

⁴ Ñai ine ñau à koo. Iyi à to bi Jesu, ñai à tǎe suuru ntǎ ntǎ à ni mǎkǎu í to i sobie

⁵ domi í bi dimi nwa. Nñui í nǎ í ma nwa ile bii à ya ka ce kutatǎu be.

⁶ Nǎ añaò Jesu ña à dasi kpǎa à waa ne. Iyi à maai kpasǎu ñai soogeu í be kpaasie gò ña a koo a sǎo a ni, Lafǎe, soogeu ñe í ni i maà taabi arae, domi ñu kù to i lǎ wa kpasǎi ñu.

⁷ Na ññui í ce mǎm í yǎo iyi ññu kù to ññu ku naa bi tee do arae. Amma í ni i fǎ ide ññu akǎ wa, amaacei ññu á ba iri.

⁸ Nǎ í ni baa ññu takai ññu, ideí ine ngboi ññu ñai ññu wa gbǎ, nǎ ññu mǎ í ne sooge ña iyi wa gbǎ. Bii ññu í sǎ ine akǎ ññu í ni ku bǎ ihǎ, í ya kooi. Bii ññu í nǎ í kpe ine gò ñña í ya naai. Nǎ bii ññu í sǎ amaacei ññu gò ññu í ni ku ce iyi ihǎ í ya cooi.

⁹ Iyi Jesu í gbǎ ideu í biti, nǎ í sinda í sǎ zamaa iyi wa tooeu í ni, ñ wa n sǎ ñe, baa si inǎi inei Izireli ña fei n kù ye ine iyi í yǎkǎ í dasim naane nla nla bei ineeu ihǎ.

¹⁰ Iyi Jesu í fǎ beebe í tǎ ñai ama abe ñau à nyi kpasǎ, nǎ à ba amaaceu í ba baani.

Jesu í jì amai jaaḍ gə iyi í ku

11 Si anyiε ηḗi Jesu í bə ilu gə iyi à ya kpe Nayini. Məcəε ηa do zamaa nla gə wa tooε.

12 Waati iyi í maai si gamboi bindii iluu, í ye à so ikui ama awaasū gə à waa bə ku suu. Ama awaasūu ηηu akāi iyee í bí nə iyeu jaaḍi. Inei inə ilu nkpə nkpəi wa too fitii abou.

13 Iyi Lafēε í ye abou ηḗi araare í muu, nə í sḗə í ni, maà kpata.

14 Nḗi í sekεε si ηa í lu kpakoi ikuu nə inε ηa iyi à waa soou à leekī. Nə Jesu í ni, awə awaasū, n̄ wa n sḗε, dede.

15 Nə awaasū iyi í kúu í dede í buba wa fə ide. Nə Jesu í sindoa iyee.

16 Nḗi njo í mu aηa fei, nə à saabu Ilaaḍ à waa ni, walii ilu gbugbāi í naa si wa. Nə à wa ni má, Ilaaḍ í naa bi inεε ηa ku ba ku sobi ηa.

17 Nḗi ideu í fangaa si ilei Zudee do si ilεekoε ηa fei.

*Inε ηa iyi Zāa woo dasi inyi í be
(Cə Matie 11:2-19)*

18 Nḗi məcəi Zāa ηa à koo à baa ile piisḗə be à sisiaa mii ηau be fei. Nə í kpe amanε minji si inə ηηa,

19 í be ηa bi Lafēε a beεε a ni, awəi ì je inε iyi Ilaaḍ á na ku be wau? Mà ka degbe inε mmu gə.

20 Iyi à to wa bi Jesu, ηḗi à sḗə à ni, Zāa woo dasi inyiui í be wa ka naa ka beεε ka ni, awəi ì je inε iyi Ilaaḍ á na ku be wau? Mà ka degbe inε mmu gə.

21 Wee si waati ηηu bei, Jesu í jḗ bḗə nkpə do kḗə ηa à waa ba iri, nə wa lele inei inəoko ηa hai si inε gə ηa, nə í jḗ fεεju nkpə í ye ilu má.

22 Nɔ́ í jɛa ama abɛ ɲau í ni, i koo i sisia Zãa mii iyi ì yɛ do iyi ì gbɔ ɲa. Fɛɛju ɲa à waa yɛ ilu, woo sukute ɲa à waa nɛ dee dee, dinte ɲa à ba iri à jɛ inɛ kumá, deki ɲa à waa gbɔ ide, iku ɲa à jì, nɔ́ à waa waazoa ilu are ɲa laabaau jiidau.

23 Ilu inɔ́ didɔ́i inɛ iyi kaa nyiò anyi si naanɛ ku dasie na irim.

24 Iyi ama abei Zãa ɲau à gbɔ bei Jesu í fɔ, ɲɔ́i à sinda à nɛ. Waati iyi à waa nɛ, ɲɔ́i Jesu í lɔsi ku sisia zamaau idei Zãa í ni, mii ì bɔ ku cɔ gɔɔɔɔ ɲa. Fɔfɔ iyi fufu wa yaya? Aawo.

25 To, mii ì bɔ ku cɔ ɲa. Mà mɔkɔ iyi wa dasi jaɛ jiidau? Aawo, inɛ ɲa iyi à waa dasi jaɛi fia nkɔɔ nɔ́ à wa si inɔ́i amani nla nla, anjai à ya wa kabai ilaalu ɲa.

26 To, mii ì bɔ ku cɔ ɲa. Mà waliii ì bɔ ku cɔ ɲa. Oo, ntɔ ntɔ an sɔ́ ɲɛ, inɛɛu bɛ í re baa walii.

27 Zãai kukɔ́i idei Ilaaɔ́ wa fãa tengi bii í ni, Ilaaɔ́ í ni,

Wee, ñ bɛ woo sisi idem wa si wajuɛ iyi á teeseɛ kpãaɛ.

28 An sɔ́ ɲɛ, si inɔ́i inɛ ɲa iyi inaabo ɲa à bí fei, kãma ɲɲa kù wɛɛ iyi í re Zãa. Amma do ɲɲu fei, baa inɛ iyi í kere í re si bommai Ilaaɔ́ í roo.

29 Nɔ́ Jesu í ni má, inɛ ɲa iyi à gbɔ idei Zãa fei hee do woo gba fiaɪ lɛmpoo ɲa fei à jò Zãa í dasi ɲa inyi nɔ́ ɲɲu bɛ wa nyisi iyi à mà iyi Ilaaɔ́ í jɛ dee dee.

30 Amma Farisi ɲa do woo kɔ́ inɛ ɲa si wooda ɲa a kù jɛ Zãa ku dasi ɲa inyi. Bɛɛbɛ mɔ́i à kɔ́si mii iyi Ilaaɔ́ í dasi idɔ́ ku ce ɲa.

31 ɲɔ́i Jesu í ni, yooi an wãð inɛi nsei ɲau ihɛ. Yooi à jɔ́.

32 À jò amu ña iyi à waa buba bantumaa, à sã nje à waa ni, à fã nñe yee nò i kù jojo ña, nò à kã nñe irii iku ña nò i kù kpata ña.

33 Ñ ni beɛbei si na iyi í jò waati iyi Zãa woo dasi inyi í naa, í ya ði anu, ci ya mɔ vɛɛ, nò ì ni í ne inɛi inɔko ña.

34 Nò iyi amu Amai Amanɛ n̄ naa, n̄ ya n je nò n maa n mɔ, nò í ni ña n̄ bi ije nò n̄ je woo mɔ atɛ nò n̄ je kpaasii woo gba fiɛi lempoo ña do ilu dulum ña.

35 Do nñu fei, à ye iyi bisii llaaã í je dee dee na icɛ ña iyi wa ce.

Jesu wa je kpaɛi Farisi gɔ

36 Farisi gɔ í kpe Jesu ku je bi tɛɛ ajò nñu gɔ. Nò Jesu í lɔ ileɛ í buba wa je.

37 Wee, abo à ta icu gɔ í wa si iluu be. Iyi í gbɔ à ni Jesu wa je kpaɛi Farisiu, ñɔi í naaò tularɛ wa si ama caka ku s̄ia gɔ iyi à ce do abatii.

38 Abou í naa í wai do anyii Jesu bi isɛɛ ña. Wa kpata nò cikãajue ña wa tontoo si isɛɛ hee í cɔɔ, nò wa gbãa do ntoɪ iriɛ ña, wa c̄ɔc̄ɔɔɛ, í fã siɛ tularɛu.

39 Farisi iyi í kpe Jesu ku jeɪ, iyi í yɔɔ, ñɔi í fɔ si idɔɛ í ni, m̄k̄ɔu ih̄ɛ, bii waliii, á mà dimii inaabo iyi wa luu ih̄ɛ domi woo ta icui.

40 Nò Jesu í ni, Simɔɔ, n̄ ne ide gɔ iyi an s̄ɔɛ. Nò í ni, fɔ, Mɛɛtu.

41 Ñɔi Jesu í ni, m̄k̄ɔ gɔ í wɛɛ iyi amanɛ minji wa mu gbeseɛ. Inɛ akã wa mu kpɛkɛɛ c̄ɔ miu, inɛ akã mɔ ciitaa.

42 Nò wee a kù ne mii iyi aa s̄aaò, nò í cea aña minji fei suuru. To, si aña minjiu, yoo ñai á bi m̄k̄ɔu ku re.

43 Nò Simɔɔ í jeaa í ni, n̄ tamaa inɛ iyi gbeseɛ í reui. Ñɔi Jesu í s̄ɔò í ni, ntɔi ì fɔ.

⁴⁴ Iyi í ni beɛbe í tã, ɲɔi í sinda si inaabou nɔ í sã Simaɔ í ni, ì ye abou ihẽ? Iyi ñ lɔ wa kpasɛɛ i kù muum inyi n wie kutem, amma abou ihẽ í cò kutem do cikãajuɛ ɲa, nɔ í gbãa do ntoɪ iriɛ ɲa.

⁴⁵ I kù cem fɔɔ do kucɔɔcɔɔ amma abou ihẽ, hai waati iyi ñ lɔ wa, kù jò kutem ku cɔɔcɔɔ.

⁴⁶ Nɔ í kù jɔsi irim ikpo, amma abou ihẽ, í fãsi isem tulare.

⁴⁷ Na ɲɔi í jò ñ wa n sɔɛ kubi nlai abou ihẽ wa nyisi iyi Ilaaɔ í kpa ideɪ dulum dɛɛ, baɔ do iyi í kpɔ fei. Amma inɛ iyi à cea suuru keeke, kubie mɔ keekei.

⁴⁸ ɲɔi í sã abou í ni, à kpa ideɪ dulum dɛɛ.

⁴⁹ Inɛ ɲa iyi à waa je aɲaɔ ɲau, à bee nje ide à waa ni, dimii amanɛ yoomai ihẽ iyi á yɔkɔ ku kpa ideɪ dulum dii amanɛ ɲa.

⁵⁰ Nɔ Jesu í sã abou í ni, naanɛɛi í faabaɛ. Koo nɛ do laakai ku sũ.

8

Inaabo ɲa iyi à waa too Jesu

¹ Si anyii nɲu, Jesu í dabii dabii si wangaa ɲa do si ilɛko ɲa, wa waazo wa sisi laabaau jiidai bommai Ilaaɔ. Nɔ mɔcɔ maateeji ɲau à suu

² do inaabo nkpɔ gɔ ɲa. Si inɔi inaabo ɲau, gɔgɔ ɲa à waa ce bɔɔ wo, gɔgɔ ɲa mɔ à nɛ inɛi inɔɔko ɲa wo, nɔ Jesu í jò aɲa fei à ba iri. Inaabo ɲau wee. Maari iyi à ya kpe inɛi Madala, nɲui Jesu í lelea inɛi inɔɔko mɛɛje ɲau,

³ do Zoana aboi Cuza, woo mu amanii ilaalu Herodu, do Suzani do inaabo nkpɔ gɔ ɲa ma. Abo ɲau à waa sobi ɲa do amani ɲa.

*Məndai woo gbě**(Cə Matie 13:1-9; Maaku 4:1-9)*

⁴ Hai ilu fei inε ηa à wasi ku naa bi Jesu. Si bei zamaa í tətəə ηəi í kpa nηa mənda.

⁵ Si məndau í ni, məkə gə í fita wa fã dimi. Si bei wa fã dimiu, ηəi gəgə ηa à cuku si kpãa, nə inε ηa à nè si nə yei ηa à jəə.

⁶ Nə gəgə ηa mə à cuku si ilε iyi í nε kuta. Iyi í fita gbakã, í gbei, domi mandi kù wa si.

⁷ Gəgə ηa mə à cuku si inə agū ηa. Nəi agū ηau do dimi jiidau à fita ajə, ηəi agū ηau à dede à la à bii dimi jiidau.

⁸ Gəgə ηa mə à cuku si ilε jiidu, nə à fita à la à so iso cłə cłə.

Iyi Jesu í fə beεbe í tã, nə í la hee lele í ni, inε iyi í nε ití iyi á gbəò ide, ku gbə.

*Mii í jə Jesu í ya maa kpa mənda**(Cə Matie 13:10-17; Maaku 4:10-12)*

⁹ Nə məcəε ηa à beεε yaasei məndau.

¹⁰ Nəi í je nηa í ni, inεi llaađ í jə ì mà asiii bommaε, amma inε ηa iyi à gbe à waa sđ ηai do mənda ηa ku ba

Baa bii à waa cə a maà yəə.

Nə bii à waa gbə a kaa mà yaaseε.

*Yaasei məndai woo gbě**(Cə Matie 13:18-23; Maaku 4:13-20)*

¹¹ Yaasei məndau wee. Dimiu, idei llaađi.

¹² Inε gə ηa à yei bei kpãa tengi bii dimiu í cuku. Anəi à gbə ideu, amma Seetam í naa í nyaa hai si idə nηa ku ba a maà dasi naanε a ba faaba.

¹³ Inε gə ηa mə à yei bei ilε kuta. Anəi à gbə ideu nə à gbaa do inə didđ. Amma a kù jə kù ce icā si idə nηa.

Naane ku dasi n̄a í kpe keeke amma iyi wahala í naa, à nyiò anyi.

¹⁴ Ine ḡo n̄a m̄o à yei bei inya iyi í ne agũ n̄au. An̄ai à gb̄o ideu, amma si bei à waa ne, in̄o ku f̄o do amani do did̄si andunya n̄ai à bii ideu à kpāa, n̄o iso n̄a n̄a kù j̄ia.

¹⁵ Ine ḡo n̄a m̄o à yei bei ile j̄iidau. An̄ai à gb̄o ideu n̄o à jil̄o si id̄o j̄iida hai ne muafiti, n̄o à waa temua hee wa so iso.

M̄ondai fitila

(C̄o Maaku 4:21-25)

¹⁶ N̄oi Jesu í s̄o n̄a ma í ni, ine ḡo ci ya ma fitila ku biīe do caka, walak̄o ku dasi abe daai. Amma à ya k̄oasi lele ku ba ine n̄a iyi à waa l̄o wa fei a ye inya kumá.

¹⁷ Si bēebēe mii iyi wa manji fei á boli, n̄o mii iyi à ce si asii fei á na ku fita gbugb̄aa.

¹⁸ Na n̄nu, i ce laakai n̄a do yaase bei ì waa gb̄oò ide n̄a, domi ine iyi í ne, n̄nui à ya k̄ōa si. Ine m̄o iyi kù ne, andi iyi wa tamaa siu má à ya gbaai.

Iyei Jesu do if̄ōe n̄a

(C̄o Matie 12:46-50; Maaku 3:31-35)

¹⁹ Iyei Jesu do if̄ōe n̄a à naa bi t̄ee, amma a kù ba a kù to sie na zamaau.

²⁰ N̄o ine n̄a à s̄ō à ni, iyēe do if̄ōe n̄a à waa leek̄i waduude à waa bi ku yēe.

²¹ Amma í je n̄a í ni, ine n̄a iyi à waa gb̄o idei Ilaāo n̄o à waa jirimāe, an̄ai à je iyem walak̄o if̄ōm n̄a.

Jesu í leek̄i fufu si tenku

(C̄o Matie 8:23-27; Maaku 4:35-41)

22 Ajɔ nɲu gɔ Jesu í lɔ akɔi inyi nɲu do mɔcɔɛ ɲa, nɔ́ í sɔ́ ɲa í ni, ka kua tenkuu ka bɔ́ ice ikpa ihɔ́. Nɔ́ à nɛ.

23 Si bei à waa nɛu, Jesu í sɪ́ njoo. Nɲi fufu nla gɔ́ í dede si tenkuu, nɔ́ inyi wa kɔ́ akɔu. À wa si mbirisi.

24 Nɲi à sɛkɛɛ si Jesu à jũu à ni, Mɛɛtu, Mɛɛtu, à waa bɔ́ nfe ku ce.

Nɲi Jesu í jɪ́ nɔ́ í la si fufuu do kucɔ́i inyi. Nɔ́ à dɛ̀ à coko sɔ́m sɔ́m.

25 Nɔ́ í bee mɔcɔɛ ɲa í ni, hee iwoi naanɛ iyi ì dasim í wa.

Nɔ́ njo í mu ɲa à bitɪ, à bee nje à waa ni, dimii amanɛ yoomai ihɛ́, iyi wa ba fufu do inyi ide ku fɔ́ nɔ́ à waa gbɔ́ ideɛ.

Jesu í jò inɛ gɔ́ iyi í nɛ inɛi inɔ́ko í ba iri

(Cɔ́ Matie 8:28-34; Maaku 5:1-20)

26 Nɔ́ Jesu do mɔcɔɛ ɲau à to ice ikpa ihɔ́, si ilei inɛi Zerazee ɲa iyi í wa do wajui ilei Galilee.

27-29 Nɲi à fita hai inɔ́i akɔ́i inyi. Iyi à kita ile ɲoi Jesu í yɛ mɔkɔ́ gɔ́ wa naa ku kɔ́o. Mɔkɔ́u inɛi ilu bei. Wee í bei í nɛ inɛi inɔ́ko ɲa. Waati kɔ́ma fei à ya maa dede siɛi. Nɲi inɛ ɲa à ya dũu do sesee nɔ́ à dɪ́ isɛɛu do isɔ́ ku ba a nɔ́o. Amma í ya da kudɪ́ ɲau fei nɔ́ inɛi inɔ́koɛ ɲau à bɔ́ðɛ hee si gɲabua ɲa. Hai kukpɛ basɪ́i í ya maa wɛɛ, ci ya buba kpasɛ́. Bi ku si iku ɲai í ya wa.

Iyi mɔkɔ́u í yɛ Jesu ɲoi í koo í cuku si wajue í dɔ́ anu hee lele wa ni, mii í wa aninii awaɛ, Jesu awɔ́ Amai Ilaaɔ́. Ilaaɔ́ í re fei nɔ́ ñ wa n tɔ́ɛi, mað wahalam. Wa dɔ́ beɛbei si na iyi í jò Jesu í ni inɛi inɔ́ko ɲau a fita siɛ.

30 Nɔ́ Jesu í beɛɛ í ni, irei iriɛ. Nɔ́ í jɛaa í ni, Zamaa. Í ni beɛbei si na iyi í jò inɛi inɔ́ko nkpɔ́ nkpɔ́i í nɛ.

³¹ Nə inei inəoko ɲau à waa təo Jesu suuru ntə ntə ku maà dasi aɲa si isa nla hai ne kəu.

³² Wee, kuusəo gaa nla gə ɲa à wa be à waa je si iri kuta gə. Nə inei inəoko ɲau à təo Jesu ku jə aɲa a koo a mu kuusəo ɲau ku ba aɲa a maa wa be. Nə í yəda nɲa.

³³ Nə inei inəoko ɲau à fita hai si məkəu, à koo à mu kuusəo ɲau. Nə kuusəo gaa ɲau à sei hai antai iri kutau à dasi tenku nə inyiu í je ɲa.

³⁴ Nɲi woo degbe kuusəo ɲau à ye mii iyi í ce, nə à sa à koo à waa sisi laabaau i ideu si ilu nlau do si iləko ɲa.

³⁵ Nə inɛ ɲa à fita à bə ku cə mii iyi í ceu. Iyi à to bi Jesu, ɲi à ye məkə iyi inei inəoko ɲa à fita siɛu. Məkəu í baa si laakaɛ má, nə wa buba kəkəi Jesu í dasi jɲne ɲa. Nɲi njo í mu ɲa.

³⁶ Inɛ ɲa iyi ideu í ce iju nɲa à waa sisia inɛ ɲa bei inɛɛu í ce í ba iri.

³⁷ Nɲi inei ilɛi Zerazee ɲa fei à təo Jesu suuru à ni ku ne hai be, domi njo í mu ɲa ntə ntə. Nə Jesu í lə akəi inyiu wa bi ku ne.

³⁸ Nɲi məkə iyi inei inəoko ɲa à fita siɛu wa təo Jesu ku jə nɲu ku tooɛ. Amma Jesu í ni ku sinda ku

³⁹ nyi ideɛ, koo sisi mii iyi Ilaaɔ́ í cea fei. Nə inɛɛu í ne í koo í wasi ku sisi mii iyi Jesu í cea nɲu fei si iluu fei.

Ama inaaboi Zairusi do inaabo iyi í lu ibəi Jesu

(Cə Matie 9:18-26; Maaku 5:21-43)

⁴⁰ Iyi Jesu í baa hai ilɛi Zerazee nə zamaa í wasi ku coo fəo, domi aɲa fei à waa degbeɛi.

⁴¹ Nɲi inɛ gə í naa bi tɛɛ. Lafɛi à ya kpe Zairusi. Inɛ ngboi ile bii Zuifu ɲa à ya ce kutətəi. Iyi í ye Jesu, ɲi í sɛɛbata si wajue nə í təo ku naa kpasɛi nɲu.

42 Wa tɔɔ Jesu ku naa kpasɛ̃ei si na iyi í jò ama inaabo akã lege lege iyi í ne adɔ maateeji, wa bi ku ku. Nɔi Jesu wa koo.

Iyi wa koo, nɔ zamaa nla nla wa mantee.

43 Wee abo gɔ mɔ í wa be iyi wa ce bɔɔi awɔ ku mu hai adɔ maateeji. Nɔ í je fiae fei bi lokotoro ŋa, nɔ kãma ŋa kù yɔkɔ kù faaba.

44 Nɔi í sekεε si Jesu do anyi í koo í lu itii ibɔε. Be gbakã bɔɔu í tã.

45 Nɔ Jesu í bee í ni, yooi í lum. Nɔi aŋa fei à waa jã, ŋɔi Pιεε í ni, Mεεtu, zamaaui í kaakoe wa mantee.

46 Amma Jesu í ni, n̄ mà iyi ine gɔ í lum kam kam si na iyi í jò gbugbãm í ce ice.

47 Iyi abou í ye iyi Jesu í mà iyi ine gɔ í luu, ŋɔi í koo í gule si wajuε do kuyaya. Nɔ í fɔ si wajui zamaaui mii iyi í ce í jò ŋu í lu Jesu, do bei ŋu í ba iri anu akã.

48 Nɔ Jesu í sɔɔ í ni, abooyi, naanɛi í faaba, koo ne do laakai ku sũ.

49 Si bei Jesu wa fɔ ideu ŋɔi ine gɔ í naa hai kpasɛ̃i Zairusi ine ngbou í sɔɔ í ni, ama inaaboεu kù weε, mà bitandi Mεεtu má.

50 Iyi Jesu í gbɔ ideu nɔ í sɔ Zairusi í ni, mà jò zigie ku da, awɔ de dasi naane, á ba iri.

51-53 Nɔi à dasi kpãa má à waa koo. Iyi í to kpasɛ̃ be, í ba wee, ine fei í wasi ku kpata à waa cã kpokpo na irii amau. Nɔ Jesu í ni, i mà kpata ŋa, kù ku, wa s̄ njooi. Nɔi à waa yaakoe domi à mà iyi í kui. Nɔi Jesu kù je ine gɔ ku lɔ kpasɛ̃u do ŋu ajɔ bii kù je Pιεε do Zã do Zaaki do iyeɔ baai amau.

54 Iyi í to bi ama inaabou ŋɔi í mu awɔε nɔ í fɔ ide hee lele í ni, ama mudɛε, dede.

⁵⁵ Nə hundee í baa má, nə í dede tengi be gbakã. Nə Jesu í sɔ̃ ɲa í ni a na amau ije.

⁵⁶ Nə nyaanzeɛ ɲau à bitɪ ntɔ̃ ntɔ̃, amma Jesu í sɔ̃ ɲa í ni a maà sɔ̃ inɛ ɔ̃ mii iyi í ce.

9

Jesu í be mɔ̃cɔ̃ maateeji ɲau

(Cɔ̃ Matie 10:5-15; Maaku 6:7-13)

¹ Jesu í kpe mɔ̃cɔ̃ maateejiɛ ɲau í tɔ̃tɔ̃ ɲa í mu ɲɲa gbugbã do yiiko a leleò inɛi inɔ̃ɔko ɲa fei nə a jè bɔ̃ɔ ɲa a ba iri.

² Ɖɔ̃i í be ɲa a koo a waazo ideɪ bommai Ilaaɔ̃ nə a jè bɔ̃ɔ ɲa a ba iri.

³ Nə í sɔ̃ ɲa í ni, i maà so nkãma si isɛɛnɛ ɲɲɛu, baa golo hee má je bɔ̃ɔ, wala ije, wala fia, nə i maà so baa ibɔ̃ minjisia.

⁴ Kpasɛ̃ bii ì sɔ̃ ɲa, i ya wa be hee i koo i fita hai ilu be ɲa.

⁵ Ilu bii à kɔ̃ ku gba ɲɛ, i fita hai ilu be ɲa nə i gbugbã ɲɲa irurui baata ɲɲɛ ɲa ku je ɲɲa sɛɛda iyi kiiɪii Ilaaɔ̃ á naa si ɲa.

⁶ Mɔ̃cɔ̃ ɲau à dede à dabii si ilɛɛko ɲau, à waa sisiò laabaau jiidau nə à wasi ku jè bɔ̃ɔ ɲa à waa ba iri bii fei.

Laakai Herodu í dede

(Cɔ̃ Matie 14:1-12; Maaku 6:14-29)

⁷ Wee Herodu ilu ilɛu, í gbɔ̃ mii iyi Jesu wa ce fei, nə laakaiɛ í dede. Kù mà baa bei á lasabu má si na iyi í jè inɛ ɔ̃ ɲa à waa ni Zãai í j̃i hai si bale,

⁸ inɛ ɔ̃ ɲa mɔ̃ à ni Elii walii nlaui í naa má, nə inɛ ɔ̃ ɲa mɔ̃ à ni inɛ akãɪ waliii tako ɲauɪ í j̃i hai si bale má.

9 Nɔ Herodu í ni, ñ jò à bu irii Zãa. Debei, inε ihε iyi ñ ya maa n gbɔ baauε iyi wa ce dimii mii ηau be, yooi. Nɔi wa de ku yɔɔ.

Jesu í wò amanε dubu miu (5.000)

(Cɔ Matie 14:13-21; Maaku 6:30-44; Zãa 6:1-14)

10 Nɔ mɔcɔ maateeji ηa iyi Jesu í tako í be ηau à baa bi tεε à waa sisiaa mii ηa iyi aηa à ce fei. Nɔ Jesu í gbã ηa ikã í bɔɔ ηa ikpa kɔkɔi ilu gɔ iyi à ya kpe Besaída.

11 Nɔi inε ηa à gbɔ ikpa bii à wa nɔ zamaa nkɔɔ gɔ í hãmεε ηa be. Nɔ Jesu í gba ηa wa sɔ ηa idei bommai Ilaaɔ, nɔ í jò inε ηa iyi a kù waa nε baani à ba iri.

12 Iyi inunu wa lɔ ηɔi woo be maateeji ηau à sekεε siε à sɔɔ à ni, jò inε ηau à nε inɔ ilu walakɔ ilεεko ηa à de bii aa sũ do mii iyi aa jε, domi si gbabuai à wa ihε.

13 Nɔi Jesu í sɔ ηa í ni, inε taka nηε i na ηa ije a je mεε. Amma à ni, pεε iyi à nε kù re ara miu do cεε minji. Mà ì bi awa taka nwa kaa ra ije iyi inε fei á jei.

14 Wee si inɔi inε ηau inεmɔkɔ ηa à to zakai amanε dubu miu (5.000). Nɔi Jesu í sɔ mɔcɔε ηau í ni, i jò a buba wua ikã ikã amanε ciitaa ciitaa.

15 Nɔ à ce beεbe à jò aηa fei à buba.

16 Nɔi Jesu í so pεε miu do cεε minjiu nɔ í wu iju lele í saabu Ilaaɔ nɔ í bububuε í na mɔcɔε ηau a kpεã zamaau.

17 Nɔ aηa fei à jε à yo. Nɔ à ko iyi à jε í gbeu, nɔ í kɔ kɔlɔ maateeji.

Piεε í ni Jesu í jε inε iyi Ilaaɔ í cica

(Cɔ Matie 16:13-19; Maaku 8:27-29)

18 Ajɔ nηu gɔ Jesu do mɔcɔε ηa à nya ara nηa ikã nɔ wa ce kutɔɔ. Nɔ í bee ηa í ni, yooi inε ηa à ya ni ñ jε.

¹⁹ Nɔ̀ à jɛaa à ni, inɛ ɔ̀ ɲa à ya ni awɔ̀u Zãa woo dasi inyii. Inɛ ɔ̀ ɲa mɔ̀ à ya ni awɔ̀u Elii walii nɔ̀i takoui. Inɛ ɔ̀ ɲa mɔ̀ à ya ni awɔ̀u inɛ akãi waliii tako ɲaui í j̄i wa hai si balɛ.

²⁰ N̄ɔ̀i í bee ɲa í ni, inɛ mɔ̀ ni, yooi ì ni ñ jɛ ɲa. N̄ɔ̀i Piɛɛ í ni, awɔ̀i ì jɛ inɛ iyi Ilaaɔ̀ í cìcau.

Jesu wa fɔ̀ ideɪ ikuɛ do kuj̄ɛ

(Cɔ̀ Matie 16:20-28; Maaku 8:30-9E1)

²¹ N̄ɔ̀i Jesu í s̄ɔ̀ mɔ̀cɔ̀ ɲau do kugaabu í ni a maà na a s̄ɔ̀ inɛ ɔ̀.

²² Í s̄ɔ̀ ɲa má í ni, amu Amai Amanɛ, kù nɛ bei á ce iyi n kù yɛ ijuukpã ntɔ̀ ntɔ̀. Inɛ ngbo ɲa do inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ̀ ɲa do woo kɔ̀ inɛ ɲa si wooda ɲa aa kɔ̀sim a kpam, amma an j̄i hai si balɛ si ajɔ̀ mɛɛtasia.

²³ Nɔ̀ í s̄ɔ̀ aɲa fei í ni, inɛ iyi wa bi ku toom, ku j̄ɔ̀ idɔ̀ɔ̀biɛ nɔ̀ ku so j̄ii ku gaauɛ ku toom wa.

²⁴ Nɔ̀ inɛ iyi wa bi ku ba kuwɛɛɛ do idɔ̀ɔ̀biɛ kaa baa. Amma inɛ iyi í nyɔ̀ kuwɛɛɛ na irim, laf̄ɛi á baa do ntɔ̀.

²⁵ Aranfãani yoomai amanɛ í nɛ bii í ba amanii andunya fei, nɔ̀ í kua kuwɛɛɛ.

²⁶ Nɔ̀ í ni má, inɛ iyi wa ce anyɔ̀i amu Amai Amanɛ, walakɔ̀ wa ce anyɔ̀i idem, amu mɔ̀ an ce anyɔ̀i laf̄ɛɛ waati iyi an nyi wa. Nɔ̀ waati iyi an nyi wa, an nyi wai do amboei Baam do amalekaɛ ɲa ajɔ̀.

²⁷ Ntɔ̀ ntɔ̀, inɛ ɲa iyi à wa ih̄ɛ si nsei, ɔ̀ɔ̀ɔ̀ ɲɲa ɲa aa yɛ bommai Ilaaɔ̀ wa naa a bei a ku.

Arai Jesu í daana

(Cɔ̀ Matie 17:1-8; Maaku 9:2-8)

²⁸ Iyi Jesu í fɔ̀ ideu í tã, iyi í ce zakai ajɔ̀ mɛɛjɔ̀ ɲɔ̀i í kpe Piɛɛ do Zãa do Zaaki à koo à ɔ̀ antai iri kuta nɔ̀a ɔ̀ ku ba ku ce kutɔ̀.

29 Iyi wa ce kutɔɔ ɲɔi wajue í kpaasi dimi ikã, nɔ jaæε í fũuta pai pai.

30-31 Ɗɔi gbakã Moizi do Elii à faata wa do amboe à waa baa ide ku fɔ. À waa fɔ idei ikue iyi á kú Zeruzalemu ku jòò andunyau ihě.

32 Wee Piεε do kpaasie ɲa à waa siiko ntɔ ntɔ, amma iyi iju ɲɲa í má à ye amboei Jesu nɔ à ye amanε minji ɲa iyi à waa leekɪ bi tεεu.

33 Waati iyi inε ɲau à waa jò Jesu, Piεε í sɔɔ í ni, Mεεtu, á sɪa ka maa wa ihě. Jò ka ce ilei acɔ mεεta, akã titεε, akã mɔ ti Moizi, akã mɔ ti Elii. Í ni bεεbei si na iyi í jò kù mà mii iyi wa fɔ.

34 Si bei wa fɔ ideu, bukɔɔ í naa í bii ɲa. Iyi mɔcɔ ɲau à ye bukɔɔu wa bii ɲa ɲɔi njo í mu ɲa.

35 Nɔ à gbɔ ide ku fɔ gɔ hai si bukɔɔu í ni, inε ihěi í je Amam. Ɗɲui ñ cica. I ya gbɔ ideε ɲa.

36 Si anyii ide ku fɔu, Jesu ɲɲu akãi à ye bε. Ɗɔi si waatiu bε mɔcɔ ɲau a coko a kù sɔ inε kãma mii iyi à ye.

Jesu í faaba ama gɔ iyi í nε inei inɔɔko

(Cɔ Matie 17:14-18; Maaku 9:14-27)

37 Iju kumáε iyi à kita wa hai antai iri kutau, zamaa nla gɔ í naa í ko Jesu.

38 Ɗɔi si inɔi zamaau mɔkɔ gɔ í dɔ anu hee lele í ni, Mεεtu, cɔ ama inεmɔkɔ akãu ihěi ñ nε. Ñ wa n tɔæ i faabæ

39 domi inei inɔɔko gɔ í ya dede siei. Nɔ waati iyi í dede fei, anu akã amau í ya dɔ anui. Nɔ inei inɔɔkou í ya gbugbãε jiida, nɔ amau í ya maa ce antɔ foko ku maa mεε aræ, nɔ kufitæ í ya gaabu.

40 Ñ tɔɔ mɔcɔε ɲa a lelea, amma à mɔngɔ.

⁴¹ N̄ɔi Jesu í ni, in̄e in̄e laalɔ hai dasi naane ña, hee waati yoomai an wa in̄o n̄ñe. Mà hee waati yoomai an maa temuað ñe. N̄ɔi í s̄ɔ m̄ak̄ou í ni, naað amaæu wa ih̄ẽ.

⁴² N̄ɔ wa naae wa. Iyi í toe wa k̄ok̄oi Jesu ñoi in̄ei in̄oakou í kekeẽ il̄e í gbugb̄ãe jiida. Amma Jesu í f̄o si in̄ei in̄oakou ide do gbugb̄ã ñoi í fita n̄o amau í ba iri. N̄ɔ Jesu í sindoa baae.

⁴³ In̄e ña iyi à wa be fei à bitu do bei gbugb̄ai Ilaað í la í to.

*Jesu í nyi wa f̄o ide ikuẽ do kuj̄t̄e má
(C̄o Matie 17:22-23; Maaku 9:30-32)*

Si bei aña fei à w̄eẽð bitu beẽbe do mii iyi Jesu wa ce fei, ñoi Jesu í s̄ɔ m̄ac̄e ña í ni,

⁴⁴ in̄e, i de it̄i i gb̄o ide iyi ñ wa n̄ s̄ñ̄eu ih̄ẽ s̄ã s̄ã ña. Aa mu amu Amaí Aman̄e a daa in̄e ña si aw̄o.

⁴⁵ Amma m̄ac̄e ñau a k̄u gb̄o yaasei ideu, domi ideu k̄u má ñña tit̄ã, ññui í j̄ò a k̄u gb̄o yaasee. N̄o wee à waa ce ñjoi yaasei ideu ku bee Jesu má.

Yooi í je in̄e ngbo

(C̄o Matie 18:1-5; Maaku 9:33-37)

⁴⁶ Aj̄o ññu ḡo m̄ac̄o ñau à waa ce kak̄o ku ba a mà in̄e iyi í re si in̄o ñña.

⁴⁷ Wee Jesu í mà lasabui id̄o ñña, ñoi í so ama keeke ḡo í leek̄iẽ k̄ak̄e,

⁴⁸ n̄o í s̄ɔ ña í ni, in̄e iyi í gba amau ih̄ẽ na irim, amu takam n̄ii í gba. In̄e m̄o iyi í n̄o í gbam, in̄e iyi í b̄em wai í gba. In̄e iyi í kere í re si in̄o ññe, ññui í re in̄e fei.

*In̄e iyi k̄u je mb̄ee ññe in̄e ññei
(C̄o Maaku 9:38-40)*

49 Njoi Zãa í ni, Mæetu, à ye inε gɔ í ya maa lele inei inɔko ña do iriε, nɔ à ganjiε, domi kù wa inɔ nwa, kù waa tooε.

50 Njoi Jesu í sɔɔ í ni, i maà ganjia ña, domi inε iyi kù je mbεε nñε, inε nñei.

Inε ña à kɔ ku gba Jesu si ilui Samari gɔ

51 Wee waati í maai wa si bii Jesu á jò andunya ku nyi lele má, ñoi í dasi idɔ mam mam nñu ku bɔ Zeruzalem.

52 Nɔ í be inε gɔ ña a cuaa ku ba a koo a ceaa sɔɔlui bi ku sũ. Njoi inε ña iyi í be ñau à to ilui Samari gɔ,

53 amma inei ilu be ña a kù je ku gbaa si na iyi í jò Zeruzalemui wa bɔ.

54 Iyi Zaaki do Zãa à gbɔ beεbe, ñoi à beε à ni, Lafεε, ì bi ka jò ina ku kita si ña wa hai lele ku kpa ña?

55 Amma Jesu í sinda í la si ña do gbugbã. [Í ni, i kù mà iyi ì waa fɔ ña mɔm.

56 Amu Amai Amanε n kù naa ku kpa amanε ña, bii kù je n faaba ña.]

Nɔ à bɔ ilu mmu gɔ má.

Inε ña iyi à bi Jesu ku too

(Cɔ Matie 8:19-22)

57 Si bei à waa ne ñoi inε gɔ í naa í sɔ Jesu í ni, an tooε bii ì waa bɔ fei.

58 Njoi Jesu í sɔɔ í ni, inɔ ña à ne kolo ña, nɔ baa yei ña mɔ à ne bi ku sũ. Amma amu Amai Amanε n kù ne bii an koo n sũ n sími.

59 Nɔ í sɔ inε mmu gɔ í ni, toom wa. Amma inεεu í ni, jò n koo n si baam wa titã.

60 Njoi Jesu í sɔɔ í ni, jò iku ña a si iku nñã ña, amma awɔ, koo sisi laabaau jiidai bommai Ilaaã bii fei.

61 Nɔ inɛ ɔɔ í sɔɔ má í ni, an tooɛ Lafɛɛ, amma jò n koo n tɔɔ inɛm ɲa sukudɔ titã.

62 Nɔ Jesu í sɔɔ í ni, inɛ iyi í lesi awɔɛ si kaakoi ketɛ nɔ í sinda í cɔ anyi, kù jòɔ bommai Ilaaɔ.

10

Jesu í be amanɛ kitaò fɛɛwa

1 Si anyii nɲu, Lafɛɛ í cica amanɛ kitaò fɛɛwa mmu má, í be ɲa minji minji a cuaa si ilu ɲa fei do bii nɲu takɛ á nɛ ku bɔ fei.

2 Nɔ í sɔ ɲa í ni, amaaɲɛ iyi í to ku da í kpɔ, amma woo da ɲau a kù kpɔ. Na nɲu, i tɔɔ ilu ikou ku be inɛ ɲa iyi aa ce icɛu wa.

3 I dasi kpãa ɲa, ñ wa n be ɲɛi bei ama angudã ɲa si inɔi mɛɛmu kugaabu ɲa.

4 I maà so taalili hee má jɛ bɔɔɔ, walakɔ baata, nɔ i maà ya leekí kpãa i maà ce inɛ ɔɔ fɔɔ ɲa.

5 Kpasɛ bii ì lɔ ɲa i tako i sɔ ɲa ɲa i ni, Ilaaɔ ku mu nɲɛ laakai ku sũ.

6 Bii ilu laakai ku sũ ɔɔ í wa be, laakai ku sũ nɲɛ á to siɛ. Bii kù wɛɛ mɔi á nyi wa si ɲɛi.

7 Kpasɛ bii à gba ɲɛu, kpasɛ bei aa maa wa ɲa, sɔnda do inyi iyi à na ɲɛ fei i ya gba i jɛ ɲa, domi inɛ kaa máa ce icɛ iyi kù waa jɛ. I maà ya lɔ kpasɛ do kpasɛ ɲa.

8 Ilu iyi ì lɔ fei ɲa bii à gba ɲɛ, i jɛ iyi à na ɲɛ i ya jɛ ɲa.

9 I sɔ inɛi ilu ɲau i ni, bommai Ilaaɔ í maai si ɲɛ. Nɔ bɔɔ ɲa iyi à wa be i jò a ba iri ɲa.

10 Amma ilu bii ì lɔ nɔ a kù gba ɲɛ, i bɔ bantumai iluu nɔ i ni,

11 wee à waa gbugbã nɛ hee do irùrù ilu nɛ iyi í wa si kute nwa. Do nɛ fei, i mà ña iyi bommai Ilaaḡ í maai wa.

12 Nɔ Jesu í ni má, an sɔ ñe iyi si ajɔi kiitiu, ijuukpãi inei Sodomu ña ilu nlaɪ takou, á tia do ti inei ilu ñau.

*Inei ilu ña iyi à kɔ ku dasi Jesu naane
(Cɔ Matie 11:20-24)*

13 Nɔ Jesu í ni má, inɔ kufɔ nla nlaɪ á jɛ tu ñe, inɛ inei Kɔrazɛ ña. Inɛ mɔ inei Besaida ña inɔ kufɔ nla nlaɪ á jɛ tu ñe. Maamaake ña iyi à ce si ilu nɛ ñau ihɛ, bii í jɛ si ilui Tii do Sidḡi à coo wo, bii í wa inei ilu ñau aa dɪ saaki a kpataḡ na irii dulum du ña nɔ a kpaasi idɔ hai ku kpɛ.

14 Na ñɔi í jḡ ñ wa n sɔ ñe iyi si ajɔi kiitiu ijuukpãi inei Tii do Sidḡ ña á tia tu ñe.

15 Inɛ mɔ, inei Kaperanumu ña, ì waa tamaa ña aa so ñe hee lelei? Aawo, aa keke ñei hee bi ku wai iku ña.

16 Nɔ í sɔ mɔcɔe ña í ni, inɛ iyi í gbɔ ide nɛ, idem nii í gbɔ. Inɛ mɔ iyi í kɔsi ñe, amui í kɔsi. Inɛ mɔ iyi í nɔ í kɔsim, inɛ iyi í bem wai í kɔsi.

Kubaaɪ mɔcɔ kitaḡ fɛɛwa ñau

17 Mɔcɔ kitaḡ fɛɛwa ña iyi Jesu í be ñau à baa do inɔ didḡ nɔ à ni, Lafɛɛ, hee do inei inɔko ña fei à ya jirima wa na iriɛu.

18 Nɔ Jesu í sɔ ña í ni, ñ yɛ Seetam wa cuku wa hai lele bei kuñɔi ijɪ.

19 Ntɔ ntɔ ñ mu nɛ yiiiko i tɛɛɛḡ njo ña do cencee ña hee do gbugbã iyi Seetam mbɛɛu í nɛ fei, nɔ nkãma kaa yɔkɔ ku mɛɛ ñe.

20 Do n̄ɲu fei, i maà j̄ò in̄o n̄ɲe ku d̄s̄ na iyi í j̄ò in̄ei in̄ōko n̄au à waa jirima n̄e, amma i j̄ò in̄o n̄ɲe ku d̄s̄ si na iyi í j̄ò à k̄o iri n̄ɲe lelei Ās̄.

In̄oi Jesu í d̄s̄

(C̄o Matie 11:25-27; 13:16-17)

21 Si waati ak̄au, in̄oi Jesu í d̄s̄ j̄iida j̄iida do gbugb̄ai Hundei Ilaās̄ n̄o í ni, Baaba, awo iyi ì j̄e Laf̄̄ei lele do ile, ñ wa n saabūe do iyi ì singaa ilu bisi do woo mà n̄a mii n̄au ih̄e n̄o ì nyisi amu n̄a. Í s̄la Baaba, si na iyi í j̄ò bēebei ì bi.

22 Baam nii í daam mii fei si awo. In̄e k̄ama k̄u mà amu Amau bii k̄u j̄e Baau. N̄o in̄e k̄ama k̄u mà Baau bii k̄u j̄e amu Amau do in̄e n̄a iyi ñ bi n nyisi n̄a.

23 N̄oi Jesu í sinda si m̄ōc̄e n̄au í s̄s̄ n̄a í ni, ilu in̄o did̄s̄i in̄e iyi ijue wa ye mii iyi ì waa ye n̄a.

24 Nt̄o nt̄o an s̄s̄ n̄e, walii do amanlu nkp̄o à bi ān̄a a ye mii n̄a iyi ì waa ye n̄a, a k̄u n̄o a k̄u ȳō. À bi ān̄a a gb̄o iyi ì waa gb̄o n̄a, a k̄u n̄o a k̄u gb̄ō.

M̄andai in̄e j̄iidai Samari ḡo

25 Aj̄o n̄ɲu ḡo woo k̄o in̄e n̄a si wooda ḡo í dede ku c̄a id̄oi Jesu n̄o í ni, M̄ētu, beirei an ce n baò kuw̄ēe hai t̄a.

26 N̄oi Jesu í bēe í ni, mii à k̄o si woodau. Ide mii ì ya c̄io si.

27 N̄oi í j̄e í ni, bi Ās̄ Laf̄̄ēe do id̄ōe fei, do gbugb̄āe fei, do lasabūe fei, n̄o ì bi in̄e mmu n̄a bei ì bi arāe.

28 N̄oi Jesu í ni, ide iyi ì j̄e í s̄la. Ce bēebe, aa ba kuw̄ēe.

29 Amma m̄ak̄ou wa bi ku na arāe nt̄o, n̄o í bēe í ni, yooi í j̄e in̄e mmu.

30 Nɔ Jesu í sɔɔ í ni, mɔkɔ gɔ í kita wa hai Zeruzalɛmu wa bɔ Zeriko, nɔi í koo í dasi awɔi ile nɔ. Ile nɔu à coo ile à cãa, nɔ à nɛ à jɔɔ bɛ wa kasãm.

31 Wee, woo weei Ilaaɔ gɔ wa too kpãau wa. Iyi í yɛ mɔkɔu, nɔi í gbe í lɔ.

32 Bɛɛbɛ mɔi inɛ gɔ si dimii Levi í to inyau. Iyi í yɔɔ nɔ í gbe í lɔ.

33 Amma inɛi Samari gɔ mɔ wa bɔ ilu. Iyi í to bɛ nɔi í yɛ mɔkɔu nɔ araare í muu.

34 Nɔ í sɛkɛɛ siɛ í jɔaa ikpo do atɛ vɛɛ si agbɛi kumɛɛ nɔu nɔ í dũu. Si anyiɛ nɔ í lesiɛ si gbankɛlɛi nɔu takɛɛ í bɔðɛ bi ku sɔi inɛ njoo nɔ í gbɔaa.

35 Iju kumáɛ, nɔ í so fiaɛ icei ajɔ minji, í na inɛ ngboi bi ku sɔi inɛ njoo nɔu, nɔ í ni, gbɔa inɛɛu ihɛ. Iyi ì jɛ í lesi na iriɛ, an sãaɛ waati iyi an baa.

36 Nɔi Jesu í ni, si amanɛ mɛɛta nɔu bɛ, yoo nɔi ì tamaa í jɛ kpaasii inɛ iyi í dasi awɔi ile nɔu.

37 Nɔi inɛɛu í ni, inɛ iyi í ce araareɛu. Nɔi Jesu í ni, debɛi, awɔ mɔ, koo ce bɛɛbɛ.

Jesu í bɔ bi Maata do Maari

38 Ajɔ nɔu gɔ Jesu do mɔcɔɛ nɔu à waa nɛ nɔ à to ilu gɔ. Wee inaabo gɔ í wa ilu bɛ, à ya kpoo Maata. Nɔi í gba nɔ si kpasɛɛ.

39 Abou í nɛ ifɔɛ gɔ iyi à ya kpe Maari. Ifɔu wa bubai kɔkɔi Lafɛɛ wa gbɔ ideɛ.

40 Amma Maata nɔu í wasi ku mante araɛ do caka ku tɛkɛ. Nɔi í naa í ni, Lafɛɛ, kù jɛɛ si ide kãma iyi ifɔm í jɔɔm iceu amu akã? I kaa jò ku naa ku sobim?

41 Nɔi Lafɛɛ í jɛaa í ni, Maata, Maata, ì waa mante araɛ ì waa weewea na mii nkɔɔ.

42 Amma bukaatai mii akãi amanɛ í nɛ. Nɔi Maari nje í cica bɛ, nɔ inɛ kãma kaa gbɔa siɛ má.

11

Idei kutɔɔ

(Cɔ Matie 6:9-13; 7:7-11)

¹ Ajo nɲu gɔ Jesu wa ce kutɔɔ bii gɔ. Iyi í tã ɲɔi mɔcɔ akãe í ni, Lafɛɛ, kɔ wa si bei aa ka ya ce kutɔɔ, bei Zãa í kɔ mɔcɔe ɲa si.

² ɲɔi Jesu í sɔ ɲa í ni, bii ì waa ce kutɔɔ ɲa i ya ni, Baaba, jɔ inɛ fei ku mà iyi awɔi ì je inɛ kumá. Naa je bommae.

³ Mu nwa ijɛi ajo fei nwa.

⁴ Kpa ideɪ dulum du wa, domi awa mɔ à ya ka kpa ideɪ kurara iyi inɛ ɲa à ce nwa.

Maà ti i jɔ ka dasi kulele.

⁵ Nɔ í sɔ ɲa má í ni, á yɔkɔ ku je nsei inɛ gɔ ɲɲe í ba inɛ njoo idũ laja. Bii kù ne ije iyi á naa, á bɔ bi kpaasiei ku ni, wɛem pɛɛ mɛeta wa,

⁶ domi kpaasim gɔ í naa bi tom hai ilu gɔ. Nɔ wee, n kù ne ngɔgɔ iyi an naa.

⁷ Kpaasieu á yɔkɔ ku jɛaa hai inɔ ile ku ni, maà mantem, amu ñ sɔkɔ tã, amu do amam ɲa fei à waa sũ. N kaa n yɔkɔ n dede n nae pɛɛ.

⁸ Ñ wa n sɔ ɲɛi, baa bii kù bi ku dede ku náa si na iyi í jɔ í je kpaasie, á yɔkɔ ku dede ku naa bukaatai mii iyi í bi fei si na iyi í jɔ wa mantee.

⁹ Na nɲu, ñ wa n sɔ ɲɛi, i ya tɔɔ ɲa, aa mu ɲɲe. I ya dede ɲa aa ba ɲa. I ya cã gambo ɲa, aa cɪ ɲɲe.

¹⁰ Ntɔ ntɔ, inɛ iyi wa tɔɔ fei, Ilaaɔ á muua. Inɛ mɔ iyi wa dede, Ilaaɔ á jɔ ku ba. Inɛ mɔ iyi í nɔ wa cã gambo, Ilaaɔ á cɪaa.

¹¹ Yooi í wa si inɔ ɲɲe ihɛ iyi [bii amaɛ í tɔɔe pɛɛ á so kuta ku naa. Walakɔ] bii í tɔɔe cɛɛ ku so njo ku naa.

12 Walakɔ bii í tɔɔɛ njei ajɛɛ á naa cencee? Aawo, kaa ce.

13 Inɛ iyi ì ya ce laalɔ ɲa ì mà mii jiida ku na ama nɲɛ ɲa, mà irei. To, Ilaaɗ Baa nɲɛ iyi í wa lele kaa ce ku re zaka beɛbe? Kaa so Hundee ku na ine ɲa iyi à waa tɔɔɛ?

Jesu í jɛa ine ɲa iyi à máa ide

(Cɔ Matie 12:22-30; Maaku 3:22-27)

14 Si anyii nɲu, à naa Jesu mɔkɔ gɔ wa. Mɔkɔu í nɛ inɛi inɔko gɔ iyi í jɔ́ í deki. Nɔ Jesu í lele inɛi inɔkou. Iyi í fita ɲɔi mɔkɔu í lɔsi ide ku fɔ, nɔ zamaa fei í biti.

15 Amma ine gɔ ɲa à ni, ine ngboi inɛi inɔko ɲa iyi à ya kpe Beelizebui í mua Jesu gbugbā wa leleò inɛi inɔko ɲa.

16 Nɔ ine gɔ ɲa mɔ à waa bi a cã idɔɛ a cɔ. Nɔ à sɔɔ à ni ku ce maamaake ku nyisi iyi yiikoɛ wa naai hai lele.

17 Si bei Jesu í mà lasabu nɲa ɲɔi í ni, bomma iyi ineɛ ɲa à waa ja aɲa duusɔɔ, bommau á na ku kpaò bomma nɔ kpasɛɛ ɲa ku cuku.

18 Beɛbe mɔi bii Seetam wa ja do araɛ, beirei bommaɛ á ce ku bɔ waju. N̄ ni beɛbei si na iyi í jɔ́ ì waa ni do gbugbāi Beelizebui n̄ wa n leleò inɛi inɔko ɲa.

19 Bii do gbugbāi Beelizebuui n̄ wa n leleò inɛi inɔko ɲa, to, do gbugbāi yooi mɔcɔ nɲɛ ɲa mɔ à waa leleò ɲa. Na ɲɔi í ce aɲa taka nɲa aa nyisi iyi ì rara ɲa.

20 Amma bii do gbugbāi Ilaaɗi n̄ wa n leleò inɛi inɔko ɲau, nɲu be wa nyisi iyi Ilaaɗ í sinti ku jɛ bommaɛ si anini nɲɛ.

21 Bii ilu gbugbã jiiida gɔ í ne jĩnei igũ nɔ wa degbe kpasẽe, amanie á wɛei si laakai.

22 Amma bii ilu gbugbã gɔ mɔ iyi í roo í naa í jɔɔ igũ, nje á ko jĩnei igũ iyi wa naaneui fei nɔ ku ce ikpɛi amaniu mɔ.

23 Ine iyi kù je tom, mbeem nii. Ine iyi kù waa bam ku tɔtɔ, wa fangaai.

Kunyii inei inɔko wa má

(Cɔ Matie 12:43-45)

24 Nɔi Jesu í kpa nja mɔndau ihɛ í ni, bii inei inɔko í fita si ine, í ya maa dabii si gbaa nja ku maa de bi ku simi. Bii í kua, nɔi í ya ni, an nyi inya nwom hai bii ñ fita wai.

25 Waati iyi í nyi nɔ í ba ineɛu í ye bei ile ngbe iyi à kpã à teeseɛ sãa sãa,

26 á koo ku dede kpaasi laalɔ nja iyi à roo wa má bei nja meeje, a na a lɔ si ineɛu a maa wa be. Waati beɛbe kuwɛei takoi ineɛu á tia baa ti ankãanyie má.

Inɔ didɔ ntɔ

27 Waati iyi Jesu wa fɔ beɛbe, abo gɔ í dɔ anu hai inɔ zamaau í ni, ilu inɔ didɔi ine iyi í so asɛe, nɔ ñ mɔmɔ amɔe.

28 Nɔi Jesu í jɛaa í ni, í tia i ni ilu inɔ didɔ nja ine nja iyi à waa gbɔ ideɛɛ Ilaaɔ, nɔ à waa ceɔ ice.

Ine nja à bi maamaake

(Cɔ Matie 12:38-42)

29 Si bei zamaau wa kɔɔsi nja Jesu í ni, inei nsei nja ine laalɔ nja. À waa tɔɔ maamaake, amma maamaake gɔ kù wɛe iyi aa nyisi nja, bii kù je ti faajii walii Zonasi.

30 Si bei Zonasi í je nyinda bi inei Ninivu nja, beɛbe mɔi amu Amai Amanɛ an je nyinda bi inei nsei nja.

31 Si ajoyi kiitiu inaabo ilaalui ilɛi Seba á dede si inɛi nsei ŋa ku ye taale ŋa, si na iyi í jò hai jiji í dede í naa ku gbɔ ideɛi bisii Salomɔ ilaalu nlau. Nɔ wee nsei, amu iyi ñ wa n sɔ ŋe ideu ihɛ ñ re Salomɔ.

32 Si ajoyi kiitiu inɛi Ninivu ŋa aa dede si inɛi nsei ŋa a ye taale ŋa, si na iyi í jò à kpaasi idɔ ŋa na waazoi Zonasi. Nɔ wee nsei, amu iyi ñ wa n sɔ ŋe ideu ihɛ ñ re Zonasi.

Inya kumáí ara

(Cɔ Matie 5:15; 6:22-23)

33 Inɛ gɔ ci ya má fitila ku singaɛ, [walakɔ ku biie do caka,] amma à ya jilɔɔi bi ku lesi fitila ku ba inɛ ŋa iyi à waa lɔ wa a maa ye inya kumáí.

34 Ijuɛi í je fitilai araɛ. Bii ijuɛ wa ne baani, araɛ fei í wa si inya kumáí. Amma bii kù waa ne baani, araɛ mɔ fei í wa si ilu kukui.

35 Na ŋu, ce laakai ku ba inya kumáí iyi í wa si araɛu ku maà ce ilu kuku.

36 Bii araɛ fei wa ne inya kumáí, nɔ baa ikɔ akãɛ gɔ kù wa si ilu kuku, fei ndɛɛ á maa máí bei waati iyi fitila í má sie inya.

Jesu í ye taalei Farisi ŋa do woo kɔ inɛ ŋa si wooda ŋa

(Cɔ Matie 23:1-36; Maaku 12:38-40)

37 Iyi Jesu í fɔ ideu í tã, ŋɔi Farisi gɔ í kpoo ku je kpasɛɛ. Nɔ í koo í buba kpasɛi Farisiu, aŋaɔ à waa je.

38 Ŋɔi Farisiu í cɔɔ í biti do iyi kù wɔɔ í bei wa je.

39 Amma Lafɛɛ í sɔɔ í ni, inɛ Farisi ŋa, í ye ŋai bei inɛ ŋa iyi à ya wie anyii kɔɔfu do jɛɛ ŋa nɔ a jò inɛɛ riisi. Inɔ hai sɛa do takiii wa kɔ ŋɛ.

40 Inε hai ne yaase ηa, ine iyi í taka anyii ara, lafēε si í ce inōε mō?

41 Í sía i na ilu are ηa mii iyi í wa si inō jεε do kōofu, nō mii fei á má nηε.

42 Amma ijuukpāi á je tu ηε, inε Farisi ηa, si na iyi í jò ì ya na Ilaađ hee do zakaai aye ηa fei. Do nηu fei, i kù waa ce jiida nō i kù waa nyisi kubii Ilaađ ηa. Iyi bei í jò i ya ce nō i maà gbεje iyi í gbe ηa.

43 Ijuukpāi á je tu ηε, inε Farisi ηa, si na iyi í jò si ile bi ku ce kutōtō ηa kitāi ine ngbo ηai ì ya bi ηa, nō ì ya bi a ce ηε fō do bεεε nla nla si bantuma ηa.

44 Aa ye ijuukpā ηa domi ì yei bei bale ηa iyi ine gō kù waa ye. Si antai nηai à waa ne a kù nō a kù mà *.

45 Nōi woo kō ine ηa si wooda gō í sōō í ni, Mεεtu, bii ì waa fō bεεβε, awa mōi ì waa bu.

46 Nōi Jesu í jεa í ni, ijuukpāi á je tu ηε, inε woo kō ine ηa si wooda ηa mō, domi ì waa kāa ine ηa aso ku gaabu ku so ηa, nō inε taka nηε i ci ya lesi baa amaawō nηε.

47 Aa ye ijuukpā ηa, si na iyi í jò walii ηa iyi bala nηε ηa à kpa wō, inεi ì waa teese bale nηa ηa.

48 Ì waa nyisi ηa iyi ì jesi mii iyi bala nηε ηau à ce, si na iyi í jò anai à kpa walii ηau, nō inεi ì waa teese bale nηa ηa.

49 Nōi í jò Ilaađ í fō si bisie í ni, an be walii ηa do woo be ηa si anini nηa. Aa kpa ine gō ηa nō a kpā ine gō ηa mō iju.

50 Na nηu, ijuukpāi woo kpa walii ηau fei hai sintei andunya si iri nηei á je.

* **11:44 si antai nηai à waa ne a kù mà** Bi Zuifu ηa, bale ku nè si taale nla nlai domi bii ì ne si bale í ye bei ì so riisi mbe.

⁵¹ In̄ei aa ye ijuukpāi kukpai Abeli hee ku koo si do Zakari iyi à kpa si afei bi ku weeu do kpaš̄ei Ilaaḏ. Ntṵ ntṵ, ñ wa n s̄s̄ ñe, ijuukpāi mii ñau be fei si in̄ei nsei ñau ih̄ēi á baa ku je si.

⁵² Ijuukpāi á je tu ñe, in̄e woo kṵ in̄e ña si wooda ñau, domi i kù bi ntṵi idei Ilaaḏ ku mà ña, nṵ in̄e ña iyi à bi ku màe in̄ei ì waa ganji ña.

⁵³ Iyi Jesu í fṵ beεbe í tã ñṵi í fita hai be. Nṵi idṵi woo kṵ in̄e ña si wooda do Farisi ñau í kṵ nṵ à wasi ku mantee do ide ku bee si gāmei ide nkpṵ,

⁵⁴ à waa leaḏ taai ide ku ba a muu si ide gṵ.

12

I ce laakaii ara ññe ña do ilu muafiti ña

(Cṵ Matie 10:26-27)

¹ Waati iyi Jesu wa fṵ beεbe zamaa í tṵtṵṵ dubu nkpṵ nkpṵ hee à waa teeεe ñje. Nṵi Jesu í s̄s̄ mṵcṵe ña si wajui zamaau í ni, i ce laakaii ara ññe ña do lefeei Farisi ña iyi í je muafiti.

² Ngṵgṵ kù wεε iyi wa manji iyi kaa fita gbugbāa, nṵ asii kāmā kù wεε iyi a kaa na a mà.

³ Nṵi í ce ide iyi ì fṵ si ilu kuku fei ña aa na a gbṵṵ si inya kumá, gundu iyi ì nṵ ì nya inṵ ile ña aa cā keεεeḏee si antai ile lele ña.

Ine iyi í jṵ i ce njo

(Cṵ Matie 10:28-31)

⁴ In̄e iyi ì je kpaasim ña, in̄ei ñ wa n s̄s̄, i maà ce njoi in̄e ña iyi aa kpa ara ññe, nṵ si anyii ññu a kaa yṵkṵ a ce ngṵgṵ má.

⁵ An s̄s̄ ñe in̄e iyi í jṵ i ya ce njoε ña. I ce njoi in̄e iyi í ne yiiko ku kpa in̄e nṵ ku dasie si ina iyi ci ya ku má. Ntṵ ntṵ ñ wa n s̄s̄ ñe, laf̄ēi í jṵ i ce njoε ña.

⁶ A ci ya ta ama yei ara miu sù minji ba. Do n̄ɲu fei, Ilaaḍ ci ya gbeje baa akã n̄ɲa.

⁷ In̄ɛ m̄ə, hee do n̄toi iri n̄ɲe n̄a fei Ilaaḍ í mà jia n̄ɲa. Na n̄ɲu, i maà ce n̄joi nḡəḡə, domi beere n̄ɲe í re yei hee bii iji.

*Ine iyi í gba Jesu walak̄ə í k̄asie
(C̄ə Matie 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ N̄ wa n s̄ə n̄ei, in̄ɛ iyi í f̄ə si wajui aman̄ɛ n̄a í ni n̄ɲu í gbam, amu m̄ə Am̄ai Aman̄ɛ an gba laf̄ɛɛ si wajui amalekai Ilaaḍ n̄a.

⁹ Amma in̄ɛ iyi í k̄asim si wajui aman̄ɛ n̄a, amu m̄ə an k̄asi laf̄ɛɛ si wajui amalekai Ilaaḍ n̄a.

¹⁰ In̄ɛ iyi wa f̄ə laal̄oi amu Am̄ai Aman̄ɛ, Ilaaḍ á ȳək̄ə ku k̄pa idei dulum d̄ɛɛ. Amma in̄ɛ iyi wa f̄ə laal̄oi Hund̄ei Ilaaḍ kaa ba a k̄pa idei dulum nd̄ɛɛ pai.

¹¹ Bii à b̄òḍ n̄e ile bii à ya ce kut̄ət̄əḍ n̄a ku ba in̄ɛ ngbo n̄a do ilu yiiko n̄a a kiiti n̄e, i maà ti i ce n̄jo do beɪ aa ce i k̄òḍ ara n̄ɲe do ide iyi aa f̄ə n̄a.

¹² I maà ce n̄jo n̄a domi waati beɛbe Hund̄ei Ilaaḍi á s̄ə n̄e iyi í j̄ə i f̄ə n̄a.

M̄əndai ilu fia hai n̄e yaase

¹³ Si in̄ə zamaau n̄əi in̄ɛ ḡə í s̄ə Jesu í ni, M̄ɛɛtu, s̄ə igb̄am ku j̄ò ka kp̄ɛ tubu n̄wa.

¹⁴ N̄əi Jesu í j̄ɛaa í ni, m̄ək̄əyi, yooi í cem woo kiiti n̄ɲe wala woo kp̄ɛ tubu n̄ɲe.

¹⁵ N̄ə í s̄ə n̄a í ni, i ya ce laakai n̄a nt̄ə nt̄ə do k̄əɛɛ fei, domi amanii aman̄ɛ si í j̄ɛ icui kuw̄ɛɛɛ, baa bii beirei aman̄iu í la í to.

¹⁶ N̄ə í k̄pa n̄a m̄ənda ḡə í ni, ikoi m̄ək̄ə ilu fia ḡə í ce ije jiida jiida.

¹⁷ N̄əi m̄ək̄əu í lasabu í ni, beirei an ce. Wee n k̄ù n̄e bii an dasi ijeu.

18 Njoi í ni, ñ mà bei an ce. An lege akam njai, nò n ma mmue ña iyi à la à re. Nò n kosi bileem fei be do ijem ña iyi à gbe.

19 Nò n fò si idòm n ni, ñ ne amani nla nla iyi ñ wa n singa ti adõ nkpò nkpò. An símii nò n maa n je n maa n mò nò n maa n wεεò inò didõ.

20 Amma Ilaaõ í sõõ í ni, awòu nnyei, idũuyi mòm aa nya hundee. Sòlui mii ña iyi ì ceu be, ti yooi á je.

21 Njoi Jesu í ni, beεbe mòi á je bi ine iyi wa koa arae amani nò bi Ilaaõ kù ne nkãma.

*Dasi Ilaaõ naane
(Cò Matie 6:24-34)*

22 Iyi Jesu í fò beεbe í tã njoi í sõ məcəe ña í ni, na njoi í jò ñ wa n sõ ñe ñ ni, i maà ya maa weewea do mii iyi aa je i maa wεεò ña, walakò do jine iyi aa dasi ña.

23 Kuwεei amanε í re ije, ara mò í re jine.

24 I ce laakai kungbã ña í cò. A kù waa gbě hee a da ngògò, a kù nò a kù ne suu. Ilaaõ í nò wa wo ña. Beεεe ñje kù re yei ña hee bii í jì?

25 Yooi si inò ñje na kuweeweaε á yòkò ku kòosi kusòì adõε baa keeke.

26 To, bii i kaa yòkò i ce mii keekeu be ña, na mii í ce ì waa weewea do iyi í gbe ña.

27 I cò bei wua ña à ya da koko mεε. A kù waa ce ice a ci ya nò a wõ acò. Do ñju fei, ñ wa n sõ ñei, baa Salomò ilaalu nla, do amboe nla nlaε fei kù ne jine iyi boodaε í to kokoi jii ñau be baa akã.

28 Fòfò í wεei nnyi do kuslaε amma ala aa dasie ina. To, bii Ilaaõ í mua fòfò ña iyi aa na a dasi ina booda ku sía beεbe, kaa yòkò ku mu ñje nyau ku re fòfò ñau be de. I kù ye naane ñjei kù la?

29 I maà ya de mii iyi aa je ña walakò mii iyi aa mò i maà weeweà ña.

30 Hai mà idei Ilaaḍ ñai à ya maa kpataa mii ñau be fei, amma Baa ññe i mà iyi ì ne bukaatai mii ñau be fei ña.

31 Na ññu, i hanya i de bei aa ce i jò bommai Ilaaḍ ku bò waju titā ña. Iyi í gbe bei fei Ilaaḍi á kḍò ññe si.

Amanii lele
(Cò Matie 6:19-21)

32 Nò Jesu wa ba mḁcḁe ñau ide ku fḁ má í ni, inḁ gaa keekem, i maà ti i ce njo ña, domi á dḍa Baa ññe si ku jò i je amaalu ña si andunya titḍe.

33 I ta mii iyi ì ne ña nḁ i mua ilu are ña fia. I cea ara ññe taalili iyi kaa gbo ikpa lele si bii aa dasi amani ññe iyi kaa tā. Tengì be ìle kaa to si, nḁ tūtū ña mò a kaa bejḁe.

34 Ntḁ ntḁ, bii amani ññe í wa, bei laakai ññe mò í ya wa.

Woo ce icḁe ña iyi à waa cḁ kpāa

35 I ce sḁlu i dī kpaka nḁ i jò fitila ññe ku maa má ña.

36 I jò i ye bei inḁ ña iyi à waa degbe kubaai lafḁe ñña wa hai bi ku ce abḁḍḍ, ku ba bii í to wa í cā gambo gbakā a cīaa.

37 Woo ce icḁe ilu inḁ didḍ ñai, inḁ ña iyi lafḁe á na ku ba à cḁ kpāa à waa degbe ku toḁ wa. Ntḁ ntḁ n wa n sḍ ñe, ññu takae á dī gbankili nḁ ku jò a buba nḁ ku na ku kpḁ ñña ijḁ.

38 Ilu inḁ didḍ ñai bii í baa í na í ba ña si beḁbe, baa bii í to wa lajai, wala kukò sintei ajḁe.

39 I jò i mà sãa sãa ña iyi bii ilu kpasẽ í mà waati iyi ile á lɔ wa, á dede ku wɔ njoo, kaa jò ile ku lɛge gamboe.

40 Ine mɔ, i ce sɔɔlu ña domi amu Amai Amane, an naai si waati iyi i kù waa lasabu ña.

Amaace jiida do amaace laalo

(Cɔ Matie 24:45-51)

41 Nɔi Piee í ni, Lafɛe, awai ì kpaa mɔndau ihẽ? Mà ine fei.

42 Nɔi Lafɛe í je í ni, yooi í je amaace ilu naane iyi í ne laakai. Lafɛe í je ine iyi ilu kpasẽ gɔ í kpe nɔ í so amaace kpaasie ña í daa si awɔ ku maa cɔ ña ku na ña ije si bei í jɔ.

43 Inɔ didɔi á je ti amaaceu bii lafɛee í bàa í na í baa wa ce beɛbe.

44 Ntɔ ntɔ, lafɛeu á daa amaaceu mii ndee fei si awɔ.

45 Amma bii í je amaace laalo, á lasabui ku ni, lafɛem kaa baa nya má, nɔ ku dede ku maa cã inaabo do inemɔkɔ woo ce ice ña iyi à gbeu, nɔ ku maa je ku maa mɔ atɛ ku maa kpaa.

46 Beɛbei lafɛeu á na ku baa si ajɔ iyi kù waa cɔ kpãae, do si waati iyi kù waa tamaa, nɔ á kpãa iju jiida jiida bei à ya cea amaace laalo ña.

47 Woo ce ice iyi í mà mii iyi lafɛee í bi, nɔ kù coo, goloé á la.

48 Amma ine iyi kù mà, nɔ í ce kookoosu iyi í jɔ a cãa, goloé kaa la. Ine iyi à na mii nkɔ, aa beee mii nkɔ. Ine mɔ iyi à daa mii nkɔ si awɔ, ññui aa bee ku re.

Jesu í naaò nje ku fɛefe wa

(Cɔ Matie 10:34-36)

49 Nɔ Jesu í sɔ̄ ɲa má í ni, inai ñ naa ku fã si andunya, nɔ ñ bei ñ bi ku je í jo tã.

50 Nɔ inyi ku dasi gɔ́ í wɛɛ kù nɛ bei á ce iyi n kù coo. Inyi ku dasiu nɲui í je wahala iyi an ye n bei n ku. Nɔ laakaim kaa je akã í gbe hee bii í ce.

51 Ì tamaa bei laakai ku sũi ñ naa nɲe wa si andunya ɲa? Aawo, ñ wa n sɔ̄ ɲei, nɲe ku fɛɛfɛi ñ naaò wa.

52 Ntɔ ntɔ, hai nsei bii amanɛ miu í wa kpasɛ akã aa kpɛ̄ ikã ikã. Tɔɔsi akã kaa wɛɛ nɲa, amanɛ mɛɛta ɲau a kaa gbɔ́ si nɲe do inɛ minji ɲau.

53 Baa do ama a kaa gbɔ́ si nɲe. Iye do ama inaaboɛ a kaa gbɔ́ si nɲe. Anau do abou a kaa gbɔ́ si nɲe.

Nyindai waati ku mà

(Cɔ̄ Matie 16:2-3)

54 Nɲi í sɔ̄ zamaau má í ni, bii ì ye kudũi ijí wa dede hai nunui aɛ ɲa ì ya fɔ̄ ɲai gbakã í ni, ijí á naa. Bɛɛbɛ mɔi í ya nɔ ku ce.

55 Bii ì nɔ ì ye fufu wa ce wa hai ikpa awɔ̄ cangai kpãai inunu ɲa, ì ya ni, inya gbãa á ce. Nɔ bɛɛbɛ mɔi í ya nɔ ku ce*.

56 Inɛ ilu muafiti ɲa, ì mà yaasei nyindai lele do ilɛ ɲa. Beirei í ce i kù mà yaasei waatiu ihɛ̄ ɲa.

Taale ku teese

(Cɔ̄ Matie 5:25-26)

57 Beirei í ce i ci ya lasabu si ara nɲe i mà iyi í je dee dee ɲa.

58 Bii inɛ gɔ̄ wa bɔ̀ɔɛ bi ku ce kiiti na ideɪ gbese gɔ̄, ce kookai hai kpãa awɔ̄ do lafɛ̄ɛ i gbɔ́ si nɲe ɲa ku

* **12:55** Si ilɛi Izireli, hai do ikpa nunui aɛi ijí í ya naa, domi do ikpa bei tenku nlau í wa. Bɛɛbɛ mɔi inya gbãa í ya naai hai ikpa awɔ̄ cangai kpãai inunu.

ba ku maà dasie si awai woo kiiti. Bii kù jε beεbe, woo kiitiu á dasie si awai woo degbe piisḗ, nḗ woo degbe piisḗou mḗ ku dasie ile piisḗ.

⁵⁹ Ñ wa n sḗ ηei, bii à dasie piisḗ, bii i kù sḗ gbeseε fei, i kaa fita. Baa tanga kaa gaizia si.

13

Bii i kù kpaasi idḗ aa ku

¹ Waati beεbe, ine gḗ ηa iyi à wa be à waa sisia Jesu mii iyi í ba inei Galilee gḗ ηa, ine ηa iyi Pilati í jḗ à kpa nḗ nje nḗa í yḗgeε dḗ njei mεemu ηa iyi à waa ceàḗ Ilaaḗ kuwee.

² Amma Jesu í sḗ ηa í ni, inε ì waa tamaa dulum dii inei Galilee ηau be í re ti inei Galilee ηa iyi à gbei? Ì waa tamaa dulum du ηai í jḗ à kpa ηa beεbe ηa?

³ Aawo. Beεbe mḗi ñ wa n sḗ ηe, inε taka nḗe, bii i kù sinda idḗ ηa, inε fei aa kui bei aḗa mḗ.

⁴ Ì waa ye gigii amane maatū dḗ mεeta ηa iyi ile ku gbokai Siloe í cuku í bata í kpau ηa? Debei, ì waa tamaa kurara nḗai í re ti inei Zeruzalemu ηa iyi à gbe fei ηa?

⁵ Aawo, ñ wa n sḗ ηei, inε taka nḗe, bii i kù kpaasi idḗ ηa, inε fei aa kui bei aḗa mḗ.

Mḗndai jḗi iyi ci ya so

⁶ Nḗi í kpa nḗa mḗndau ihḗ má í ni, mḗkḗ gḗ í lḗ jḗi ndii figi si kaaε. Waati iyi jḗi nḗu í la nḗi mḗkḗu í bḗ isoε ku ka, nḗ kù ba.

⁷ Nḗi í sḗ woo ce icεε í ni, adḗ mεeta wai ihḗ bebei iyi bii ñ naa isoi jḗi nḗu ihḗ ku ka n ci ya n ba. Daa i nyḗi. Na mii í ce á maa gba nwa inya nḗbe.

⁸ Nḗi woo ce icεu í sḗo í ni, lafḗε, jḗḗ adḗyi titā ka cḗ. An tu fitie n kaakoε, nḗ n daa si taasi.

⁹ Á yǎkǎ ku je adǎ gǎ á so. Bii kù so i bei i daa.

Jesu í jǎ abo gǎ í ba iri si ajǎi kusími

¹⁰ Si ajǎi kusími gǎ, Jesu wa kǎ inε ηa si cioi ide i Ilaaǎ ile gǎ bii Zuifu ηa à ya ce kutǎtǎ.

¹¹ Wee abo gǎ mǎ í wa be iyi inεi inǎko í jǎ í ce bǎǎ bei zakai adǎ maatǔ do mεeta. Í ya maa batei, ci ya yǎkǎ ku te araε baa keeke.

¹² Iyi Jesu í yǎǎ ηǎi í kpoo í ni, abooyi, í ba iri mbe.

¹³ Nǎ í le sie awǎ. Nǎi gbakǎ í te araε nǎ í lǎsi Ilaaǎ ku saabu.

¹⁴ Amma idǎi inε ngboi ile bii à ya ce kutǎtǎu í kǎ si na iyi í jǎ Jesu í jǎ inε gǎ í ba iri si ajǎi kusími, nǎ í sǎ zamaau í ni, ajǎ mεefai í wεε iyi aa yǎkǎ i ce icε ηa. I naa wa waati beεbe ku ba i ba iri ηa, ku maà ti ku je si ajǎi kusími.

¹⁵ Nǎi Lafεε í jeaa í ni, inε ilu muafiti ηai, inε fei i ci ya fǔ keεe ηε ηa do gbankeεe ηε ηa a koo a mǎ inyi si ajǎi kusími?

¹⁶ Abou ihε mǎ dimii Aburahamui. Nǎ wee Seetam wa dǔu hai zakai adǎ maatǔ do mεeta. Kù sía a fǔu si ajǎi kusími?

¹⁷ Waati iyi wa fǎ ideu be, anyǎ wa mu mbεεε ηau fei, nǎ zamaau í wεε do inǎ didǎ na maamaake ηa iyi wa ce fei.

Mǎndai dimi keeke iyi à ya kpe mutaadi

(Cǎ Matie 13:31-32; Maaku 4:31-32)

¹⁸ Nǎi Jesu í ni má, mii bommai Ilaaǎ í jǎ. Mii an wǎa do.

¹⁹ Í yei bei ngboi mutaadi iyi inε gǎ í so í gbε si ilεε. Nǎ í fita í ce jǎi hee yei ηa à ya maa ce ante si amaawǎε ηa.

*Məndai lefee**(Cə Matie 13:33)*

20 Njəi í ni má, mii an nyi n wăð bommai İlaađ má.

21 Bommai İlaađ í yei bei lefee iyi abo gə í so í dasi iyafüi p̄ē gūa məeta nə fei ndēē í dede í kpante.

*Ande iyi kù cı**(Cə Matie 7:13-14, 21-23)*

22 Jesu wa too si ilu nla ɲa do ilēko ɲa wa kə inē ɲa si cioi ideı İlaađ wa nəð ikpa Zeruzalemu.

23 Si isēneɲu ɲəi inē gə í naa bi tē nə í beēē í ni, Lafēē, inē ɲa iyi aa ba faaba a kaa kpə? Njəi í je í ni,

24 i ce kookaai i lə do ande iyi kù cıu ɲa. N̄ wa n s̄ə ɲei, inē nkpəi á maa de kpāa iyi aa ləð a kaa nə a yəkə.

25 Waati iyi amu ilu kpasē n̄ dede n̄ cımbə koofau inē aa wa waduude, i maa cā gambo ɲa i maa ni, Lafēē, cı nwa. Nə an je n̄ɲe n ni, n kù mà hai bii ì naa ɲa.

26 Waati beēbei aa ni ɲa, à je à mə si wajue, ì nə ì kə wa si cioi ideı İlaađ si bantumai ilu nwa ɲa.

27 Nə an s̄ə ɲe n ni, n kù mà hai bii ì naa ɲa. I fa ara n̄ɲe hai bi tom, inē fei woo ce laalə ɲai.

28 Ajə wa naa iyi aa ye Aburhamu do İzaaki do Zakəbu do walii ɲau fei si andunya tit̄əi İlaađ nə inē i ba wee à nyə ɲe waduude. Tengi bei aa so awə i le si iri i kpata ɲa.

29 Nə inē gə ɲa aa naa hai nunui daakə do hai nunui ałe do hai nunu gaa cingaa minjiu nə aa buba a je si andunya tit̄əi İlaađ.

30 Waati beēbe inēi anyi gə ɲa aa na a je woo cua ɲa, woo cua gə ɲa mə a na a je inēi anyi ɲa.

*Jesu í kpata na Zeruzalemu
(Cɔ Matie 23:37-39)*

³¹ Waati nɲu, Farisi gɔ ɲa à naa à sɔ Jesu à ni, koo, fita hai ihɛ domi Herodu wa bi ku kpaɛi.

³² Nɲi í jɛ ɲa í ni, i koo i sɔ Herodu, ilu bisi laalɔu bɛ i ni, wee, nnyi do ala n̄ wa n lele inɛi inɔɔko ɲa nɔ n j̄ɔ inɛ ɲa à waa ba iri, nɔ si ajɔ mɛɛtasia an koo n tambɔ icɛm.

³³ Amma kù nɛ bei an ce iyi n kù ce isɛɛnɛm nnyi do ala do ala akã, domi a kaa kpa walii kãma bii gɔ bii kù jɛ Zeruzalemu.

³⁴ Inɛ inɛi Zeruzalemu ɲa, inɛ iyi ì ya kpa walii ɲa, nɔ i ta ama abɛi Ilaaɔ ɲa mɔ kuta í kpa ɲa ɲa, isɛ fɛloi n̄ ya n bi n tɔtɔ ɲɛ si abɛm bei ajɛɛ í ya tɔtɔ amaɛ ɲa si ikpɛɛ, amma i kù jɛ ɲa.

³⁵ Wee nsei Ilaaɔ á fũ ɲɲɛ kpasɛ ɲɲɛ si awo. Amma an sɔ ɲɛ, hai nsei i kaa yɛm má ɲa í gbe hee ajɔ iyi aa ni ɲa, Ilaaɔ ku weea inɛ iyi wa naa do irii Lafɛɛ.

14

Jesu í j̄ɔ b̄ɔɔ gɔ í ba iri

¹ Si ajɔi kusimi gɔ Jesu í bɔ ku jɛ kpasɛi inɛ ngboi Farisi gɔ ɲa. Wee inɛ gɔ ɲa mɔ à wa bɛ, à waa cɔɔ do laakai.

² Mɔkɔ gɔ í wa bɛ, wa leeki wajui Jesu. Mɔkɔu wa ce b̄ɔɔi ara ku wu.

³ Nɲi Jesu í bee woo kɔ inɛ ɲa si wooda do Farisi ɲau í ni, wooda í wɛɛ a j̄ɔ inɛ gɔ ku ba iri si ajɔi kusimi? Mà kù wɛɛ.

⁴ Nɲi à coko. Nɔ í le si awoɛ si b̄ɔɔu í j̄ɔ inɛɛu í ba iri nɔ í ni ku nɛ.

⁵ Nɔ í bee ɲa í ni, yoo ɲɲɛi, bii amaɛ walakɔ bii ketɛɛ í dasi lɔgɔ, kaa nyaa gbakã baa bii ajɔi kusimii.

6 Nɔi a kù yɔkɔ a kù jɛaa ideu.

Tengi bii í jɔ i buba bii à kpeɛ ku je

7 Iyi Jesu í ce laakai í ye inɛ ɲa iyi à kpe ku je ɲau à wasi ku cica kitāi waju ɲa iyi à ne bɛɛɛɛ ɲau nɔ í sɔ ɲa í ni,

8 bii à kpeɛ bi ku ce abɔdɔ, maà buba si kitāi waju ilu bɛɛɛɛ ɲau. Á yɔkɔ ku je à kpe inɛ gɔ iyi í reɛ do bɛɛɛɛ.

9 Nɔ inɛ iyi í kpe inɛ feiu á na ku ni, dede i mua mɔkɔu ihɛ kitāu bɛ. Waati bɛɛbɛi aa dede do anyɔ i koo i buba si kitāi anyi ihɔ.

10 Amma bii à kpeɛ ku je, koo buba si kitāi anyi ku ba bii inɛ iyi í kpeɛu í to wa ku ni, baakɔm, dede i naa wa waju. Waati bɛɛbɛi aa je ilu bɛɛɛɛ nla si wajui inɛ ɲa iyi inɛɔ ɲa ì waa buba ɲau fei.

11 Ntɔ ntɔ inɛ iyi í so arae lele à ya kayeyi. Inɛ mɔ iyi í kaye arae à ya soo lelei.

12 Nɔ Jesu í sɔ inɛ iyi í kpoo ku jɛu mɔ í ni, bii ì waa kpe inɛ ɲa ku je walakɔ jingau, maà ti i kpe kpaasiɛ ɲa, walakɔ igbãɛ do ifɔɛ ɲa, walakɔ nyaanzɛɛ ɲa, walakɔ kpaasi ilu fiaɛ ɲa, ku ba aɲa mɔ a maà kpeɛ a sã gbese.

13 Amma bii ì waa kpe inɛ ɲa ku je, kpe ilu are ɲa, do wɛɛɛɛ ɲa, do ilu kute akã ɲa do fɛɛju ɲa.

14 Bii ì ce bɛɛbɛ aa je ilu inɔ didɔ si na iyi í jɔ inɛ nɲu ɲau a kaa ba ngɔgɔ iyi aa sãɛɔ gbese. Ilaaɔi á sãɛ gbese si waati iyi inɛ dee dee ɲa aa jɪ hai si bale.

Mɔndai ije nla

(Cɔ Matie 22:1-10)

15 Iyi à gbɔ ideu, ɲɔi inɛ akāi inɛ ɲa iyi aɲaɔ ɲa à waa jɛu í sɔ Jesu í ni, debɛi ilu inɔ didɔi inɛ iyi á je si andunya titāi Ilaaɔ.

16 Nɔi Jesu í kpa nɔa mɔnda í ni, mɔkɔ gɔ í ce ije nla nla nɔ í kpe inɛ nkpɔ.

17 Iyi awaatii kujɛu í to nɔi í bɛ woo ce icɛɛ koo sɔ inɛ nɔa iyi í kpeu ku ni, i naa wa nɔa, domi sɔnda fei í jɪa tã.

18 Amma aɔa fei à lɔsi gaafara ku tɔɔ. Inɛ sinteu í ni, n ra iko, tilasi, í gbe n koo n cɔɔ. N wa n tɔɔɛ ku ceem suuru.

19 Inɛ mmu mɔ í ni, n ra ketɛ ku logoo nɔi kɔɔ miu, nɔ n wa n bi n dɪ nɔa n ceò icɛ n cɔ. N wa n tɔɔɛ ku ceem suuru.

20 Nɔ inɛ mmu gɔ mɔ í ni má, nsei n so abo. Na nɔi í jò n kaa n ba n naa.

21 Nɔi woo ce icɛu í sinda í koo í sɔ lafɛɛɛ gaafara iyi inɛ nɔa fei à tɔɔ. Nɔi idɔi lafɛɛu í kɔ, nɔ í sɔ woo ce icɛɛu í ni, koo i bɔ si bantuma nɔa nsei nsei do si kpãai inɔ iluu, kpeem ilu are nɔa wa do wɛɛge nɔa do fɛɛju nɔa do ilu kutɛ akã nɔa.

22 Nɔi woo ce icɛu í koo. Iyi í baa nɔ í ni, lafɛɛ, iyi ì dasim nɔu n coo tã. Wee inya í gbe má.

23 Nɔi lafɛɛu í sɔɔ má í ni, bɔ si kpãai ilɛɛko nɔa do kpãai iko nɔa, jò inɛ nɔa a lɔ wa baa do tilasi, kpasɛm de ku kɔ.

24 Ntɔ ntɔ, an sɔ nɛ, inɛ nɔa iyi n tako n kpeu baa inɛ akã nɔa kaa tie ijɛu ihɛ má.

Mii amanɛ á ce ku bei ku je mɔcɔi Jesu

(Cɔ Matie 10:37-38)

25 Ajɔ nɔu gɔ Jesu wa nɛ nɔ zamaa nla nla gɔ wa tooɛ. Nɔi Jesu í sinda í sɔ nɔa í ni,

26 inɛ iyi í naa bi tom nɔ kù cé baaɛ do iyɛɛ do aboɛ do amaɛ nɔa do igbãɛ nɔa do ifɔɛ nɔa do wecɪɛ nɔa do

kuwεei nηu takae kaa yɔkɔ kù je mɔcɔm*.

27 Inε iyi kù jesi nηu ku so j̄li ku gaauε ku toom do wa kaa yɔkɔ ku je mɔcɔm.

28 Bii inε gɔ nηε í bi ku ma ile á buba ku ce dooa titã ku cɔ mà fiai nηu á to ku kpaɔ iriε.

29 Bii kù je bεεβε, nɔ í ce icui ileu, í bei í na í mɔngɔ ku mae, inε ηa iyi à yɔɔ fei aa nyaanyie,

30 a ni, mɔkɔu ihε í sinti ku ma nɔ wee í mɔngɔ kù kpa iriε.

31 Bεεβε mɔi ilaalu ηa mɔ à ya ce a bei a bɔ igũ. Bii ilaalu gɔ í nε sooge dubu mεεwa, nɔ í ye ilaalu mmu gɔ wa naa sie igũ do sooge dubu kɔnfia, á dedei gbakã ku ce igũ? Aawo, á bubai titã ku lasabu ku cɔ mà nηu á yɔkɔ ku kãmiaε.

32 Bii í ye nηu kaa nɔɔ, á bε inε ηai bi ilaalu iyi ihɔu hai waati iyi kù to wa titã ku ba aηaɔ a gbɔsi nje nɔ laakai ku sũ ku wa anini nηa.

33 Na ηɔi í ce awɔ iyi i kù j̄ɔ mii iyi ì nε fei, i kaa yɔkɔ í je mɔcɔm.

Imu iyi í ku

(Cɔ Matie 5:13; Maaku 9:50)

34 Nɔ Jesu í ni má, imu mii nceei, amma bii didɔi imu í ku, mii aa dasi a j̄ɔ ku dɔ má.

35 Kaa ce bukaata kãma má nɔ baa bii ikoi kaa ce taasi. À ya dikãei waduude.

Inε iyi í nε it̄i iyi á gbɔɔ ide, ku gbɔ.

* **14:26 nɔ kù cé baaε** Tengi ihε Jesu wa nyisi iyi í s̄la ku bi nηu ku re inε ηa iyi à gbe fei nɔ ka maà j̄ɔ inε gɔ ku ganji wa si kp̄ai naane ku dasi. Kù je í ni ka cé baa nwa ηa ntɔ ntɔ.

15

Məndai angudā iyi í nyə à tasiəu

(Cə Matie 18:12-14)

¹ Woo gba fiái ləmpoo ŋa do inɛ laalə ŋa fei à naa bi Jesu ku ba a gbə ideɛ.

² Ŋəi Farisi do woo kə inɛ ŋa si wooda ŋa à ləsi ku gbagba à waa ni, məkəu wa gba inɛ laalə ŋa nə aŋadə ŋa à tətəwə à waa jɛ.

³ Ŋəi Jesu í kpa ŋŋa mənda gə í ni,

⁴ Bii inɛ gə ŋŋe í nɛ angudā cɔw iyi wa degbe si gbabua nə akā í nyə siɛ, lafɛɛ á jə cinɛdə fɛɛwa do mɛɛsā iyi í gbeu si gbabua bɛi koo dɛdɛ akā iyi í nyəu wa hee koo yəw, mə irei.

⁵ Hai í nə í yəw gbakā á muu ku le siɛ kəngə wai do inə didə.

⁶ Bii í baa kpasɛ á kpe kpaasiɛ ŋa do inɛ ŋa iyi à waa má kəkəɛ ku sɔ ŋa ku ni, i bam inə didə ku kpɛ, domi angudām iyi í nyəu n yəw wa.

⁷ Ŋəi Jesu í ni, bɛɛbɛ məi n wa n sɔ ŋɛ, inə didəi inɛi lele ŋa á la na ilu dulum akā iyi í kpaasi idə ku re inɛ dee dee cɔw fakā kù wa si iyi a kù nɛ bukaatai idə ku kpaasi.

Fia iyi í nyəu à yəw má

⁸ Nə Jesu í kpa ŋŋa mənda mmue má í ni, bii inaabo gə í nɛ kpekɛɛ mɛɛwa nə akāɛ í nyə, á má fitilai nə ku kpā ileu ku dɛdɛɛ do laakai hee koo yəw.

⁹ Bii í yəw á kpe kpaasiɛ ŋa do inɛ ŋa iyi à waa má kəkəɛ nə ku ni, i bam inə didə ku kpɛ, domi fiam iyi í nyəu n yəw.

¹⁰ Bɛɛbɛ məi n wa n sɔ ŋɛ, amalekai Ilaaɔ ŋa à ya wɛɛdə inə didə na ilu dulum akā iyi í kpaasi idə.

Ama iyi í nyɔu à yɔɔ má

11 Jesu í ni má, mɔkɔ ɔɔ í ne ama inemɔkɔ minji.

12 Nɔi ifɔu í sɔ baau í ni, baam, kpɛ amaniu nɔ i nam iyi í je titom. Nɔ baau í ce nɔa ikpɛi amanieu.

13 Iyi í ce ajɔ minji, ifɔu í ta mii iyi í ne fei nɔ í so fiaw í nɛɔ hee ile jɔiɔi ɔɔ. Bei í koo í ce kuwɛɛɛ si daa laalɔ í kpaɔ irii amanieu fei.

14 Waati iyi í je fei ndɛɛ í kpa iriɛ, ari nla ɔɔ í bei í naa si ileu nɔ í lɔ si are.

15 Nɔi í bɔ bi inɛi ile bɛ ɔɔ nɔ lafɛɛ í koo í dasie icei kusɔɔ ɔa ku degbe.

16 Tengɔ bei í bi ku wo araɛ do ijɛi kusɔɔ ɔau amma inɛ kɔma kù muaa.

17 Iyi laakɛ í na í baa nɔ í ni, ama icei baam ɔa fei à ne ijɛ wa kɔ nɔai, nɔ amu wee ñ wa n ku do ari ihɛ.

18 An dede n nyi bi baam n sɔɔ n ni, baam, ñ ce dulum bi llaaɔ do bi tɛɛ.

19 Na nɔu, n kù to a kpem amaɛ má. Ceem bei amaɛɛɛ.

20 Nɔi í dede wa nyi ikpa bi baaɛu.

Hai waati iyi wa jɔi, ɔai baaɛ í hɔnnɛɛ nɔ araare fei í muu. Í sei í koo í yaa do inɔ didɔ nɔ í coo fɔɔ do kubi.

21 Nɔi amau í ni, baaba, ñ ce dulum bi llaaɔ do bi tɛɛ. Na nɔu, n ku tò a kpem amaɛ má.

22 Amma baaɛu í sɔ woo ce iceɛ ɔa í ni, i naaɔ ibɔ kumboo wa nɔya nɔya iyi í sɔa, i daa si ɔa. Nɔ i naa lɛlɛawɔ do baata ku dasi.

23 I naaɔ ketɛ kombo saasaabɔ iyi í la í reu bɛ wa, nɔ i kpaɔ ɔa. Ka je ka ce jingau do inɔ didɔ,

24 domi amam iyi í ye bei í ku wo, í baa si andunya má. Í nyɔ wo nɔ à yɔɔ má. Nɔi à wa si inɔ didɔ.

25 Wee waati bɛɛbɛ igbãu í wa iko. Iyi wa baa í maai kpasɛ wa ɔai wa gbɔ anui gãgã nɔ inɛ ɔa à waa

jojo.

²⁶ N̄oi í kpe woo ce ice ḡo í beee í ni, mii í ce.

²⁷ N̄oi woo ce iceu í s̄o í ni, if̄ei í baa, n̄o baa n̄e í kpa keɛ saasaabo iyi í ne ikpo si na iyi í j̄ò í ȳo baani.

²⁸ N̄oi igb̄u í dam̄o í k̄o ku l̄o kpas̄e. N̄oi baau í fita wa í naa ku leleɛ.

²⁹ Amma í s̄o baau í ni, c̄o hai ad̄o nkp̄o nkp̄o iyi ñ wa n ceɛ ice wa. N̄o n kù donda ideɛ k̄ama, n̄o baa ama iwo i kù muum n ceò jingau do in̄o did̄o amu do kpaasim ña.

³⁰ Amma iyi amaɛ í baa, n̄ju iyi í koo í je amaniɛ do inaabo sakara ña, n̄o na iriɛi ì kpa keɛ saasaabou ih̄e.

³¹ N̄oi baau í ni, aw̄o amam nii, awaɛi à weɛ do aj̄o fei, n̄o mii iyi ñ ne fei í je teɛ.

³² Amma í s̄ia ka je jingau do in̄o did̄o nla nla si na iyi í j̄ò if̄eu ih̄e í ye bei í kui wo n̄o í baa si andunya má. Í nȳo wo n̄o à ȳo má.

16

Amaace ilu bisì

¹ N̄oi Jesu í s̄o m̄oc̄e ña í ni, m̄ok̄o ilu fia ḡoi í weɛ. M̄ok̄ou í ne amaace ḡo n̄o í so amanii kpas̄e fei í daa si aw̄o. Iyi í ce aj̄o minji ñoi ine ña à koo à k̄om̄oto amaaceu bi laf̄e à ni, wa beje amaniɛu fei.

² N̄oi laf̄e í kpoo í beee í ni, irei ñ wa n gb̄o ine ña à wasi ku s̄o iriɛ da. I kaa ȳok̄o i je amaacem má. Koo so tiai iceɛ wa si bii ì ya ce dooai fiam, i naa i nyisim.

³ N̄oi amaaceu wa bee araɛ ide wa ni, beirei an ce, si bei laf̄em wa nyam hai si icei kpas̄e. Wee n kù ne gbugb̄a iyi an ȳok̄o n logooò, n̄o wee anȳo kaa j̄ò n bara.

⁴ Ñ mà bei an ce ku ba inε ηa a gbam si kpasē nηa waati iyi aa nyam hai si icεm.

⁵ Ñɔi í kpe ilu gbesei lafēε ηau fei. Nɔ aηa fei à koo bi tεε akā akā. Ñɔi í bee inε sinte iyi í to bi tεεu í ni, gbesei lafēεm feloi ì waa mu.

⁶ Ñɔi í je í ni, ikpo iyi á kō boonyi cīɔ. Ñɔi í sōɔ í ni, so tiaε i bubā rya rya nɔ i kō ciitaa.

⁷ Ñɔi í bee inε gɔ má í ni, awɔ mɔ, feloi ì waa mu. Ñɔi í sōɔ í ni, iya saaki cīɔ. Ñɔi í sō nηu mɔ í ni, so tiaε i kō cinε.

⁸ Ñɔi lafēεi amaace hai ne naaneu í gbɔ ideu nɔ í saabuε si na iyi í jɔ́ í yɔɔ iyi í ne bisi ntɔ ntɔ. Ñɔi Jesu í ni, inei andunya ηa à ne bisi aηa duusōɔ si kuwεε nηa à re inei inya kumá ηau.

⁹ Ñɔi Jesu í sō ηa í ni, i ya dε kpaasi ηa do amanii andunya ku ba bii í na wa gaizia ηε a gba ηε si andunya titāi Ilaaɔ.

¹⁰ Inε iyi í ne naane si mii keeke á ne naane si mii nla. Inε iyi wa ce laalɔ si mii keeke á ce laalɔ si mii nla.

¹¹ Na nηu, bii i kù ne naane si amanii andunya ηa, yooi á da nηε si amani ntɔ si awɔ.

¹² Bii i kù ne naane si mii ndii inε gɔ, yooi á na ηε iyi í je tu ηε.

¹³ Amaace kāmā kaa yɔkɔ ku cea lafēε minji icε ajɔ. Ntɔ ntɔ á cé inε akā nɔ ku bi inε akā, walakɔ ku jirima inε akā nɔ ku donda inε akā. I kaa yɔkɔ i too Ilaaɔ do fia ajɔ ηa.

Ide ikā ikā ηa iyi Jesu í fɔ

(Cɔ Matie 11:12-13; 5:32-32; Maaku 10:11-12)

¹⁴ Wee Farisi ηa fia ku bi nηa í caa. Iyi à gbɔ ide ηa iyi Jesu í fɔu fei ηɔi à waa yaakoε.

15 Nə Jesu í sã ña í ni, inɛ ì waa de i je inɛ dee dee ña si wajui amanɛ ña, amma Ilaaã í mà idɔ nɛɛ. N̄ wa n sã ñei, mii iyi amanɛ ña à waa cɔ mii jiida, bi Ilaaã mii sãmii.

16 Wooda do ideɪ walii ñau fei à wɛɛ hee do waatii Zãa. Hai waati bɛɛbɛ à waa sisi laabaau jiidai bommai Ilaaã nɔ inɛ fei wa ce kookaai ku ba ku lɔ do gbugbã.

17 Wooda baa wasali í gaabu ku beje í re lele do ilɛ ku kpa iri mɔm.

18 Inɛ iyi í kəsi aboɛ nɔ í so mmuɛ í ce sakarai. Inɛ iyi í so abo iyi məkɛɛ í kəsi í ce sakarai.

Ilu fia do Lazaa

19 N̄ɔi Jesu í kpa ña mɔndau ihɛ í ni, məkɔ ilu amani gɔ í wɛɛ. Məkɔu í ya maa dasi ibɔ caada ilu iju ku s̄la gɔ. Kpasɛɛ ajɔ fei jingau.

20 Ilu are gɔ mɔ í wɛɛ, í ya maa s̄ui andɛ koofai ilu fiaɪ, à ya kpoo Lazaa. Konkoli wa kɔ si araɛ fei.

21 Nɔ aja ña à ya naa a maa fa konkoliɛ ñau. Məkɔu í bi ku wo araɛ baa do bubui sɔndai ilu fiaɪ iyi í ya gbe, amma ci ya baa.

22 N̄ɔi məkɔu í na í ku nɔ amaleka ña à soo à bɔdɛ bi Aburhamu. Nɔ ilu fiaɪ mɔ í na í ku à suu.

23 Nɔ í koo wa ye ijuukpã bi ku wai iku ña, nɔ í wu iju lele, ñɔi í h̄ɔnne Lazaa kəkai Aburhamu.

24 N̄ɔi í d̄ɔ anu í ni, baaba Aburhamu, ce araarem. Bɛ Lazaa wa ku s̄asi amaawɔɛ si inyi ku na ku t̄u amɛm, domi ñ wa n ye ijuukpã nla nla si amɛi inau ihɛ.

25 N̄ɔi Aburhamu í ni, amam, ye gigi iyi ì ba mii jiidɛ tã hai andunya, nɔ Lazaa mɔ í ye wahala. Wee ihɛ nsei inɛɛ í t̄u nɔ awɔ mɔ ì waa ye ijuukpã.

26 Nɔ si antaiɛ, isa nla ɔɔi í fɛɛfɛ wa ku ba inɛ ɲa iyi à bi a kua a bɔ bi tu ɲɛ bɛ a maà yɔkɔ. Bɛɛbɛ mɔi inɛ ɔ kaa yɔkɔ ku naa ihɛ hai bɛ.

27 Nɔi ilu amaniu í ni, debɛi, n wa n tɔɔɛi baaba, bɛ Lazaa kpasɛi baam,

28 koo sɔ ifɔ miu ɲa iyi n nɛ bɛu ku ni a ce laakai ku ba a maà na a naa si inya ku gaabuu ihɛ.

29 Amma Aburhamu í ni, à nɛ tia iyi Moizi do walii ɲa à kɔ wou tã, aa yɔkɔ a gbɔ ide ɲɲa.

30 Nɔ í ni, aawo, baaba Aburhamu. Amma bii hai bi iku ɲai inɛ ɔ í koo bi tu ɲa, aa kpaasi idɔ ɲɲa.

31 Nɔi Aburhamu í sɔɔ í ni, bii a kù gbɔ ti Moizi do ti walii ɲau, baa bii inɛ ɔ í jɪ hai bi iku ɲa ihɛ í koo bɛ a kaa dasi naanɛ.

17

Idei dulum

(Cɔ Matie 18:6-7, 21-22; Maaku 9:42)

1 Jesu í sɔ mɔcɔɛ ɲa í ni, kù nɛ bɛi á ce iyi kulɛɛ iyi á dasi amanɛ laalɔ kù waa ce, amma ijuukpãi á jɛ ti inɛ iyi í naaɔ wa.

2 Á tia a dɪa lafɛɛ alɔ si kɔɔ a sɔsiɛ inɔ tenku do iyi á lɛɛ ama akã ku dasiɛ dulum.

3 I ya ce laakaii nje ɲa.

Bii kpaasiɛ ɔ í na í ce dulum, sɔɔ ide do laakai í nyisiɛ taaleɛ. Bii í kpaasi idɔ, kpa idei kuraraɛ.

4 Baa bii isɛ gbɛɛjei wa raraɛ si ajɔ akã, nɔ isɛ gbɛɛjeu fei wa ce tuubai dulum dɛɛ, awɔ mɔ kpa idei dulum dɛɛ.

Naanɛ ku dasi

5 Woo bɛ ɲau à sɔ Lafɛɛ à ni, kɔɔsi naanɛ ku dasi nwa.

⁶ Nɔi Lafɛɛ í ni, baa bii naane ku dasi nɛe í mungau ijui iyaku, aa yɔkɔ i sɔ̄ j̄i nɔu ihɛ i ni ku wu hai be, koo lɔ arae si tenku, á nɔ ku ceò ide nɛe ice.

Ice iyi aru í nɛ ku ce

⁷ Jesu í ni má, ine kãma nɛe bii í nɛ aru iyi wa logoo walakɔ wa degbea ketɛ ɲa, bii í baa kpasɛ kaa sɔ̄ ku ni, naa wa nsei i buba i je.

⁸ Amma á sɔ̄i ku ni, ceem sɔ̄lui ijɛ, kraasi jaae ɲa, i naam ijɛ wa hee n je n mɔ. Si anyiɛ, awɔ mɔ aa je nɔ i mɔ.

⁹ Amma kaa saabu aruu si na iyi í j̄ò í ce bei í sɔ̄.

¹⁰ Beɛbe mɔi bii ijɛ taka nɛe ì ce mii iyi à dasi ɲe fei í s̄a i ni ɲa, à je amaace ɲa iyi a kù nɛ saabu. Iyi à dasi wa ku ce nɲu akãi à ce.

Jesu í j̄ò dintɛ mɛɛwa í ba iri

¹¹ Si waati iyi Jesu wa bɔ ikpa ilui Zeruzalemu, í too si afei ilei Galilee do ilei Samari.

¹² Nɔi í maai ilu gɔ. Waati iyi wa bi ku lɔ inɔ iluu, ɲɔi dintɛ mɛɛwa gɔ ɲa à koo à kòo amma à leeki à j̄iɛ keeke.

¹³ Nɔi à dɔ̄ anu hee lele à ni, Jesu, Mɛɛtu, ce araare nwa.

¹⁴ Iyi í ye ɲa ɲɔi í ni, i koo i nyisi ara nɛe bi woo weei Ilaaɔ ɲa. Nɔi à waa koo. Si bei à waa nɛu, ɲɔi à ba iri.

¹⁵ Iyi ine akã ɲa í ye nɲu í ba iri, ɲɔi í sinda wa baa wa saabuò Ilaaɔ hee lele.

¹⁶ Waati iyi í to wa bi Jesu nɔ í sɛɛbata si wajue wa saabuɛ. Wee mɔkɔu inɛi Samarii.

¹⁷ Nɔi Jesu í ni, amanɛ mɛɛwa si ñ j̄ò í ba iri ba. To, iwoi amanɛ mɛɛsã iyi à gbe ɲau à wa.

¹⁸ Ise mmuu ihɛ nɲu akãi í sinda wa ku saabu Ilaaɔ?

19 Njoi í sã məkou í ni, dede i ne, naane ku dasiei í faabaε.

Kunaaí bommai Ilaađ
(Cə Matie 24:23-28, 37-41)

20 Njoi Farisi njau à bee Jesu à ni, ajɔ yoomai Ilaađ á na ku je bommaε. Njoi í je njaa í ni, Ilaađ kaa je bommaε do yaase bei ine njaa aa yoo.

21 Ine gɔ kaa fɔ ku ni, Ilaađ í je bommaε ikpa ihε, walakɔ ikpa ihɔ. Aawo, domi wee Ilaađ í je bommaε tã si idoi ine njaa*.

22 Nɔ í sã məcə njau í ni, awaati wa naa iyi amu Amai Amanε an nyi wa do amboem. Hee ajou ku maa to wa awaati wa naa iyi aa bi i yem njaa baa ajɔ akã, amma i kaa yem njaa.

23 Ine gɔ njaa aa sɔ njε a ni, í wa ihε walakɔ í wa ihɔ. I maà sei i koo njaa.

24 N̄ wa n sɔ njei, bei kunjoi ijɔ í ya daana hai lele anu akã koo kã ilɛu bε, bεεbε moi kubaai amu Amai Amanε á yε.

25 Amma sinte titã kù ne bei an ce iyi n kù ye ijuukpã ntɔ ntɔ nɔ inei nsei njau ihε aa kɔsim.

26 Mii iyi í ce si waatii Noweeu, bεεbε moi á ce si waatii iyi amu Amai Amanε an nyi wa.

27 Ine njaa à je à waa mɔ, à waa ce abɔdɔ njaa, à ya maa mua ama njaa njaa məkɔ hee í koo í to ajɔ iyi Nowee í lɔ akɔi inyi. Nɔ ijɔ nlaui naa í je njaa fei.

28 Á nyi ku cei má bei waatii Lotuu. Ine njaa à je à waa mɔ, à ra à waa ta, à waa gbε, nɔ à waa ma ile.

* **17:21 Ilaađ í je bommaε tã si idoi ine njaa** Si tia nwo gɔ njaa à ya nii Ilaađ í je bommaε tã si anini njε. Iyi bε mɔ ntɔi, si na iyi í jɔ Jesu ilaaluui wa anini njaa.

29 Amma si ajɔ iyi Lɔtu í fita hai Sodomu, ina do fainwita wa rɔ wai hai lele nɔ aŋa fei à ce nfe.

30 Nɔ beɛbe mɔi á ye ajɔ iyi amu Amaí Amanɛ an faata wa.

31 Si ajɔ nŋu, inɛ iyi í wa antai ile sikifa nɔ nyaue ŋa í wa inɔ ile, kaa ba ku lɔ ku soo má. Inɛ mɔ iyi í wa iko kaa ba ku baa ide má.

32 I ye gígii aboi Lɔtu.

33 Inɛ iyi í bi ku je andunya do idɔɔbie á na ku kuɔɛ. Amma inɛ iyi í kɔsi kuwɛɛɛ á báa ntɔ ntɔ.

34 An sɔ ŋɛ si idũ ajɔ nŋu, amanɛ minji á maa sũ si daayi akã, aa so inɛ akã a jò inɛ akã.

35 Inaabo minji á maa lɔlɔ aa so inɛ akã a jò inɛ akã.

[36 Inɛmɔkɔ minji á wa iko, aa so inɛ akã a jò inɛ akã.]

37 Nɔi mɔcɔ ŋau à beɛɛ à ni, ikpa iwoi ideu be á ce ya Lafɛɛ. Nɔi í je ŋa do mɔndau ihɛ í ni, bii iku wa sũ, tengi bei yembeeku ŋa à ya tɔtɔ.

18

Mɔndai jaaɔ do woo kiiti gɔ

1 Jesu í kpa ŋa mɔndau ihɛ ku nyisi ŋa iyi í sɛa a maa ce kutɔɔ waati kãma fei, gbɛɛji ku maà wa si.

2 Í ni, woo kiiti gɔ í wa si ilu nla gɔ, kù waa ce njoí Ilaaɔ, kù nɔ kù waa jirima inɛ kãma.

3 Wee si ilu akãu jaaɔ gɔ mɔ í wa be. Í ya naa ajɔð ajɔ bi tɛɛ ku sɔɔ ku ni, kiitim, amu do mbɛɛm.

4 Nɔi í kɔ hee í kpɛ. Amma si anyiɛ í lasabu si idɔɛ í ni, baa bii n kù wa n ce njoí Ilaaɔ, nɔ n kù wa n jirima inɛ gɔ,

⁵ do n̄ɲu fei, si na iyi í jò jaaɖu ihē í ya maa bitandim, an ceaa kiituu n̄ɲu do mbεεε, ku ba ku maà bitandim má.

⁶ N̄ɲi Lafēε í ni, to, i gbɔ bei woo kiiti laalɔu í fɔ be ɲa de.

⁷ Ilaaɖ kaa bei ku ce ku re zaka beεbe? Inε ɲa iyi í cica, kaa kiiti ɲa bii à waa dɔ siε anu dasã do idũ? Iyi í re m̄m, kaa kpε ku bei ku gbɔ ɲa.

⁸ N̄ wa n sɔ ɲei, á ce ɲɲa kiitii gbãa gbãa. Amma waati iyi amu Amame an nyi wa má an na n ba naane ku dasi si ileu ihē?

Kutɔɔi Farisi do woo gba fiati lempoo gɔ

⁹ Jesu í kpa m̄nda gɔ má na irii inε gɔ ɲa iyi à waa cɔ ara ɲɲa inε dee dee, nɔ à waa ca inε gɔ ɲa.

¹⁰ Í ni, amane minji gɔ ɲa à bɔ ku tɔɔ kpasēi Ilaaɖ, inε akã Farisii, inε akã mɔ woo gba fiati lempooi.

¹¹ Farisiu í leekɔ wa cea arae kutɔɔ wa ni, Ilaaɖ, n̄ saabuε do iyi n kù ye bei inε ɲa iyi à gbe, iyi à je woo taki inε ɲa, do woo ce laalɔ ɲa, do woo ce sakara ɲa, do woo gba fiati lempoo ɲa bei m̄kɔu ihē.

¹² Si azuma akã fei n̄ ya n d̄i anu ajɔ minji, nɔ mii iyi n̄ ba fei n̄ ya n nya zagaai si bei í jɔ.

¹³ Woo gba fiati lempoou mɔ í leekɔ í mu arae ikã, kù yɔkɔ kù wu iju lele, í le awɔ si iri í ni, Ilaaɖ, ce araarem amu ilu dulum.

¹⁴ Jesu í ni, n̄ wa n sɔ ɲei, hai be inεeu ihē í baa í je dee dee si wajui Ilaaɖ í nyiò ideε. Amma Farisiu kù je dee dee, domi inε iyi í so arae lele aa kaye lafēei, inε mɔ iyi í kaye arae aa soo lelei.

*Jesu í weea ama kpɔtɔɔ ɲa
(Cɔ Matie 19:13-15; Maaku 10:13-16)*

15 Si anyii n̄u, in̄e ̄a à gbã ama kp̄t̄o ̄a à naaa Jesu wa ku lesi ̄a aw̄o. Iyi m̄oc̄e ̄au à ȳo b̄ebe ̄oi à wa gbagba si ̄a.

16 Amma Jesu í ni a naa n̄u amu ̄au wa. N̄o í s̄o m̄oc̄e ̄au í ni, i j̄o amu ̄au a naa bi tom, i maà ganji ̄a, domi Ilaaã í je ilaalui in̄e ̄a iyi à j̄o ̄a.

17 Nt̄o nt̄o, in̄e iyi k̄u waa s̄ua Ilaaã iri ile bei ama keeke, Ilaaã kaa je ilaalue pai.

Idei ilu fia ḡo

(C̄o Matie 19:16-30; Maaku 10:17-31)

18 In̄e ngboi Zuifu ḡo í naa bi Jesu í beee í ni, M̄etu, aw̄o in̄e n̄ce, mii an ce n baò kuw̄e hai tã.

19 N̄oi Jesu í beee í ni, na mii í ce ì waa kpem in̄e n̄ce. In̄e ḡo k̄u w̄e iyi í je n̄ce bii k̄u je Ilaaã n̄u akã.

20 Ì mà s̄aa s̄aa mii iyi wooda í ni. Mii iyi wooda í ni wee, maà ce sakara, maà kpa in̄e, maà ce ile, maà jea in̄e ḡo s̄eɛda ibo, jirima iyeò baæ.

21 N̄oi in̄e eu í ni, ò wa n jirima mii ̄au be fei tã hai keekem.

22 Iyi Jesu í gb̄o b̄ebe, ̄oi í s̄o í ni, í gb̄ee mii akã. Koo i ta mii iyi ì ne fei n̄o i kp̄ã ilu are ̄a fia. Bii ì ce b̄ebe aa ba amani jiida lelei Āo. Si anyie n̄o i naa i toom.

23 Iyi m̄ok̄u í gb̄o b̄ebe ̄oi in̄e í f̄o nt̄o nt̄o, domi ilu amani nla n̄lai.

24 Iyi Jesu í c̄o ̄oi í ni, á gaabu hee ku caa ilu fia ku jesi Ilaaã ku je ilaalue.

25 Á faalaa kpoockpo ku l̄o si iwoi ab̄ee do iyi ilu amani á jesi Ilaaã ku je ilaalue.

26 N̄oi in̄e ̄a iyi à waa de sie it̄u à ni, bii b̄ebe i n̄o yooi á ba faaba.

27 Nɔ Jesu í sɔ̃ ɲa í ni, mii iyi amane í mɔ̃ngɔ, Ilaaɔ̃ kaa mɔ̃ngɔe.

28 Nɔi Piere í ni, wee à jò mii iyi à ne fei tã, à waa tooe.

29 Nɔ Jesu í ni, ntɔ ntɔ, ine iyi í jò kpasɛe fei, walakɔ aboe, wala igbã do ifɔe ɲa, wala iyeò baase, wala amaɛ ɲa, na irii bommai Ilaaɔ̃,

30 á ba ku kpɔ ku re si nsei, nɔ si antae má á ba kuwɛɛ hai tã ala.

Jesu wa fɔ ideɪ ikuɛ do kujɛ isɛ gbɛɛtasia

(Cɔ Matie 20:17-19; Maaku 10:32-34)

31 Jesu í kpe mɔcɔ maateɛji ɲau bi tɛɛ, nɔ í sɔ̃ ɲa í ni, wee à waa bɔ Zeruzalemu. Bei, ide iyi walii ɲau a kɔ na irii amu Amaɪ Amanɛu fei á ce.

32 Aa mum a daa dimi mmu ɲa si awɔ a yaakoom, nɔ a kpãm iju a tu sim antɔ.

33 Aa weem kpɔtɔɔ, si anyie nɔ aa kpam, amma si ajɔ mɛɛtasia an jɪ hai si bale.

34 Amma mɔcɔ ɲau a kù mà nkãma si ideu. Ideu í manji ɲa a kù gbɔ yaaseɛ.

Jesu í jò fɛɛju gɔ í ye ilu

(Cɔ Matie 20:29-34; Maaku 10:46-52)

35 Si isɛɛɛɛu Jesu í maai Zeriko. Wee fɛɛju gɔ wa buba itɪ kpãa wa bara.

36 Iyi í gbɔ ibai zamaa iyi wa lɔ, ɲai í bee mii í ce.

37 Nɔi à sɔ̃ à ni, Jesu ineɪ Nazaretiui wa lɔ.

38 Nɔi í wasi ku dɔ̃ anu wa ni, Jesu, tɔkui Davidi, ce araarem.

39 Inɛ ɲa iyi à waa cua ɲau à la sie à ni ku coko. Amma bei à waa ni ku cokou, beɛbe mɔi í ya dɔ̃ anu hee lele ku maa ni, tɔkui Davidi, ce araarem.

40 Nɔi Jesu í leekɪ í ni a naae wa. Iyi fɛɛjuu í to wa ɲai Jesu í beɛɛ í ni,

41 mii ì bi n ceeε. Nɔi í ni, Lafɛε, ò bi n ye ilui.

42 Nɔi Jesu í sɔɔ í ni, ye ilu. Naanεε í faabaε.

43 Nɔi gbakã í ye ilu, nɔ wa too Jesu í wasi Ilaaɔ ku saabu. Iyi zamaau í yɔɔ, nɔi aɲa fei à wasi Ilaaɔ ku saabu.

19

Jesu do Zakee

1 Jesu í to inɔ ilu Zeriko, nɔ wa lɔ.

2 Wee mɔkɔ ilu fia gɔ í wa be à ya kpoo Zakee, wa je inε ngboi woo gba fiɔi lempoo nɔ.

3 Nɔ wa de nɲu ku ye Jesu, amma kù ba kù yɔɔ na zamaau, domi nɲu amanε kandaai.

4 Nɔi í sei í bɔ waju í koo í gũ j̄ii ndii sikomɔɔ gɔ ku ba ku yɔɔ, domi í mà iyi do bei á lɔɔ.

5 Iyi Jesu í to tengi bii í wau, nɔi í wu iju lele í sɔɔ í ni, Zakee, kita wa n̄ya n̄ya, domi kpasɛi an sɔ nnyi.

6 Nɔ Zakee í kita wa do saasa í naa í gbaa do inɔ didɔ.

7 Iyi inε nɔ à yɔɔ, nɔi aɲa fei à gbagba à waa ni, í koo í sɔ kpasɛi ilu dulum.

8 Amma Zakee í dede í leekɔ si wajui Lafɛε í ni, bubui anim an na ilu are nɔ. Nɔ inε nɔ iyi ò takii nɔ ò gba mii ndu nɔ, an sindo nɲa beεbe má tuuba mεε.

9 Nɔ Jesu í sɔɔ í ni, nnyi inei kpasɛ n̄au ih̄ε à ba faaba, domi awɔ mɔ tɔkui Aburahamui.

10 Amu Amaí Amanε ò naa ku dede inε nɔ iyi à nyɔi n faaba nɔ.

Mɔndai iye iwo

(Cɔ Matie 25:14-30)

11 Si bei inε nɔ à waa de si ideu it̄i, nɔ í kpa mɔnda gɔ má. Inε n̄au à waa tamaa bei bii í to

Zeruzalemu á jε bommai gbakã, nɔ wee waati beεbe í maai Zeruzalemu. Na ηɔi í jɔ í kpa nηa mɔndau ihē ku ba ku nyisi iyi nηu kaa jε bommau gbãa gbãa.

12 Í ni, mɔkɔ amai amanlu gɔi í bɔ bomma ku jε hee ile j̄iij̄i gɔ si anyie nɔ ku baa ideε.

13 Hee ku maa ne ηɔi í kpe amaaceε ηa aηa mεεwa, nɔ í na aηa fei kpekelei wura gɔ nɔ í ni, i ceɔ fiau ihē s̄ia hee n maa n baa. Iyi í fɔ beεbe í tã nɔ í ne.

14 Amma inei ilεε ηa à cɔo nɔ à be ine ηa si anyie à ni aηa a kù bi ku jε bomma si ilei aηa.

15 Waati iyi í jε bommau í baa si ilεε, ηɔi í kpe amaace ηa iyi í na fiau wo bi tεε ku ba ku ye bei fiai ine fei í bíaa.

16 Inε sinteu í naa í ni, Lafēε, kpekele iyi ì nam nɔu n ceɔ s̄ia hee n ba riba mεεwa.

17 N̄ɔi í s̄ɔɔ í ni, í s̄ia, awɔ amaace jiidai. Si bei ì jε ilu naane si mii keekeu ihē, an j̄ɔ í jε ilaalu si ilu mεεwa.

18 Inε minjisiau mɔ í naa í ni, Lafēε, kpekele iyi ì nam nɔu n ceɔ s̄ia hee n ba riba miu.

19 Nɔ í s̄ɔɔ í ni, awɔ mɔ, an ceε ilaalu si ilu miu.

20 Nɔ ine mmu í naa má í ni, Lafēε, fiaε wee. N̄ wooi si mango

21 domi n̄ wa n ce njoε si na iyi í j̄ɔ ì jε ine ku gaabu. Mii iyi i kù jile nηui i ya maa de ku so, baa bii i kù gbē ì ya maa dai.

22 N̄ɔi ilaaluu í s̄ɔɔ í ni, awɔ amaace yaamɔ, an kiitiei hai si ideε iyi ì fɔ. Awɔi ì mà iyi n̄ jε ine ku gaabu, n̄ ya n so mii iyi n kù jile, nɔ n da mii iyi n kù gbē.

23 To, na mii í ce i kù ni i wēa ine ηa fiam nɔu i da nηa si inyi ku ba n ba ndom do riba waati iyi n̄ baa.

24 N̄ɔi í s̄ɔ ine ηa iyi à wa beu í ni a gba fiau a na ilu mεεwau.

25 Nɔi à sɔɔ à ni, Lafɛɛ, ine nɔu í ne mɛɛwa tā.

26 Nɔi í ni, n̄ wa n sɔ n̄ei, ine iyi í ne, lafɛɛi aa kɔɔa si. Ine mɔ iyi kù ne, baa andi keeke iyi í ne mɔm aa gbaai.

27 Si anyie nɔ í ni, i koo i naam mbeem n̄au wa ihɛ, aɔa iyi a kù bi n̄ je bommau, nɔ i kpa n̄a si wajum.

Jesu wa lɔ inɔ ilu Zeruzalemu

(Cɔ Matie 21:1-11; Maaku 11:1-11; Zãa 12:12-19)

28 Iyi Jesu í fɔ beɛbe í tā, nɔi í mu kpãa í cuaa zamaau wa bɔ ikpa Zeruzalemu.

29 Si iseenɛɛu í maai ilu Betifaze do Betani, kəkɔi geetei Olivie. Nɔi í be mɔcɔ minjie gɔ n̄a

30 í sɔ n̄a í ni, i bɔ ilu iyi í wa waju n̄ɛu be. Bii ì to be n̄a aa ye ama gbankɛɛ gɔ wa so be iyi ine gɔ kù gũu titã. I fũu i naam wa ihɛ n̄a.

31 Nɔ bii ine gɔ í bee n̄e í ni, na mii í ce ì waa fũu n̄a, i ni, Lafɛɛi í ne bukaataɛ.

32 Ine n̄a iyi Jesu í beu à koo à ba mii n̄au fei í ce si bei í sɔ n̄au.

33 Si waati iyi à waa fũu, ilu gbankɛɛ n̄au à ni, beirei í ce ì waa fũu n̄a.

34 Nɔi à ni, Lafɛɛi í ne bukaataɛ.

35 Nɔi à naaa Jesu ama gbankɛɛu wa. Nɔ à tɛ si ibɔ n̄a n̄a Jesu í bei í gũ antaɛ í buba si.

36 Iyi í sinti ku ne, nɔi ine n̄a à wasi ku tɛ ibɔ n̄a n̄a si kpãau.

37 Iyi í maai Zeruzalemu tengi bii kpãai geetei Olivie í sinti ku dasi lɔma, nɔi mɔcɔɛ n̄au fei à waa dɔ anu à lɔsi Ilaaɔ ku saabu do inɔ didɔ na irii maamaake n̄a iyi à yeu fei.

38 À wasi ku ni, Ilaaḏ ku weea ilaalu iyi wa naa do irii Lafēε. Ilaaḏ ku jè laakai ku sū ku wa lele nɔ ku nyisi amboεε.

39 Hai si inɔ zamaau Farisi gɔ ηa à sḡ Jesu à ni, Mεεtu, sḡ mɔcɔε ηau a coko.

40 Nḡi Jesu í ni, ñ wa n sḡ ηε, baa bii ine ihē ηa à coko, kuta ηa aa dḡ anu.

Jesu í kpataa inei Zeruzalemu ηa

41 Si bei Jesu í maai Zeruzalemu, ηḡi í yε iluu nɔ wa kpataa inεε ηa í ni,

42 ñ bi wo i mà ηa mii iyi á mu nηε laakai ku sū, baa nnyi. Amma nsei í manji nηε.

43 Awaati wa naa si ηε iyi mbεε nηε ηa aa bu ilu nηε koe, aa bii si ηε a mante ηε canga do nje.

44 Aa lεge ilu nηε do inε inεε ηa iyi ì wa inɔε ηa. A kaa jè kuta baa akā ku le si nje ajɔ nηu. Bεεbei á ce si na iyi í jè Ilaaḏ í naa bi tu ηε nɔ i kù mà ηa.

Jesu í wa bantumai kpasēi Ilaaḏ

(Cɔ Matie 21:12-17; Maaku 11:15-19; Zāa 2:13-22)

45 Waati iyi à to Zeruzalemu Jesu í bɔ bantumai kpasēi Ilaaḏ. Nɔ í lɔsi ku lele woo ta iwò ηa.

46 Í sḡ ηa í ni, à kɔɔ à ni, Ilaaḏ í ni ilei nηu ile bi ku tɔɔi á je. Amma inε wee ì coo bi ku tɔtɔi ile ηa.

47 Jesu í ya maa kɔa ine ηa si cioi idei Ilaaḏ ajɔ fei kpasēi Ilaaḏ be. Nḡi ine ngboi woo weei Ilaaḏ ηa do woo kɔ ine ηa si wooda ηa do ilu irii inei Zuifu ηa à waa bi a kpaa.

48 Amma a kù mà beirei aa ce, domi ine feii í ya maa de si ideε itfi do laakai.

20

Hai iwoi yiikoi Jesu wa naa

(Cɔ Matie 21:23-27; Maaku 11:27-33)

¹ Ajɔ nɔu gɔ si bei Jesu wa kɔ zamaau si cio bantumai kpasɛi Ilaaɔ wa sisi laabaau jiidau, nɔi inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ na do woo kɔ inɛ na si wooda na do inɛ ngbo na à faata wa.

² Nɔ à ni, sɔ wa, yiiko yoomai ì waa ceò mii nau ihɛ, mà yooi í naɛ kpãaɛ.

³ Nɔi í sɔ na í ni, amu mɔ, an bee nɛ ide gɔ. I sãm na,

⁴ hai iwoi Zãa í ba yiiko iyi í dasiò inɛ na inyi. Hai bi Ilaaɔ de, mà hai bi amanɛ na.

⁵ Nɔi à waa busi nɛ à waa ni, beirei aa ka jɛaa. Nsei nɔɔ, bii à jɛaa à ni hai bi Ilaaɔi, á bee wa beirei í ce a kù dasi Zãa naanɛ.

⁶ Bii à nɔ à ni hai bi amanɛ nai, inɛ na aa na a ta wa kuta domi inɛ fei í dasi naanɛ iyi Zãa waliii.

⁷ Nɔi à jɛ à ni, a kù mà hai iwoi í ba yiikoɛ.

⁸ Nɔ Jesu í sɔ na í ni, amu mɔ, n kaa n sɔ nɛ yiikoi inɛ iyi n wa n ceò mii nau ihɛ.

Mɔndai gaanɔɔma laalɔ na

(Cɔ Matie 21:33-46; Maaku 12:1-12)

⁹ Si anyiɛ nɔ í kpaa inɛ na mɔndau ihɛ í ni, inɛ gɔ í ce ikou nɔ í lɔ si jii ndii rezɛɛ nɔ í ce kaa í kaakoɛò. Nɔi í so gaanɔɔma na í dasi na si ikou a maa logooɛ, í bei í bɔ ilu koo kpɛ bɛ.

¹⁰ Waati iyi jii nau í so í to ku ka, nɔi í bɛ woo ce icɛ gɔ bi gaanɔɔma nau koo gba iyi í jɛ ti nɔu wa. Nɔ gaanɔɔma nau à cãa à leleɛ í nɛ awɔ ngbɛ.

¹¹ Nɔ ilu ikou í bɛ woo ce icɛ mmu má. Nɔ à cã nɔu mɔ, à buu yaka yaka, à sindaɛ awɔ ngbɛ.

12 Nɔ́ í bɛ amane mɛetasia wa má, nɔ́ à mɛɛ nɛɛu mɔ́ à bɛi à leleɛ.

13 Nɔ́i ilu ikou í ni, beirei an ce. An bɛ ama akām iyi ñ bi jiidau. Aa yɔkɔ a jirimæ.

14 Amma iyi gaanɔma ɛau à yɔɔ, ɛɔi à busi nɛɛ à waa ni, i cɔ inɛ iyi á na ku je tubuu. Ka kɛaa ku ba ileu ku je tu wa.

15 Nɔ́i à muu à fitæ hai inɔ́ karau nɔ́ à kɛaa.

Nɔ́i Jesu í ni, to, nɛɛi, beirei ilu ikou takæ á ce nɛɛa.

16 Á koo ku kɛa ɛai, nɔ́ ku dɛ inɛ mmu ɛa ku dasi ɛa si ikou. Iyi à gbɔ ideu, ɛɔi à ni, Ilaaɔ ku maà ce bɛɛbɛ.

17 Amma Jesu í cɔ ɛa, nɔ́ í ni, bii bɛɛbɛi, yoomai í je yaasei kukɔu ihɛ́ si bɛi í ni,

Kuta iyi woo ma ɛa à kɔsiu,

Nɛɛui í baa í je kuta sintei icui ileu.

18 Nɔ́ inɛ iyi í cuku si kutau fei, á cɛi. Inɛ iyi í nɔ́ í bata mɔ́ á lɔ́lɔ́i nɛkɔ́ nɛkɔ́.

Fiai lempoo ku sã

(Cɔ Matie 22:15-22; Maaku 12:13-17)

19 Iyi inɛ nɛɛboi woo weei Ilaaɔ ɛa do woo kɔ inɛ ɛa si wooda ɛau à gbɔ ideu gbakã ɛɔi à waa dɛ bɛi aa ce a mu Jesu. Amma à waa ce nɛɛoi zamaau. À waa bi a muui domi à mà iyi na irii aɛai í kɛa mɔ́ndau.

20 Nɛɛui í jɔ́ si fei ndɛɛ à ya maa ce laakæ. Nɔ́i à bɛ sie woo zamba gɔ ɛa iyi à yɛ bɛi inɛ jiiida ɛa a koo a cɔ laakæ. À bɛ ɛai ku ba a leaa taai ide nɔ́ a ba kɛãa a muu a daa ilu ileu si awɔi nɛɛu iyi í nɛ gbugbã.

21 Inɛ ɛau à sɔ́ɔ ide à ni, Mɛɛtu, à mà iyi ideɛ do cio iyi ì waa kɔ inɛ ɛa siu, fei ndɛɛ dee deei. I ci ya na inɛ gɔ ntɔ́ na kubi, ì waa nyisi inɛ ɛa kɛãai Ilaaɔ si ntɔ́ɛ.

22 Á sĩa ka sãa ilaalu Sezaa fiaí lɛmpoo? Mà ka maà sãa.

23 Amma Jesu í mà muafiti nɛɔ, nɔ í ni,

24 i nyisim kpɛkɛɛ akã wa n cɔ. Fotooi yooi í wa si kpɛkɛɛ ihẽ nɔ irii yooi à kɔ si. Nɔi à ni, ti Sezaai.

25 Nɔi Jesu í sɔ nɔ í ni, to, i sãa Sezaa iyi í jɛ tɛɛ nɔ. Nɔ i sãa Ilaaɔ mɔ iyi í jɛ tɛɛ nɔ.

26 Nɔi à mɔngɔ ku too awɔ do ideɛ nɔ iyi wa fɔ si wajui zamaau. Nɔi à bitɔ do ide nɔ iyi í jɛɔ, nɔ à coko nɔ.

Idei kujɔi iku nɔ

(Cɔ Matie 22:23-33; Maaku 12:18-27)

27 Si ajɔ akãu Sadusi gɔ nɔ mɔ à naa bi Jesu. Anɔi à ya maa ni iku nɔ a kaa jɔ. Iyi à to bi tɛɛ nɔi à beɛ à ni,

28 Mɛɛtu, ide iyi Moizi í kɔ nwa wee. Í ni bii inɛ gɔ í ku í jɔ aboɛ, nɔ nɛɔ do aboɛ a kù nɛ ama, ifɔɛ ku so jaaɔu ku ba ku bía igbãɛ ama.

29 Wee inɛ mɛɛje gɔ nɔ à wɛɛ iyi à jɛ amai baa akã. Igbã nɔ í so abo nɔ í ku, kù nɛ ama do abou baa akã.

30 Nɔi inɛ minjisiau do mɛɛtasiaɔ à so jaaɔu.

31 Nɔ bɛɛbɛi í ce si gãmɛi anɔ mɛɛjeu fei, nɔ à ku. Kãma nɔ kù ba ama do abou.

32 Nɔ si anyiɛ abou mɔ í na í ku.

33 To, ajɔ iyi iku nɔ aa na a jɔ, aboi yoo nɔi á jɛ, si bɛi anɔ mɛɛjeu fei à soo aboi.

34 Nɔi Jesu í jɛ nɔ í ni, si andunyaɔ ihẽ inɛmɔkɔ do inaabo nɔ à ya so nɛ.

35 Amma inɛ nɔ iyi Ilaaɔ í jɔ à jɔ hai si bale à ba kuwɛi ala, abo do mɔkɔ nɔ a kaa ya so nɛ má.

36 Aa yei bɛi amaleka nɔ, a kaa ku má. Aa jɛ amai Ilaaɔ nɔ si na iyi í jɔ à jɔ hai si bale.

³⁷ Si waati iyi Moizi í yε ama j̄i iyi í mu ina nɔ kù waa jou, n̄ju takae í fɔ mam mam iyi iku ηa aa j̄i. Waati n̄ju í kpe Ilaaḏ Laf̄ēi Aburhamu do Izaaki do Zakɔbu.

³⁸ Ntɔ ntɔ, Ilaaḏ kù jε Laf̄ēi iku ηa, ti ilu hunde ηai, domi bi tεε, inε fei ilu hundei.

³⁹ N̄oi woo kɔ inε ηa si wooda ηau, gɔgɔ ηa à gba ide à ni, ide iyi ì fɔu bε Mεεtu, dee dee.

⁴⁰ Si anyiε a kù jε a kù beεε ide gɔ má.

Davidi do inε iyi Ilaaḏ í cica

(Cɔ Matie 22:41-46; Maaku 12:35-37)

⁴¹ Nɔ Jesu í bee ηa í ni, beirei aa ce a ni inε iyi Ilaaḏ í cicau tɔkui ilaalu Davidii.

⁴² Davidi takae í fɔ si tiaí iri ku kɔε í ni,
Aḏ Laf̄ēε í s̄o Laf̄ēem í ni,
Buba awɔ njem,

⁴³ Hee n ce mbεεε ηa bi ku lesi isεε titã.

⁴⁴ To, bii Davidi takae wa kpoo Laf̄ēε, beirei á ce ku jε tɔkuε má.

I mu ara n̄jε do woo kɔ inε ηa si wooda ηa

(Cɔ Matie 23:1-36; Maaku 12:38-40)

⁴⁵ Si bei inε fei wa de si Jesu it̄i, ηoi í s̄o mɔcɔε ηa í ni,

⁴⁶ i mu ara n̄jε do woo kɔ inε ηa si wooda ηau, aηa iyi à ya bi a maa dabii do ibɔ kumboo, nɔ à bi a ya ce aηa fɔɔ do jirima nla nla si bantuma. A ci ya bi kaa kitã inε ngbo ηa ile bi kutɔtɔɔ do inya sinte bi ku ce jingau ηa.

⁴⁷ À ya takii jaaḏ ηa a gba mii ndu ηa ηa fei, nɔ à ya maa ce kutɔɔ sisɔ ku ba a ye ηa n̄ju akã. Na ηoi í jò ijuukpã n̄ja á la ku caa.

21

Fia iyi abo jaaõ gɔ í dasi

(Cɔ Maaku 12:41-44)

¹ Iyi Jesu í fɔ bæɛɛɛ í tã nɔi í wu iju wa cɔ bei ilu fia nã à waa dasi fia si kpakoi kɔletiu.

² Nɔ í yɛ abo jaaõ ilu are gɔ mɔ í sɔsi kpɛkɛɛ keeke minji gɔ.

³ Nɔi í ni, ntɔ ntɔ, jaaõ ilu areu ihẽ í dasi fia í re inɛ nã iyi à gbe fei.

⁴ Inɛ nã iyi à gbe nãu fei, iyi í lesi antai fia nã nã à dasi, amma abou, baa do iyi í jɛ ilu are, andi iyi í nɛ feii í dasi bɛ, nkãma kù gbea iyi á maa wɛɛò má.

Jesu wa fɔ ideɪ kpasɛi Ilaaõ ku lɛgɛ

(Cɔ Matie 24:1-2; Maaku 13:1-2)

⁵ Ajɔ nɔu gɔ inɛ gɔ nã à fɔ à waa ni kpasɛi Ilaaõu í sía do kutɛ nã fei do amua nã iyi à na Ilaaõ à ceað booda. Iyi Jesu í gbɔ bæɛɛɛ nɔi í ni,

⁶ mii nãu bɛ iyi ì waa yɛ fei nã ajɔ akã á kpa iri. Kuta baa akã kaa na ku maa lesi nje bɛ má, aa kɛkɛɛ mbɛ fei.

Wahala iyi á naa si waatii ankãanyi

(Cɔ Matie 24:3-14; Maaku 13:3-13)

⁷ Nɔi à beɛɛ à ni, Mɛɛtu, waati yoomai inɛ nɔu á to wa. Nyinda yoomai aa ka tako ka yɛ.

⁸ Nɔi Jesu í sɔ nã í ni, i ce laakai nã i maà jò inɛ gɔ ku ði iju nɛ, domi inɛ nã iyi aa na a maa naa akã akã a maa ni anjai à jɛ inɛ iyi Ilaaõ í cicau aa kpɔ. Nɔ aa nyi a sɔ nɛ má a ni, waatiu í maai wa mbɛ. Amma i maà too nã nã.

⁹ Bii ì gbɔ à waa fɔ laabaau i gũ nã do ija nã, i maà jò zigi nɛ ku da, domi nɔu nãu bei á tako ku to wa. Amma kù jɛ waatii ankãanyiu bɛ titã.

10 Njɔi í sɔ̃ ɲa má í ni, dimi gɔ̃ ɲa aa ya na a maa ja do dimi mmu ɲa, nɔ̃ ilaalu gɔ̃ ɲa mɔ̃ aa maa ja do ilaalu mmu ɲa.

11 Ilɛ á yaya bii gɔ̃ ɲa nla nla, nɔ̃ si ilɛ gɔ̃ ɲa mɔ̃ ari á ce do bɔ̃ɔ̃ laalɔ̃ ɲa iyi á kpa inɛ nkpɔ̃. Aa na i yɛ maamaake laalɔ̃ ɲa do nyinda nla nla ikpa lele hee zigi nɲɛ ku da.

12 Amma hee nɲu ɲau bɛ fei ku maa ce aa mu ɲɛ a kpã ɲɛ iju. Aa dasi ɲɛ awɔ̃i woo kiiti ɲa ile bii à ya ce kutɔ̃tɔ̃ ɲa, aa dasi ɲɛ piisɔ̃ɔ̃, nɔ̃ a bɔ̃ɔ̃ ɲɛ bi amanlu ɲa do bi ilu ilɛ ɲa na irim.

13 Nɲu ɲau bɛi á mu nɲɛ kpãa i jɛ̀ɔ̃ sɛɛdam ɲa.

14 Na nɲu, i jilɛ idɔ̃ nɲɛ i maà ya biti do ide iyi aa fɔ̃ i nyà ara nɲɛ ɲa.

15 I maà biti ɲa domi an mu nɲɛ ide do bisi iyi mbɛɛ nɲɛ ɲa kãma nɲa a kaa yɔ̃kɔ̃ a jã ɲɛ hee má jɛ a kɔ̃.

16 Baa iyèɔ̃ baa nɲɛ ɲa do igbã nɲɛ ɲa do ifɔ̃ nɲɛ ɲa do nyaanze nɲɛ ɲa do kpaasi nɲɛ ɲa, aa zamba ɲɛ nɔ̃ a j̀ɔ̃ a kpa inɛ nkpɔ̃ si inɔ̃ nɲɛ.

17 Inɛ fei á cé ɲɛi na irim.

18 Amma baa ntõi iri akã nɲɛ kaa da ku nyɔ̃.

19 I temua ɲa, aa ba faabai hunde nɲɛ.

Jesu wa fɔ̃ idẽi iri ku kpai Zeruzalɛmu

(Cɔ̃ Matie 24:15-21; Maaku 13:14-19)

20 Ajɔ̃ iyi ì yɛ woo ja igũ ɲa à to wa Zeruzalɛmu à buu koe, ì mà ɲa iyi iri kukpɛ́ í maai wa mbɛ.

21 Waati bɛɛbɛ inɛ ɲa iyi à wa ilɛi Zudee a sa a bɔ̃ iri kuta ɲau. Inɛ ɲa mɔ̃ iyi à wa inɔ̃ ilu Zeruzalɛmu takɛ a sa a fita, inɛ ɲa mɔ̃ iyi à wa iko ku sũ a maà bɔ̃ inɔ̃ ilu má.

²² Ntɔ ntɔ, waatiu á je waati iyi Ilaaɔ́ á kpã inɛ ɲa iju ku sã gbese ku ba mii iyi à fɔ si kukɔi ideɛ ku kɔ̃.

²³ Waati beɛbe wahalai baasɪ ɲa do ayawo ɲa á caa. Inɔ ku fɔ nla nlaí á wa si ilɛu si na iyi í jɔ́ Ilaaɔ́ á sã idɔ̀kɔ̃ɛ si inɛ ɲau.

²⁴ Aa maa kpa ɲa do taakuba, nɔ a mu ɲa aru si ilɛ fei. Dimi mmu ɲa aa tɛɛɛ Zeruzalɛmuui hee waatiu koo kpaɔ́ iri.

Kunaaí Amai Amanɛ

(Cɔ Matie 24:29-31; Maaku 13:24-27)

²⁵ Aa ye nyinda si inunu do si cukpa do si andaiya ɲa. Nɔ si ilɛ ibai tenku do kucãi inyiu á jɔ́ dimi ɲa a biti hee a kaa mà baa bei aa ce.

²⁶ Baa njo alála á jɔ́ inɛ ɲa a kasãm na mii ɲa iyi á na ku ce si andunyau ihɛ́, domi gbugbãi lele ɲa aa maa yayai.

²⁷ Waati beɛbei aa ye amu Amai Amanɛ n̄ faata wa si kudũi ijɪ do gbugbã nla nla do amboe.

²⁸ Bii iyi be ɲa à sinti ku ce, i leekɪ́ i mu ara nɲɛ ɲa, domi faaba nɲɛi í maai wa.

Yaase iyi j̄i ndii figi wa nyisi

(Cɔ Matie 24:32-35; Maaku 13:28-31)

²⁹ Nɔ Jesu í kpa ɲa mɔ́nda ɔ́ í ni, i cɔ́ j̄i ndii figi do j̄i ɲa iyi à gbe fei.

³⁰ Bii ì ye í sinti ku ru wua ɲa, inɛ taka nɲɛ ì ya mà ɲa iyi atɛ́ í maai wai.

³¹ Beɛbe mɔ́i bii inɛ mɔ́ ì ye mii ɲau be wa ce, i mà ɲa iyi bommai Ilaaɔ́i í maai wa.

³² Ntɔ ntɔ n̄ wa n sã ɲɛ, inɛi nsei ɲa, kù je aɲa feii aa ku ideu ihɛ́ ku bei ku ce.

³³ Lele do ilɛ fei á na ku tã amma idem ɲa a kaa tã pai.

I ce laakaii ara nɛɛ ɲa

³⁴ I ce laakaii ara nɛɛ ɲa ku ba i maà na i jɛ hai nɛ laakai ɲa na atɛ ku mɔ do ije ku bi do lasabui mii ndii andunya ɲa. Bii kù jɛ bɛɛbɛ ajɔu á na ku boe ɲɛi bɛi cɛkũm,

³⁵ domi á na ku ba inɛ ɲa iyi à wa si andunyaui ihɛ fei.

³⁶ Na nɲu, i cɔ kpãa i maa ceò kutɔɔ ɲa waati kãma fei ku ba i ba gbugbã i gbã si mii iyi wa naa fei ɲa, nɔ i yɔkɔ i leekɪ si wajui amu Amai Amanɛ ɲa.

³⁷ Ajɔ fei Jesu í ya kɔ inɛ ɲa si cio kpasɛi Ilaaɔ, alɛ nɔ koo sũ geetei Olivie.

³⁸ Bii iju í má inɛ fei í ya naa kpasɛi Ilaaɔ bɛ ku gbɔ̀ò ideɛ iyi wa fɔ.

22

Inɛ ngbo ɲa à waa busi nje a kpa Jesu

(Cɔ Matie 26:1-5; Maaku 14:1-2; Zãa 11:45-53)

¹ Jingauì Pɛɛ hai nɛ lefee iyi à ya kpe jingauì Iku ku kuau í maai wa.

² Inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ ɲa do woo kɔ inɛ ɲa si wooda ɲau à waa dɛ kpãa bɛi aa ce a kpaò Jesu, amma à waa ce njoì zamaau.

Zudasi á fita anyii Jesu

(Cɔ Matie 26:14-16; Maaku 14:10-11)

³ Nɔi Seetam í lɔ idɔi Zudasi iyi à ya kpe Isikarioti. Wee inɛ akãì mɔcɔ maateeji ɲauì.

⁴ Zudasi í koo í dɪ anu tɔɔsi do inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ ɲau do inɛ ngboi woo degbe kpasɛi Ilaaɔ ɲau do yaase bɛi á ce ku da nɲa Jesu si awɔ.

⁵ Nɔi inɔ nɲa í dɔ̀ nɔ à ni aɲa aa mua fia.

⁶ Nɔ Zudasi í jesi, nɔ wa de kpãa bei á ce ku da nɔa Jesu si awɔ, zamaau ku maà ti ku mà.

Jesu í ce sɔlui jingau

(Cɔ *Matie 26:17-25; Maaku 14:12-21; Zãa 13:21-30*)

⁷ Nɔi ajɔi jingau Pɛɛ hai ne lefeeu í to wa si bii à ya kpa angudãi jingau Iku ku kua a ceò kuweeu.

⁸ Nɔi Jesu í be Piɛɛ do Zãa í ni, i koo i ce sɔlui jingau Iku ku kuau ka jɔɔ ɔa.

⁹ Nɔi à beɛɛ à ni, iwoi ì bi kaa ce sɔluu.

¹⁰ Nɔi í sã ɔa í ni, bii ì lɔ inɔ iluu ɔa aa ye mɔkɔ gɔ wa so inyi jɔlɔ. I toɔɛ. Mɔkɔu á koo ku lɔ kpasɛ gɔ. Kpasɛ bii á lɔu

¹¹ i koo i sã ilu kpasɛu i ni ɔa, Mɛɛtu í ni ka beɛɛ ile bii nɔu á je jingau Iku ku kua do mɔcɔi nɔu ɔa.

¹² Mɔkɔu á bɔɔ ɔe si antai ile kukpɛkɛ gɔ nɔ á nyisi ɔe ilaawa nla gɔ iyi à ce sɔlui fei ndɛɛ tã. Bei aa ce nwa sɔlui jingauu ɔa.

¹³ Iyi à ne nɔ à koo à ba mii ɔau fei í cei dee dee si bei í sã ɔau, nɔ à ce sɔlui jingauu.

Ije iyi aa ka yeò gigii ikui Jesu

(Cɔ *Matie 26:26-30; Maaku 14:22-26; IWB 11:23-25*)

¹⁴ Iyi waatiu í to, Jesu do mɔcɔɛ ɔau à bɔ tengi bii à ce sɔluu, nɔ à buba à waa je.

¹⁵ Nɔi Jesu í sã ɔa í ni, ñ bi ntɔ ntɔ n ce jingau Iku ku kuau ihɛi awae ɔa n bei n ye ijuukpãm nɔu.

¹⁶ Nɔ ntɔ ntɔ ñ wa n sã ɔei, n kaa n je jingau ihɛ má bii kù je si andunya titɔi Ilaaɔ.

¹⁷ Iyi í fɔ beɛbe í tã, ɔi í so kɔɔfu í saabu Ilaaɔ nɔ í sã mɔcɔɛ ɔa í ni, i gba vɛɛ iyi í wa si kɔɔfuu ihɛ i mɔ inɛ fei.

18 Amma ñ wa n sã ñei, hai nsei amu n kaa n mɔ vɛɛ má hee andunya titõi Ilaaã koo too wa.

19 Si anyii ññu, nɔ í so pɛɛ nɔ í saabu Ilaaã titã í bei í bububuɛ, nɔ í na ña í ni, iyi ihẽi í je aram [iyi ñ na na iri ññe. I ya coo ña i maa yeð gigim.

20 Iyi à je à tã ññi í so kɔɔfu má í na ña í ni, kɔɔfu ihẽi í je nyindai akabuu titõ iyi Ilaaã í ði do ñjem iyi á nikã na iri ññe si ikum.]

21 Amma i cɔ inɛ iyi á zambam ññu wee í wa ihẽ, aɔwɛ do tom nii í wa si inɔ jeɛ ihẽ aɔ.

22 Amu Amai Amanɛ an ku si bei Ilaaã í jilɔ. Amma ijuukpãi inɛ iyi á zambam ññu á la.

23 Ññi à sinti ku bee ññe à waa ni, yooi á yɔkɔ ku ce dimiɛ si inɔ nwa.

Yooi í je inɛ ngbo

24 Ññi kakɔó í dede si aninii mɔcɔ ñau, à waa bee ññe inɛ iyi á je inɛ ngbo si inɔ ñña.

25 Ññi Jesu í sã ña í ni, amanlui andunya ña à ya maa taa inɛ ña amanlu ku jei, nɔ inɛ ngbo ña iyi à waa nyisi gbugbã ñña à ya bi a kpe aña woo ce jiida ña.

26 Amma inɛ i maà ye beɛbe ña. I jò inɛ iyi í la í re si inɔ ññe ku baa ku je keeke ññe, nɔ inɛ iyi í je inɛ ngbo kú je amaace ññe.

27 Inɛ iyi í buba wa je si antai taabu do inɛ iyi wa naaò ijɛu wa, yoo ññai í re. Kù je inɛ iyi wa jɛui? To, amu wee ñ wa inɔ ññei bei inɛ iyi wa naaò ijɛu wa.

28 Inɛi ñ temua do amu si wahalam ñau ña.

29 Na ññu, si bei Baaba í jilɛem bommau, beɛbe mɔi amu mɔ ñ wa n jilɛ ññe

³⁰ ku ba i je nɔ i mɔ do amu si bommam ɲa, nɔ i buba si batai amanlu ɲa i kiitiò dimi maateejii Izireli ɲau.

Jesu wa fɔ iyi Piɛɛ á jã ku ni kù mà nɲu
(Cɔ Matie 26:31-35; Maaku 14:27-31; Zãa 13:36-38)

³¹ Nɲi Jesu í ni, Simɔɔ, Simɔɔ, Seetam í tɔɔ kpãa ku ba ku fɛɛ bei iya.

³² Amma amu ñ ce kutɔɔ na iriɛ ku ba naanɛ ku dasie ku maà gaizia. Nɔ awɔ, waati iyi aa kpaasi idɔ má, mua kpaasie ɲa mɔ gbugbã.

³³ Nɲi Piɛɛ í ni, Lafɛɛ, ñ tã sɔɔlu awaɛ ka bɔ piisɔɔ, bii iku mɔi ka ku aɲɔ.

³⁴ Nɲi Jesu í ni, Piɛɛ, ñ wa n sɔɛi, idũuyi mɔm, hee aɲɛɛ ku maa kɔ aa jã ise gbɛeta i ni i kù màm.

Taalili do bɔgɔ do taakuba

³⁵ Si anyii nɲu ɲi Jesu í bee ɲa í ni, si waati iyi ñ be ɲɛ hai mu taalili do bɔgɔ do baata ì kua ngɔgɔ ɲa? Nɲi à je à ni, aawo, a kù kua nkãma.

³⁶ Nɲi í ni, to, nsei, kù je bɛɛbe má. Inɛ iyi í nɛ taalili ku soo, bɛɛbe mɔi inɛ iyi í nɛ bɔgɔ ku soo. Inɛ mɔ iyi kù nɛ taakuba, ku ta ibɔɛ ku rað.

³⁷ Si anyii nɲu má, í sɔ ɲa í ni, ideu ihɛ iyi à kɔ na irim nɔu á cei, si bei à ni, à dooɔɛ si woo ce laalɔ ɲa. Kù nɔ kù nɛ bei á ce iyi kù ce bɛɛbe.

³⁸ Nɲi mɔcɔ ɲau à ni, Lafɛɛ, taakuba minji gɔ wee. Nɔ í ni, ka jɔ ide nɲu bɛ.

Jesu wa ce kutɔɔ si iri kutai Olivie

(Cɔ Matie 26:36-46; Maaku 14:32-42)

³⁹ Iyi Jesu í fɔ bɛɛbe í tã nɔ í fita hai inɔ iluu í bɔ iri kutai Olivie si bei í nɛ dɔɔnɛɛ. Nɔ mɔcɔɛ ɲa à waa tooɛ.

40 Iyi à to inyau, n̄oi í s̄o ña í ni, i ce kutɔɔ ña ku ba i maà dási kulelei inɛ ña.

41 Si anyii n̄nu n̄o í s̄ekɛɛ í j̄ò ña zakai kujji kutai awo n̄o í gule bɛ wa ce kutɔɔ

42 wa ni, Baaba, bii ì bi, aa j̄ò wahalau ih̄ɛ ku j̄im. Amma ku maà ti ku j̄ɛ ti idɔɔbim, j̄ò idɔɔbie ku ce. [

43 N̄oi amaleka ḡo í naa siɛ wa hai lele í naa í muaa gbugbã.

44 Si in̄o ku f̄o nla n̄l̄au wa ce kutɔɔui do gbugbã, n̄o í da koko hee wa tontoo ilɛ. Koko iyi í dau í yei bei n̄jɛ.]

45 Iyi í ce kutɔɔu í tã n̄oi í dede í b̄o bi m̄ocɛ ñau n̄o í koo í ba à waa s̄i njoo do in̄o ku f̄o.

46 N̄o í bee ña í ni, na mii í ce ì waa s̄i njoo ña. I dede i ce kutɔɔ ña ku ba i maà dasi kulelei inɛ ña.

À mu Jesu

(C̄o Matie 26:47-56; Maaku 14:43-50; Z̄aa 18:3-11)

47 Iyi Jesu wa f̄o b̄ɛɛbɛ gbakã n̄oi Zudasi inɛ akãi m̄oc̄o maateoji ñau í to wa do zamaa ḡo. Iyi í to wa í na wa baaba Jesu.

48 N̄oi Jesu í ni, Zudasi, do dimii f̄oɔ bɛ ih̄ɛi aa zambað amu Amai Amanɛ?

49 Inɛ ña iyi à waa too Jesuu, iyi à yɛ mii iyi wa ce, n̄oi à bee Jesu à ni, Laf̄ɛɛ, ka da ña do taakubau?

50 N̄oi inɛ akã ñna í cafe it̄i n̄jei amaacei woo wee n̄lai Ilaaɔu í buu.

51 Amma Jesu í ni, i leek̄i, i j̄ò b̄ɛɛbɛ. N̄o í lu it̄i m̄ok̄ou n̄o í ba iri.

52 Si anyii n̄nu Jesu í bee inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ ña do inɛ ngboi woo degbe kpas̄ɛi Ilaaɔ ñau do inɛ ngbo ña iyi à naa siɛu í ni, amui ì naa ku mu ña do taakuba do golo ña bei woo ce ile?

⁵³ Ajɔ fei ñ ya n wa si inɔ nɛ n maa n kɔ inɛ ɲa si cio kpasɛi Ilaaɔ, nɔ i kù mum ɲa. Amma waatiu ihɛi í je tu ɲɛ do gbugbãi ilu kuku.

Piɛɛ í jã í ni ɲɲu kù mà Jesu

(Cɔ Matie 26:57-58, 69-75; Maaku 14:53-54, 66-72; Zaa 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Iyi inɛ ɲau à mu Jesu, ɲɔi à bɔɔɛ kpasɛi woo wee nlai Ilaaɔu. Nɔ Piɛɛ í wa hee jiiji wa too ɲa wa do anyi.

⁵⁵ ɲɔi inɛ ɲa à ko ina si aninii bantumai kpasɛu à waa buba bɛ. Nɔ Piɛɛ mɔ í koo í buba bi tu ɲa bɛ.

⁵⁶ ɲɔi inaabo woo ce ice gɔ í yɔɔ wa buba kɔkɔi inau nɔ í kãsiɛ iju í ni, inɛɛu ihɛ mɔ í tako í wa bi Jesu wo.

⁵⁷ Amma í jã í ni, abooyi, n kù màa.

⁵⁸ Iyi í ce sãa má ɲɔi inɛ gɔ í yɔɔ nɔ í ni, awɔ mɔ inɛ akãi inɛ ɲaui. Amma Piɛɛ í ni, mɔkɔoyi, n kù je inɛ ɲɲa.

⁵⁹ Si anyii ɲɲu zakai lɛɛu akã má, ɲɔi inɛ gɔ í fɔ do gbugbã í ni, ntɔ ntɔ, mɔkɔu ihɛ mɔ í ya wa bi Jesu wo domi ɲɲu mɔ inɛi Galileei.

⁶⁰ Amma Piɛɛ í ni, awɔu bɛ, n kù mà bei ì waa bi i fɔ.

Si bei wa fɔ ideu gbakã ɲɔi ajɛɛ wa kɔ.

⁶¹ Nɔ Jesu í sinda í cɔ Piɛɛ. ɲɔi Piɛɛ í ye gigii ide iyi Lafɛɛ í sɔɔu wo í ni, nnyi hee ajɛɛ ku maa kɔ aa jã isɛ gbɛɛta i ni i kù màm.

⁶² ɲɔi í fita waduude í koo wa kpata do inɔ ku fɔ.

Inɛ ɲa à yaako Jesu

(Cɔ Matie 26:67-68; Maaku 15:65)

⁶³ Inɛ ɲa iyi à mu Jesuu à waa buu nɔ à wasi ku cãa.

64 À bii wajue à bei à beee à waa ni, ce walii. Yooi í cãe.

65 Nò à buu dimii arabu ikã ikã fei.

Jesu í wa wajui igbei woo kiiti ña

(Cò Matie 26:59-66; Maaku 14:55-64; Zãa 18:19-24)

66 Iyi iju í má ñoi igbei ine ngboi Zuifu ñau à tótò nò ine ngboi woo weei Ilaaã ñau do woo kò ine ña si wooda ñau à bòò Jesu bi igbei woo kiiti ñña.

67 Nò à beee à ni, sã wa bii awòu ine iyi Ilaaã í cicaui. Ñoi Jesu í je ñña í ni, baa bii ñ sã ñe í kaa dasi naane ña.

68 Nò bii ñ bee ñe ide gò í kaa jem ña.

69 Amma hai nsei amu Amai Amane an bubai si awò ñei Ilaaã ilu gbugbã.

70 Ñoi aña fei à ni, debeyi, awòu Amai Ilaaã? Ñoi í je ñña í ni, oo, amu Amai Ilaaã si bei ì fòu ña.

71 Ñoi à ni, seeda yoomai à waa degbe má. Awa taka nwa à gbòò tã hai si gelee.

23

À bòò Jesu bi Pilati

(Cò Matie 27:1-2, 11-14; Maaku 15:1-5; Zãa 18:28-38)

1 Nò aña fei à dede à bòò Jesu bi Pilati.

2 Ñoi à ləsi dulum ku máa à ni, à ba ine eu ihé í wasi ku kò ine ña si bisi bei aa ce a je ilé nwa igũ nò wa ganji a sã ilaalu ñlai Romu fi ai lempoo. Si anyii ññu má í ya maa kpe arae amanlu, nò í ni ññuu ine iyi Ilaaã í cicaui.

3 Nò Pilati í beee í ni, awò ì je ilaalui Zuifu ña? Nò Jesu í jeaa í ni, oo, si bei ì fò.

⁴ Nɔ Pilati í sɔ inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ̃ ηau do zamaau í ni, n kù yɛ taale kãma si mɔkɔu ihẽ.

⁵ Amma à la do gbugbã à waa ni, í ya maa kosi inɛ ηa ijai do cioɛ iyi í ya maa ce nηa. Hai ilɛi Galileei í sintiɛ nɔ í bɔ si ilɛi Zudee fei í bei í to wa ihẽ ma nsei.

À bɔ̀ Jesu si wajui Herodu

⁶ Iyi Pilati í gbɔ bɛɛbɛ, ηɔi í bee í ni, kù jɛ mɔkɔu inɛi Galileei ba.

⁷ Nɔ í gbɔ à ni Jesu wa naai hai si ilɛi bommai Herodu. Nɔi í ni a bɔ̀ɔɛ bi Herodu. Wee waati bɛɛbɛ Herodu mɔ í wa Zeruzalɛmu.

⁸ Nɔi à bɔ̀ɔ Jesu bi tɛɛ. Iyi Herodu í yɛ Jesu ηɔi inɔɛ í d̃s̃ ntɔ ntɔ, si na iyi í j̀ɔ hai ku kpɛi wa dɛ ku yɔ̀, na irii laabaauɛ iyi í gbɔ à ya maa fɔu. Nɔi í bi ku cea nηu maamaake gɔ.

⁹ Nɔi í bee Jesu ide nkpɔ nkpɔ amma Jesu kù jɛaa ide kãma.

¹⁰ Wee inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ̃ ηa do woo kɔ inɛ ηa si wooda ηau à wa bɛ, à waa máa dulum do gbugbã.

¹¹ Nɔi Herodu í j̀ɔ à daa si ibɔ ku s̃la gɔ nɔ nηu do soogɛ ηa à waa yaakoɛ nɔ à wasi ku buu. Si anyii nηu nɔ í j̀ɔ à nyiɔɛ bi Pilati má.

¹² Herodu do Pilati wee mbɛɛ ηai wo, amma ajɔ nηu bei à d̃s̃.

À yɛ taalei Jesu a ba a kpa

(Cɔ Matie 27:15-26; Maaku 15:6-15; Zãa 18:39-19:16)

¹³ Pilati í kpe inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ̃ ηa do inɛ ngbo ηa do zamaa nkpɔ má í tɔtɔ ηa.

¹⁴ Nɔ í sɔ ηa í ni, ì naam mɔkɔu ihẽ wa ηa, ì ni wa kɔ inɛ ηa si bisi bei aa ce a jɛ̀ɔ ilɛ nwa igũ do ile. Nɔ

wee ñ beeε ideu si waju nηε ihē, amma n kù ye si məkəu ide kāmā iyi ì waa yeð taaleε ηα.

15 Nə Herodu mə kù ye sie taale kāmā. Na ηəi í ce í jò à nyiðe wa ihē. Məkəu kù ce kurara kāmā iyi í to a kpaa.

16 Na nηu, an jò a teaa kpətəə nə n jòə ku neε. [

17 Wee si jingau Iku ku kua fei tilasi Pilati í ya jò inei piisəə akāi.]

18 Nəi anηa fei à dš anu hee lele à waa ni, kpa inε ihē nə í jò nwa Barabasi.

19 Wee à mu Barabasi à dasie piisəəi wo na kosi iyi í ce si inə ilu nə í nyi í kpa inε gə má.

20 Nəi Pilati í bee ηα ide má si na iyi í jò í dasi idə nηu ku jò Jesu.

21 Nəi à dedeð hoya hoya à wasi ku ni, kpakpae si j̄i ku gaau.

22 Nəi Pilati í bee ηα ise gbεetasiaε í ni, laalə yoomai í bei í ce. Amu n kù ye sie ngəgə iyi í to iku. Na nηu, an jò a teaa kpətəəi nə n jòə ku ne.

23 Amma bei Pilati wa fə fei, bεεbe məi inε ηau à ya dš anu hee lele a maa ni, kpakpae si j̄i ku gaau. Nəi anu ku dš nηau í kāmiaε.

24 Nə Pilati í dasi idə nηu ku ce bei à biu.

25 Nə í jò nηa inε iyi à biu, inε iyi à dasi piisəə na kosi do inε ku kpau, nə í da nηa Jesu si awə a ceaa bei à bi.

À kpakpa Jesu si j̄i ku gaau

(Cə Matie 27:32-44; Maaku 15:21-32; Zāa 19:17-27)

26 Nəi inε ηau à gbā Jesu à waa neðe. Waati iyi à waa neðeu, ηəi à ko məkə gə iyi à ya kpe Siməə, inei

Sirɛni. Məkəu wa baai hai ikoe. Nɔi à muu à kãa j̄i ku gaauu ku tooð Jesu.

²⁷ Nɔ zamaa nla gɔ wa tooe. Si inɔ n̄ja inaabo gɔ n̄ja à wa be à kpata à waa cã kpokpo na iriɛ.

²⁸ Iyi Jesu í sinda í cɔ n̄ja n̄j̄i í ni, in̄je inaaboi Zeruzalɛmu n̄ja, i maà kpata na irim, amma i kpata na iri n̄je do na irii ama n̄je n̄ja.

²⁹ Ntɔ ntɔ n̄ wa n sɔ n̄j̄i, ajɔ wa naa iyi in̄e n̄ja aa ni, ilu inɔ did̄si gbɛnda n̄ja do inaabo n̄ja iyi a kù bí, do inaabo n̄ja iyi ama kù mɔmɔ si amɔ n̄ja.

³⁰ Waati bɛɛbei aa maa sɔ iri kuta n̄ja a ni, i cuku i bata wa wa n̄ja. Nɔ aa sɔ geete n̄ja a ni, i bii wa wa n̄ja.

³¹ Ntɔ ntɔ, n̄ wa n sɔ n̄j̄i, bii in̄e n̄ja à waa cea j̄i t̄t̄u dimi be ih̄ɛ, beirei aa na a cea j̄i ngbɛ.

³² Waati iyi à waa nɛð Jesu à kooð woo ce laalɔ minji gɔ n̄ja mɔ iyi aa kpa n̄ja do n̄ju ajɔ.

³³ N̄j̄i à to inya iyi à ya kpe kokoi iriu. Bɛi à kpakpa Jesu si j̄i ku gaauu. Be mɔi à kpakpa woo ce laalɔ minji n̄ja, in̄e akã ikpa awɔ n̄j̄e, in̄e akã mɔ ikpa awɔ caŋgɛ.

³⁴ Nɔ Jesu í ni, Baaba, kpa ideidulum du n̄ja, domi a kù mà mii iyi à waa ce.

Si anyiɛ sooge n̄ja à ta kpasa si j̄in̄e n̄ja a ba a ye iyi in̄e fei á ba. Bɛɛbei à ceð ikp̄ɛi j̄in̄e n̄ja.

³⁵ N̄j̄i zamaa í wa be wa cɔ. Nɔ in̄e ngbo n̄ja à yaakoɛ à waa ni, í faaba in̄e gɔ n̄ja. To, kù faaba araɛ be bii n̄j̄ui í je in̄e iyi Ilaaɔ́ í cicau.

³⁶ N̄j̄i sooge n̄ja mɔ à sekɛɛ siɛ n̄ja mɔ à koo à waa yaakoɛ nɔ à naa inyi ikã ku mɔ.

³⁷ Nɔ à s̄ɔ à ni, bii awɔi í je ilaalui Zuifu n̄ja, awɔ takɛ faaba araɛ.

³⁸ Si dee dee antai iriɛ à kɔɔ à ni, in̄e ih̄ɛi í je ilaalui Zuifu n̄ja.

³⁹ Inε akāi woo ce laalɔ ɲa iyi à kpakpa si j̄i nɔu wa s̄ Jesu ide nfe wa ni, kù jε awɔi ì jε inε iyi Ilaaḡ í cicau ba.

To, faaba arae nɔ i faaba awa mɔ.

⁴⁰ Amma inε akāu mɔ í jεaa í ni, i kù waa ce njoì Ilaaḡ, baa awɔ iyi inεò fei ì waa ye ijuukpã akã?

⁴¹ Bii awai à waa kpã iju beεbe, dee deei, domi à waa sã nwa gbesei miì iyi à ce. Amma nje kù ce laalɔ kãma.

⁴² N̄oi í sinda í s̄ Jesu í ni, waati iyi aa koo i jε bommaε nɔ i nyi wa si andunya má, ye ḡigim.

⁴³ Nɔ Jesu í jεaa í ni, ntɔ ntɔ, ñ wa n s̄ei, nnyi mɔm aa wεε do amu lelei Aḡ.

Waati iyi Jesu í ku

(Cɔ Matie 27:45-46; Maaku 15:33-41; Zãa 19:28-30)

⁴⁴ N̄oi zakai dasã nkpaù ilu í kuku si andunyaù fei hee í koo í to isɔ m̄etai alε.

⁴⁵ Waati iyi ilu kukuu í ce ɲoi ridooi kpas̄ei Ilaaḡu í ga í kp̄e minji.

⁴⁶ Nɔ Jesu í la do gbugbã í ni, Baaba, ñ daae hundem si awɔ. Iyi í fɔ beεbe nɔ í ku.

⁴⁷ Iyi inε ngboi sooge ɲau í ye miì iyi í ceu, ɲoi í saabu Ilaaḡ í ni, ntɔ ntɔ inεeu ih̄ kù ne taale kãma.

⁴⁸ Nɔ inε ɲa mɔ iyi à naa ku cɔ miì iyi á na ku ceu fei à yɔɔ nɔ à sinda à ne do inɔ ku fɔ nla nla.

⁴⁹ Inε ɲa iyi à mà Jesu fei do inaaɔ ɲa iyi à tooε wa hai ilei Galileeu, à leek̄i hee j̄ij̄i à waa cɔ miì iyi wa ce.

À dasi ikui Jesu bale

(Cɔ Matie 27:57-61; Maaku 15:42-47; Zãa 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Mòkò gò iyi à ya kpe Zozefu, inèi Arimatee ilu akāi Zuifu ηau í naa bε. Mòkòu inε dee deei, wa ce jiida, nò í wεεò kpāa ku cò iyi Ilaaḍ á na ku jε bommaε. Í wa si igbei woo kiiti ηa, amma kù jesi ide nηa iyi à jilε a cea Jesu wo.

⁵² Mòkòu í bò bi Pilati í koo í tòò ikui Jesu.

⁵³ Njòí í kitae wa hai si antai jii ku gaauu nò í biie do acò fūfū titò gò í bei í koo í suu. Í suui si isai kuta gò iyi à gbe wo nò a kù si inε gò bε titā.

⁵⁴ Wee ajòí sòlui kusímii, iyi hai alεu ajòí kusímii á sinti.

⁵⁵ Njòí inaabo ηa iyi à too Jesu wa hai iléi Galileeu à too Zozefu nò à yε baleu do béi à si Jesu fei.

⁵⁶ Njòí à sinda à bò ide à koo à ce sòlui ikpo ku dō inúnu do tulare ηa wa.

Si ajòí kusímii nò à sími si bei wooda í fò.

24

Kujii Jesu hai si bale

(Cò Matie 28:1-10; Maaku 16:1-8; Zāa 20:1-10)

¹ Ajò ama azuma daadaakòu inaabo ηau à bò bi baleu à waa mu ikpo nηa ηa do tulare jiida iyi à ce sòluεu.

² Njòí à ba kutau í bimbili hai andei baleu.

³ Njòí à lò inò baleu amma a kù yε ikui Jesu bε.

⁴ Si bei à waa leeki do bitiu ηòí amanε minji gò ηa à naa si ηa à waa dasi jaaε ku daana gò ηa.

⁵ Njòí inaabo ηau à waa ce njo nò à kamba iri nηa ilε, nò inε ηau à sō ηa à ni, na mii í ce ì waa dεdε ilu hunde bi ku wai iku ηa.

⁶ Kù wa ihē má, nje í jii hai si bale. I ye gigii ide iyi í sō ηε si waati iyi í wa Galilee ηa.

⁷ Í ni kù nε bei á ce iyi a kù mu nηu Amai Amanε a kù dasi nηu si awɔi ilu dulum ηa. Í ni aa kpakpa nηu si j̄ii ku gaauu, amma nηu á j̄i má si ajɔ mεεtasia.

⁸ Nɔi inaabo ηau à ye gigii idei Jesuu.

⁹ Nɔi à sinda à nε hai b̄i balεu. Nɔ bei mii ηau í ce fei à koo à sisia mɔcɔ maatakā ηau do inε ηa iyi à gbeu fei.

¹⁰ Maari inei Madala do Zoana do Maari iyei Zaaki do inaabo gɔ ηa má, aηai à koo à s̄ɔ woo bε ηau ideu.

¹¹ Amma ideu wa je nηai bei ara, a kù dasi idei inaabo ηau naanε. [

¹² Do nηu fei Pιεε í dede í sei í bɔ bi balεu. Iyi í to í bate í cɔ inɔ balεu, amma acɔ iyi à woo dou nηu akāi í ye wa timbi ilε, nɔ í sinda í nyi kpasε do biti.]

Jesu í tusea mɔcɔ minji gɔ ηa aras

(Cɔ Maaku 16:12-13)

¹³ Si ajɔ akāu mɔcɔ minji gɔ ηa à waa bɔ ilu gɔ iyi à ya kpe Emayusi. Zakai kilo maatakāi í j̄iɔ Zeruzalεmu.

¹⁴ À waa nya faajii mii ηa iyi í ceu fei à waa nεɔ.

¹⁵ Iyi à wasi ku nya faajii ideu, nɔi Jesu takεε í sekeε si ηa aηaɔ ηa à waa nε ajɔ.

¹⁶ À yɔɔ amma ngɔgɔ í ganji ηa a màa.

¹⁷ Nɔ í bee ηa í ni, ide yoomai ì fɔ ì waa nεɔ bεεbe ηa. Nɔi à leek̄i à beje waju do inɔ ku fɔ.

¹⁸ Inε akā iyi à ya kpe Keleopa í ni, bii kù je awɔ akā baa si, yooi í wa si Zeruzalεmu iyi kù mà mii iyi í ce si ajɔ gbeejiu ih̄ε.

¹⁹ Nɔi í bee ηa í ni, mii í ce.

Nɔi à ni, idei Jesu inei Nazaretiu ni. Mɔkɔu walii ilu gbugbāi si icε do si ide ku fɔ si wajui Ilaaɔ do si wajui amanε ηa fei.

20 Nɔi inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ̃ ɲa do inɛ ngbo nwa ɲa à daa inɛ ɲa si awo à ye taaleɛ à kpakpae si j̃i à kpãa.

21 À waa tamaa nɲui á faaba inɛi Izireli ɲa wo, amma aɲɔ mɛetaɛi ih̃ɛ iyi ideu í ce wa tã.

22 Si anyii nɲu, inaabo gɔ ɲa si inɔ nwa à naa à gidi wa do ideu má. Inaabo ɲau à dede daadaakɔ à bɔ bi baleu.

23 Iyi à to nɔ a kù ye ikui Jesuu bɛ. Nɔi à naa à s̃ɔ wa à ni amaleka ɲa à naa si aɲa nɔ à s̃ɔ aɲa à ni í j̃i má.

24 Nɔi inɛ gɔ ɲa hai si inɔ nwa à bɔ bi baleu nɔ à koo à ba mii ɲau í cei dee dee si bei inaabo ɲau à s̃ɔ wau, amma a kù ye nɲu takae.

25 Nɔi Jesu í s̃ɔ ɲa í ni, inɛ hai nɛ bisi ɲai, i ci ya dasi ide iyi walii ɲa à fɔ fei naanɛ gbãa gbãa ɲa.

26 Kù nɛ bei á ce iyi inɛ iyi Ilaaɔ̃ í cicau kù ye ijuukpã, inɛ ɲa a bei a ye amboeɛ.

27 Nɔi í sisi nɲa ide iyi à fɔ si kukɔi idei Ilaaɔ̃ fei si gãmei nɲu takae. Í sintiei hai si tiai Moizi do ti walii ɲau fei.

28 Waati iyi à maai si ilu bii à waa bɔu, ɲɔi Jesu takae í ce bei inɛ iyi wa bɔ waju.

29 Nɔi à mante mantee à ni ku gbe bi aɲa domi ale í le tã nɔ inunu wa lɔ. Nɔi í sinda wa í naa í gbe bi tu ɲa bɛ.

30 Nɔi aɲaɔ ɲa à waa jɛ. Waati iyi à waa jɛu ɲɔi í so p̃ɛɛu í ce si kutɔ́ í bei í bububue nɔ í na ɲa.

31 Waati bɛɛbei iju nɲa í c̃i bei nɔ à màa. Amma tengi bɛ má gbakã à kuɛ.

32 Nɔ à s̃ɔ nɲɛ à waa ni, baa si waati iyi wa s̃ɔ wa idei kukɔi Ilaaɔ̃u hai si kpãau wa inɔ nwa kù tũ de.

33 Nɔ aŋa mɔ à dede gbakã à nɛ ikpa Zeruzalemu. Iyi à to bɛ à koo à ba mɔcɔ maatakã ŋau à waa tɔtɔ do inɛ gɔ ŋa.

34 Nɔi inɛ ŋa iyi à tɔtɔ ŋau à waa sɔ amane minji ŋau mɔ à ni, Lafɛɛ í j̄li hai si bale ntɔ ntɔ, nɔ í nyisi arae bi Simɔɔ.

35 Nɔ amane minji ŋau mɔ à sisi nɔa mii iyi í ba aŋa si kpãa do bei aŋa à mà Jesu si waati iyi wa bu pɛɛu.

Jesu í tusea mɔcɔ maatakã ŋau arae

(Cɔ Matie 28:16-20; Maaku 16:14-18; Zãa 20:19-23; IWB 1:6-8)

36 Iyi à wasi ideu ku fɔ bɛɛbɛ, ŋɔi nɔu takae í faata wa si anini nɔa [nɔ í ni, Ilaaɔ ku mu nɔɛ laakai ku sũ.]

37 Nɔi nɔo í mu ŋa, zigi nɔa í da. À tamaa bei ziii.

38 Nɔi í bee ŋa í ni, mii í ce ì waa biti ŋa. Na mii í ce dimii lasabuu ihɛ í wa si idɔ nɔɛ.

39 I cɔ awɔm do isɛm ŋa. Amui, i lum i cɔ ŋa. Ziii ci ya nɛ ara do kũkũ si bei ì waa yem ŋau ihɛ ŋa. [

40 Iyi í fɔ bɛɛbɛ í tã nɔ í nyisi ŋa awɔɛ do isɛɛ ŋa.]

41 Nɔi inɔ didɔ nɔa í j̄ɔ a kù dasi naane gbãa gbãa nɔ à wa si biti nla nla, ŋɔi í j̄ɔ í bee ŋa í ni, i kù nɛ mii ku jɛ gɔ ihɛ ŋa?

42 Nɔi à nya cɛɛ ku banda akã à naa.

43 Nɔ í gba í ŋɔɔ si waju nɔa.

44 Nɔi í ye ŋa gigi í ni, ide ŋa iyi ñ sɔ ŋɛu mbɛ si waati iyi ñ wa inɔ nɔɛ wo. Ñ tako ñ sɔ ŋɛ wo ñ ni mii ŋa iyi à kɔ na irim si tiai woodai Moiziu do si ti walii ŋau do si iri ku k̄oi Davidi ŋau kù nɛ bei á ce iyi kù ce.

⁴⁵ N̄oi í mu n̄ha laakai j̄iida ku ba a gb̄o yaasei kuk̄ai ideí Ilaaḏu.

⁴⁶ N̄o í s̄ḥ̄ ḡa í ni, beeb̄ei à k̄oò à ni amu iyi Ilaaḏ í cica an ye ijuukp̄ā. Aa k̄pam, amma an j̄i hai si bal̄e si aj̄o meetasia.

⁴⁷ N̄o aa waazo do irim si dimi fei, aa sintii hai Zeruzalemu. Aa waazo a k̄pe ine ḡa a k̄paasi id̄o n̄o Ilaaḏ ku k̄pa ideí dulum du ḡa.

⁴⁸ Iḡei aa je seḏai ide ḡau be fei ḡa.

⁴⁹ N̄o an samba n̄ḡe mii iyi Baam í w̄ā ḡe dou wa. Amma si iluu ih̄ēi aa maa wa ḡa hee gbugb̄ai Ilaaḏ ku naa si ḡe wa.

Jesu í nyi k̄k̄ai Ilaaḏ má

(C̄o Maaku 16:19-20; IWB 1:9-11)

⁵⁰ N̄oi Jesu í gb̄ā m̄ōc̄e ḡau í fitaḏ ḡa hai in̄o iluu. N̄o í b̄oḏ ḡa hee ik̄pa Betani, n̄o í wu aw̄o lele í wee n̄ḡa.

⁵¹ Waati iyi wa wee n̄ḡau, ḡoi í sekeḡ hai bi tu ḡa [n̄o í so araḡ í ne lele.]

⁵² Aḡa m̄o [iyi à gul̄e à t̄ōe ḡoi] à nyi ik̄pa Zeruzalemu do in̄o did̄o n̄la n̄la.

⁵³ N̄o k̄pas̄ēi Ilaaḏ beí à ya maa wa waati k̄āma fei a maa saabu Ilaaḏ.

Akabuu Titõi Idei Ilaaᵔ Monkole New Testament

copyright © 2006 SIM International

Language: Monkole (Mokole)

Translation by: SIM International

Monkole, Akabuu Titõi Idei Ilaaᵔ

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2006.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

cv

596bf1bc-1348-53da-8787-98c1d2a18282